

657.5

U-16

1 or U.S.-S

2 or 9r-

657.5
U-16

24 SEP 2010
W

Զ Ե Ռ Ն Ա Ր Կ

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ

կրկնակի իտալական սիստեմով

ԿՄ. Զ Մ Ե Ց

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԱՐԲԷՐԵԱՆ

հիմնադիր հաշուապահությունների կուրսերի

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Էլեքտրաշարժ տպարան «ԷՍՊԵՐԱՆՏՕ» Ելիզ. 17,
1912

Յ Ա Ռ Ա Զ Ա Բ Ա Ն

Հայոց լեզուով հաշուապահութեան ձեռնարկի բացակայութիւնը Ռուսաստանում վերջին ժամանակներս շատ զգալի է լինում. թէպէտ Տաճկաստանում կան սակաւաթիւ ձեռնարկներ, բայց նոքա չեն կարող բաւականութիւն տալ Ռուսաստանում՝ հայոց լեզուով հաշուապահութեամբ պարապողներին, նախ այն պատճառով, որ նոքա գրուած են արեւելեան բարբառով, խառն տաճկերէնի հետ և երկրորդ՝ չեն համապատասխանում այժմեան առևտրա-արդիւնաբերական պահանջներին և ձևերին: Այն բազմաթիւ դիմումները, որ արվում են գործարանական կենդրոններից և գաւառներից, խնդրելով ուղարկել նրանց հաշուապահութեան հայերէն ձեռնարկ, ինձ խրախուսեցին ուսերէն լեզուով գրած իմ հաշուապահութիւնը, որ արդէն երկրորդ տպագրութեամբ լոյս տեսաւ, թարգմանել հայոց լեզուով, վերածելով գործարանական արդիւնաբերութեան մասը գուտ առևտրականի՝ երկաթէ, քակալէյնի, կօլօնիալնի եւ քամիակէ ապրանսաց:

Իմ բազմամեայ փորձառութիւնը, որպէս գլխաւոր հաշուապահ խոշոր առևտրա-արդիւնաբերական ձեռնարկութեանց մէջ և որպէս հաշուապահութեան ուսուցիչ, համոզեցին ինձ, որ հաշուապահութեան արուեստը լոկ մատենանների ձևերը ուսումնասիրելով դժուար է իւրացնել: Հիմնաւոր ուսումնասիրութեան համար անհրաժեշտ է ծանօթանալ նրա հետ տեսականօրէն, հասկանալ և ըմբռնել նրա առանձնայատկութիւնները, համեմատել նրան ուրիշ եղանակների հետ, ծանօթանալ մատենանների կատարած դերերի հետ, որպէսզի հեշտ լինի հաշուապահութիւնը յարմարեցնել այն գործին, որին պէտք է ծառայէ:

Հենց այդ նպատակով ձեռնարկիս մէջ մեծ տեղ է տրուած հաշուապահութեան տեսական մասին, որտեղ ընթերցողը կը գտնէ այն ամենը, ինչ որ կարեւոր է հաշուապահութեան համար:

Իբրեւ առաջին անգամ Ռուսաստանում լոյս տեսած հայերէն հաշուապահական ձեռնարկ, աշխատեցի, ոյժերիս ներածին չափ, իւր պարզ դարձուածքներով մատչելի դարձնել ընթերցողներին, մինչև անգամ հաշուապահութիւն չը գիտցող անձերի համար: Հասայ իմ նպատակիս թէ ոչ, այդ ցոյց կը տայ ապագան:

ՆԻԿ. ԱՐԲԱՆՍԵԱՆ

5523-#6

ՀԱՅՈՒՆԱԳԱՆՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1) Հաշուապահը ոչ մի դէպքում և ոչ մի նպատակով չպիտի տարածէ իր գործատիրոջ առևտրական գաղտնիքները: Նա իրաւունք չունի հաղորդել ոչ իր տիրոջ գործողութիւնները և ոչ նրա գործի շրջանառութեան ծաւալը, որովհետև նրա մի անգգոյշ խօսքը կարող է փչացնել գործի հիմքը և ազդել գործատիրոջ վարկի վրայ:

2) Հաշուապահը պարտաւոր է պահել և տանել գրքերը միանգամայն կանոնաւոր. օրէնքով խստիւ արգելուած է ուղղել, ջրնջել, կեղտոտել և տողերի ու յօդուածների միջև գրել: Սխալները պէտք է միշտ ուղղել կարմիր թանաքով, կամ այդ մասին երեսի վերջը բացատրութիւն տալ:

3) Հաշուապահը պարտաւոր է գրքերը մաքուր պահել, պարզ և հասկանալի գրուած և միշտ փակած ունենալ պահարանում:

4) Ոչ մի դէպքում հաշուապահը հաշիւներ գրելը չպիտի յետաձգէ կամ գրուած հաշիւների՝ միւս գրքերը անցնելը թողնէ, մանաւանդ օժանդակ գրքերը, որ օրահաշուի մէջ համապատասխան յօդուած կազմուելուն պէս անմիջապէս պէտք է անցկացնել:

5) Սխալներից գերծ լինելու համար, որոնք կարող են մեծ բարդութիւնների պատճառ լինել, հաշուապահը պէտք է ունենայ մի յիշատակարան, ուր անմիջապէս պէտք է նշանակէ այն հաշիւները, որոնք պէտք է շուտ և անսխալ կատարուեն:

6) Հաշուապահը իրաւունք չունի մասնաւորապէս պարապելու այն առևտրով, որով պարապում է իր տէրը: Այս օրէնքի վրայ առանձին ուշադրութիւն պէտք է դարձնել, որովհետև յաճախ այս հոդի վրայ զեղծումներ են լինում:

7) Հաշուապահը պարտաւոր է պահանջել գործի մէջ եղող անձերից, ժամանակին տեղեկութիւններ տալ գործի ընթացքի, հանքերի, գործարանների, արհեստանոցների, խանութների, պահեստների և բաժանմունքների մասին, նոյնպէս պէտք է հետևէ, որ իւրաքանչիւր ամսի 1-ին ներկայացուի նախընթաց ամսուայ գրամական հաշիւը:

8) Հաշուապահը պարտաւոր է մանրամասն ծանօթանալ առևտրական մատեաններին վերաբերեալ օրէնքների հետ, նոյնպէս առևտրական օրէնքի փոփոխութեանց, որոնք գրուած են Ռուսաց Օրէնագրքի XI հատորի Բ մասի մէջ, 605 յօդուածից մինչև 650-ը:

Ն ե ր ա ծ ու մ ն

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

Հաշուապահութիւնը ժողովրդի տնտեսական կեանքում ահա-
զին նշանակութիւն ունի. առևտրական գործի համար նա նոյնքան
կարևոր է, որքան ծովագնացի համար կողմնացոյցը:

Հաշուապահութեան գլխաւոր նպատակը և նրա դերը կայա-
նում է նրանում, որ նախ՝ նա ցոյց է տալիս գործատիրոջը նրա կա-
րողութեան չափը, երկրորդ՝ գործի ընթացքը և նրա դրամական
դրութիւնը, և վերջապէս նա ցոյց է տալիս առևտրի արդիւնքը
տարուայ վերջին:

Հաշուապահութիւնը, որպէս գործնական գիտութիւն ամեն տե-
սակ առևտրին կարելի է յարմարեցնել. նա մեզ սովորեցնում է
կանոնաւոր և որոշ սխառմով հաշիւները դասաւորել և անցնել
առևտրական գրքերը: Գրքերի մէջ գործողութիւնները պիտի գրուեն
փաստերի հիման վրայ, ամենայն ճշգրտութեամբ, առանց փոփոխու-
թեան, աւելի ճիշտն ասած՝ այնքան պարզ պիտի գրուեն, որ բա-
ցի հաշուապահին հասկանալի լինելուց՝ հասկանալի լինին և ուրիշ-
ներին: Գրուած յօդուածները այնպէս պէտք է դասաւորուած լի-
նեն, որ միշտ պարզապէս կարելի լինի տեսնել կատարուած գոր-
ծողութիւնների նկարագրութիւնը:

Առանց հաշուապահութեան ոչ միայն գործի հիմքը կարելի է
քանդել, այլ և զրկել գործատիրոջը իր բարի անունից և վերջինս
գործի այսպիսի խառն դրութեան մէջ ոչ մի հնարաւորութիւն չի
ունենայ գիտենալ, թէ գործի որ մասը կամ ինչ չափով իրեն օգուտ
կամ վնաս հասցրեց և վերջը նրան այնպիսի դժուար դրութեան
մէջ կը դնէ, որ շատ դժբաղդ վախճան կարող է ունենալ:

Յիշեալ պատահարներից գերծ մնալու համար ամենահաստատ
երաշխաւորութիւն է ներկայացնում կանոնաւոր հաշուապահու-
թիւնը, որ է ճիշդ տեղեկութեանց աղբիւրը և գործի անցեալ ու

ներկայ կացութեան տեղեկացոյցը. այդ տեղեկութիւնները հիմք են
ծառայում ապագայ կօմբինացիաների:

Այսպէս, ուրեմն, գործի ճիշդ պատկերը և նրա հետեանքը տես-
նելու համար պահանջոււմ է կանոնաւոր հաշուապահութիւն. նա է
մեզ հնարաւորութիւն տալիս գործի իսկական դրութիւնը տեսնել,
որոշել թէ որքան էր գործատիրոջ դրամագլուխը հաշիւները փա-
կելիս և արդեօք գործը մեզ օգուտ է տուել թէ վնաս և ինչ հան-
գամանքներում:

Կան ի հարկէ շատ վաճառականներ, որոնք իրենց սովորու-
թեան և սուր յիշողութեան վրայ յոյս դնելով, առևտուրը տանում
են առանց հաշուապահութեան. այդ, իմ կարծիքով, հնարաւոր է
միայն այն ժամանակ, երբ գործը փոքր է. հէնց որ գործը մեծա-
նայ և բազմատեսականայ, այն ժամանակ կերևայ հաշուապահու-
թեան այդ եղանակի, կամ աւելի ճիշդն ասած, հաշուապահութեան
բացակայութեան կործանիչ հետեանքները:

Առևտրի առանձնայատկութեանց հետ ծանօթութեան, ապրա-
նաց արժէքների մասին տեղեկութեանց, նրանց փոփոխութեանց
պատճառների և ժամանակի, նոյնպէս և առևտրական փորձառու-
թեանց կարելի է հասնել միայն կանոնաւոր, ճիշդ և սխառմատի-
քաբար մատեանները պահելով:

Յիշեալներին կարելի է հասնել միայն և միայն հաշուապահու-
թեան օգնութեամբ ընդհանրապէս և կրկնակի իտալական հաշուա-
պահութեամբ—առաւելապէս:

Հաշուապահութեան մասին խօսելիս մենք ի նկատի ունենք
մատեանների գրելու հասարակ ծելը:

Այս եղանակը նրանում է կայանում, որ պէտք է առևտրա-
կան իւրաքանչիւր գործողութիւն իր կատարած ըողէին անցկաց-
նել մատեանը և հարկաւոր ժամանակ գործատիրոջ ցանկացած հա-
շիւները այն տեղից դուրս գրել:

Հասարակ ձևի հաշուապահութիւնը ամբողջացած կամ կատա-
րելագործուած չի կարելի համարել, որովհետև գրուածների մէջ
ընդհանուր կապ չկայ, գրած յօդուածները ստուգել, դրամա-
գլուխը, օգուտը և վնաս որոշելը դժուար է. նոյնպէս մեծ դժուա-
րութիւն է ներկայացնում այս հասարակ եղանակով որոշել առև-
տրական գործողութեանց անցեալ և ներկայ դրութիւնը: Հաշուա-
պահութեան հասարակ ձևի այսքան պակասութիւնները թոյլ չեն
տալիս առևտրական գործողութիւնները կանոնաւորապէս արձանա-
գրել և տանել:

Մենք կանգ չենք առնի հաշուապահութեան միւս եղանակների վրայ, որպիսիք են՝ ֆրանսիականը, ամերիկականը և այլն. դրանք կրկնակի հաշուապահութեան նոր, դեռ չը կատարելագործուած եղանակներ են, որոնք կարօտ են փոփոխութեան և փորձերի ենթարկման. սակայն այդ փորձերը ոչ մի պրակտիքական հետեանք չեն տուել և ոչ ոք դեռ նրանց օգտակարութիւնը չէ ասպնջուցել:

Հաշուապահութեան ամենակատարելագործուած ձևը, որով կարելի է տանել թէ առևտրա-արդիւնաբերական և թէ հասարակական գործերը—կրկնակի իտալական հաշուապահութիւնն է, որի բացատրութեամբ մենք կը զբաղուենք:

Տեսական մաս (Թէորիա)

ԿՐԿՆԱԿԻ ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԷՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Հաշուապահութիւն» բառը (бухгалтерия) առաջ է եկել գերմանական երկու բառերից „Buch“—գիրք և „halten“—տանել—այսինքն գրքերը տանել. «իտալական» կոչուում է նա այն պատճառով, որ առաջին անգամ երևաց իտալիայում, իտալական վաճառականների մէջ.*) կրկնակի կոչուում է նա այն պատճառով, որ իւրաքանչիւր գործողութիւն գրվում է մայր տոմարում երկու անգամ—մինը հաշուի պարտքում (դեբետ) և միւսը հաշուի պահանջում (կրեդիտ):

Իտալական հաշուապահութեան եղանակի գիւտը համարւում է աշխարհիս խոշոր գիւտերից մինը: Առևտրական գործողութեանց կատարման լօգիկական հետեանքն է հաշուապահութիւն տանելու եղանակը: Առևտրական գործողութիւնների մէջ միշտ մասնակցում են երկու կամ աւելի անձինք, սակայն ոչ պակաս երկուսից. մի անձն ինքն իր հետ առևտուր անել չի կարող. նա համաձայնութեան մէջ է մտնում մի այլ անձի հետ:

Ինչ տեսակ գործողութիւն էլ կատարուելիս լինի—գնման, վաճառման, կապալի, փոխառութեան թէ զրաւի—միշտ էլ մասնակցում են երկու անձինք, գնման և վաճառման մէջ—վաճառողը և գնողը, կապալի ժամանակ կապալառուն և այն հիմնարկութիւնը, որին

*) Կրկնակի հաշուապահութիւն հնարողը եղել է նշանաւոր մաթեմատիկոս արեղայ լուկայ Պաչեոլո: Նրա առաջին կրկնակի հաշուապահութիւնը լոյս է տեսել 1494 թուականին Վենետիկում:

տրւում է որոշ ապրանք, իսկ պարտքի ժամանակ պարտատէրը և պարտապանը: Իւրաքանչիւր առևտրական գործողութիւն, որի հետեանքն է ապրանքի կամ իրերի և դրամի փոփոխութիւն, գրւում է երկու անգամ միեւնոյն թուով և գումարով մի անձի պարտքը և միւսի պահանջը, որ նշանակում է թէ մէկը պարտէ, միւսը պահանջում է: Մէկին պարտապան շինել, միւսին պարտատէր, շատ հեշտ է, երբ գործողութիւնը կատարւում է երկու անձանց մէջ և այդպիսի գործողութեան արձանագրութիւնը ոչ մի կասկածի ենթարկուել չի կարող: Այսպիսի գործողութեանց հաշիւները կոչւում են անձնական հաշիւներ: Ինչպէս պէտք է անել այն դէպքում, երբ թէպէտ գործողութիւնը կատարւում է երկու անձանց մէջ, բայց հնարաւորութիւն չը կայ դոցա համար հաշիւներ բացել. առևտրական աշխարհում ամէն օր կատարւում են բազմաթիւ գործողութիւններ, առևտրականը պէտք է գործ ունենայ բազմաթիւ գնողների հետ, որոնցից շատերը փոքրաթէք ապրանքներ են գնում, մինը գնում է երկու արշին մահուդ, միւսը մի արշին, երրորդը մի քառորդ արշին և այլն. բոլոր այս դէպքերում վաճառականը հնարաւորութիւն չունի գիտենալ գնողների անուն և ազգանունները, ուստի չի էլ կարող նրանց համար հաշիւներ բացել, սակայն գործողութիւնը կատարուած է, ապրանքը փոխարինուել է դրամի. ով է այս դէպքում պարտատէրը և պարտապանը, անձինք չը կան, իսկ վաճառականը պէտք է ընդունէ ապրանքի փոխարինութեան կատարուած իրողութիւնը: Այս դէպքում վաճառականը դատում է այսպէս, որ գործողութիւնը կատարուած է ոչ թէ անձանց մէջ, այլ փոխարինուող առարկաների մէջ, որոնցից մինը լինում է մոտք, (դեբետ) միւսը ծախս (կրեդիտ). այսպիսի գործողութեանց հաշիւները կոչվում են առարկայական հաշիւներ:

Վերոյիշեալներից մենք այն եզրակացութեան ենք գալիս, որ պարտապանը առանց պարտատէրի և պարտատէրը առանց պարտապանի չեն կարող: Եւ անա այս է հաշուապահութեան հիմնական օրէնքը: Այս պատճառով է, որ մայր տոմարը ներկայացնում է միշտ պարտքի ու պահանջի հաւասարութիւն և մշտական հաշուէկշիւ, որից շատ պարզ կերպով երևում է ամբողջ գործողութեանց շրջանառութիւնը և նրանց առանձին մասերի հաշիւների զրութիւնը: Կրկնակի հաշուապահութեամբ տարուած ձևով շատ շուտ երևան են հանում բաց թողուած կամ սխալ անցած հաշիւները, որովհետեւ ամսէ ամիս գիրքը ստուգւում է փորձակշռով (пробный баланс). այսպէս հաշուէկշիւ (баланс) չի ստացուի և պարտք ու պահանջը

իրար հաւասար չեն լինի: Հետեւապէս գրքում գրուած իւրաքանչիւր թիւը հաւասարակշռութեան վրայ ազդում է և փորձակշիւր ցոյց է տալիս, որ օրհաշուում գրուած բոլոր հաշիւները անցած են մայր տոմարը:

Դեբետ (debet) և կրեդիտ (credit) լատինական բառեր են և գործ են ածւում հայերէն «պարտ է», «պահանջում է» բառերի տեղ: Այդ հայերէն բառերը թէպէտ իրենց բովանդակութեամբ լատինական դեբետ և կրեդիտին համապատասխանում են, սակայն առարկայական հաշիւների մէջ դեբետ ապրանաց, դեբետ մթերքների, կրէդիտ վճարելի մուրհակների և այլն, խօսակցութեան մէջ տարօրինակ կ'ըլան. եթէ մենք, օրինակ, գործածենք փոխանակ դեբետի—պարտ է և կրէդիտի—պահանջում է, այսպէս, օրինակ, ապրանքը պարտ է, մթերքները պարտ են և վճարելի մուրհակները պահանջում են, այս պատճառով դեբետ և կրէդիտ բառերը իտալիայից մեզ հասնելուց յետոյ Ռուսաստանում էլ գործածական դառան, խօսակցութեան ժամանակ և գրագրութեան մէջ աւելի յարմար է գործածել դեբետ ապրանաց հաշուի, որ նշանակում է որեւէ թիւ նշանակել ապրանաց հաշուի պարտքին, կրէդիտ՝ վճարելի մուրհակների, նշանակում է նշանակել վճարելի մուրհակների պահանջին և այլն:

ՀԱՇՈՒԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ԳՐԳԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՆՐԱՆՑ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կրկնակի հաշուապահութեան գրքերը երկու մասի են բաժանվում՝ ՀԻՄՆԱԿԱՆ և ՕԺԱՆԴԱԿ: Առաջին տեսակի գրքերն են՝ Դոյքի (инвентарная), Օրհաշիւ (журналъ), և Մայր գիրք կամ Մայր տոմար (главная книга): Օժանդակ գրքերը զանազան են լինում և կախումն ունեն առևտրի տեսակից. Դրամարկղ (кассовая), Զանազան անձանց (ресконтро), Ապրանաց (товарная) Արժէքատր թղթերի (фондовая), Մուրհակների (вексельная), Պատճէնի (копировальная) և այլն:

Բացի յիշեալներից հաշուապահը, ի նկատի առնելով առևտրական գործողութիւնները, կարող է ուրիշ օժանդակ գրքեր էլ ունենալ: Յամենայն դէպս նոքա պէտք է գրուած լինեն այնպէս, որպէս ցոյց է տալիս պրակտիկան և որոնց հետ մենք ներքեւում կը ծանօթացնենք գործով:

Քննենք իւրաքանչիւրը այդ գրքերից առանձին և բացատրենք նրանց նշանակութիւնը:

ԻՆՎԷՆՏԱՐ (Դոյքի գիրք)

Ինվէնտարը պարունակում է իր մէջ գործատիրոջ ունեցածի և պարտքի ցուցակը:

Առձեռն գոյքը կոչւում է ԱԿՏԻԻ և պարունակում է իր մէջ ամեն մի առարկայ, որ տիրոջ համար որևէ արժէք ունի, որպիսին է կանխիկ դրամը, արժէքաւոր թղթերը, ապրանքը, անշարժ գոյքերը—տներ, դատարկ հողեր, գործարաններ, հանքեր, շինութիւններ, շարժական կայք—կահկարասիք, գործիքներ, մեքենաներ, նոյնպէս ստանալիք պարտքեր (дебиторы) հաշիւներով և մուրհակներով (примессы): Պարտքի հաշիւը կոչւում է ՊԱՍՍԻԻ և պարունակում է իր մէջ վճարելի պարտքերը հաշիւներով (кредиторы), մուրհակներով (тратты), զանազան պարտաթղթերով բանկերին և այլ հիմնարկութիւններին:

Ինվէնտարի գիրքը ծառայում է, որպէս կարևոր դօկումենտ առևտրական հիմնարկութեան և կոչւում է հիմնական այն պատճառով, որ նա հիմքն է միւս հաշուապահական գրքերի բացման: Առանց ինվէնտարի գիրքը կազմելու մենք չենք կարող գիտենալ, ինչ ունէինք մենք առևտուրը սկսելիս և ինչ գոյացաւ տարուայ վերջին:

Այս գիրքը կարևոր է նաև նրանով, որ ցոյց է տալիս գործատիրոջ զուտ դրամագլուխը: Դրամագլուխը որոշելու համար պէտք է ակտիւից հանել պասսիւը. մնացորդը այն դրամագլուխն է, որը և գործատիրոջ իսկական սեփականութիւնն է:

Ինվէնտարի գիրքը գրւում է երկու հակառակ երեսների վրայ: Ձախ կողմի վրայ նշանակւում է ակտիւ, աջի վրայ պասսիւ:

Այս գրքի առանձնայատկութիւնն այն է, որ մինչև սրանով միւս գրքերի բացելը, պէտք է հաշուէկշռել, այսինքն հաւասարեցնել ակտիւը պասսիւի հետ. այդ կարելի է անել զուտ դրամագլուխը գրելով պասսիւում. այդպիսով ակտիւի և պասսիւի գումարները կը հաւասարուեն:

Առևտրի առաջին տարւում ինվէնտարը երկու անգամ է կազմւում. մէկը տարուայ սկզբին գրքերը բացելիս և միւսը տարուայ վերջին—փակելիս: Հետեւեալ տարիներում ինվէնտարը կազմւում է միայն մի անգամ տարուայ վերջը. այդպիսով անցեալ տարուայ

վերջին կազմուած ինվէնտարը այս տարուայ սկզբին նոյնը կ'լինի:
Ինվէնտարով շատ հեշտ է որոշել փաստը կամ օգուտը, համեմատելով զուտ շահը տարուայ սկզբին և վերջին:

Օրինակի համար, վերցնենք հետեւեալ երկու ցուցակները, մինը տարուայ սկզբի համար, միւսը տարուայ վերջի, երբ գրքերը փակուած են:

Յ Ո Ւ Յ Ա Կ I.

Ակտիւ		Առ 1-ն Յունուարի 1911 թ.	Պասսիւ	
Դրամարկդ	15000 00	Պարտապաններ	18000 00	
Տոկոսաբեր թղթեր	17000 00	Վճարելի մուրհակներ	14000 00	
Շարժական կայք	2000 00	Պարտք Քաղ. Վ. Ընկ. անշարժ կայքի գրաւականով	34000 00	
Անշարժ կայք	75000 00	Դրամագլուխ	118500 00	
Ապրանք	45000 00			
Պարտատէրեր	13500 00			
Գանձելի մուրհակներ	17000 00			
	184500 00		184500 00	

Յ Ո Ւ Յ Ա Կ II.

Ակտիւ		Առ 31-ն Դեկտեմբերի 1911 թ.		Պասսիւ	
Դրամարկդ	12500 00	Պարտապաններ	16000 00		
Տոկոսաբեր թղթեր	16000 00	Վճարելի մուրհակներ	15000 00		
Շարժական կայք	2500 00	Պարտք Ք. Վ. Ը. անշարժ կայքի գրաւականով	33200 00		
Անշարժ կայք	75000 00	Փոխանցիկ գումարներ	1200 00		
Ապրանք	67000 00	Զեղջման դրամագլուխ	3950 00		
Պարտատէրեր	11000 00	Դրամագլուխ	130150 00		
Գանձելի մուրհակներ	15500 00				
	199500 00			199500 00	

Այս ցուցակներից երկուսն է որ՝

Տարուայ սկզբին դրամագլուխը եղել է 118500,00

Տարուայ վերջին դրամագլուխը դարձել է 130150,00

Համեմատելով այս երկու գումարները, մենք տեսնում ենք, որ

դրամագլուխը տարուայ վերջը աւելացել է 11650 ռ. ահա այս տարբերութիւնը՝ 11650 ռ. շահ է առևտրական ձեռնարկութիւնից: Եթէ տարուայ վերջը դրամագլուխը աւելի պակաս լինի տարուայ սկզբի դրամագլխից—կը ստացուի վնաս:

Այս թուերը, որպէս շահի ընդհանուր թուեր մեզ կարող են գոհացնել միայն այն ժամանակ, երբ առևտուրը միայն մի տեսակի գործով է զբաղուած, եթէ առևտուրը բաղկացած լինի մի քանի տեսակի գործից, այն ժամանակ այսպէս ցոյց տուած շահը բաւական չէ, պէտք է իւրաքանչիւր տեսակի գործից ստացուած շահը առանձնապէս գիտենանք. այդ անհրաժեշտ է առևտրի համար:

Այսպիսով, եթէ առևտրա-արդիւնաբերական գործը մի քանի մասերից է կազմուած, մենք պէտք է պարզենք և գիտենանք իւրաքանչիւր մասից և իւրաքանչիւր ճիւղից և առարկայից ստացուած շահը: Այս կը պարզուի տարուայ վերջին, գրքերը փակելու հաշուից:

Բացի սովորական ժամանակներում գրքերը բացելուց և փակելուց, որպէս են տարուայ սկիզբը և վերջը, ինվէնտար կազմուած է դրամագլուխը որոշելու համար, նաև հետեւեալ դէպքերում. առևտուրը վերջացնելիս (ликвидация), սնանկութեան դէպքում (при несостоятельности торговца) և գործը մի ձեռքից միւսին անցնելիս:

Կան դէպքեր, որ ակտիւը հաւասար է լինում պասսիւին, այդ նշանակում է, որ սեփական դրամագլուխ չը կայ, պատահում է որ պասսիւը ակտիւից աւելանում է, այդ նշանակում է որ միջոց չը կայ պարտքերը վճարելու և ահա այդ ժամանակ է, որ գործի տէրը սնանկանում է:

Ինվէնտարում դասաւորուած են հաշիւները կարգով՝ ինչպէս մի կողմը այնպէս էլ միւս կողմը, իւրաքանչիւր առարկայ մասնաւորապէս նշանակելով և գրելով նրանց քանակութիւնը, արժեքը, կանխիկ դրամի, տոկոսաբեր թղթերի, պարտատէրերի և պարտապանների իւրաքանչիւրի դիմաց դնելով գումարները, գանձելի մուրհակներ վճարելի և այլն:

Սա անուում է նրա համար, որ սրանցով պէտք է կազմուեն օրահաշուի մէջ համապատասխան յօդուածներ և անցնուեն միւս գրքերը:

Ինվէնտարը, որպէս վերը ասացինք, գրուած է առանձին գրքում երկու հակառակ երեսների վրայ, ձախ կողմում ակտիւը, աջ կողմում պասսիւը: Կարելի է ինվէնտարը մի երեսի վրայ էլ պահել. առաջ պէտք է գրել ակտիւը ու դնել գումարը, ապա պասսիւը:

Այս ձևով գրելը սխալ չէ, բայց ես ընդունում եմ առաջին ձևը, որ պէս աւելի նպատակայարմար:

Մենք բացատրեցինք, թէ ինչպէս է կազմուում ինվէնտարը տարուայ սկզբին. փակման մասին առանձին կ'ըսենք «գրքերի ամփոփման» գլխում:—

ԺՈՒՐՆԱԼ (Օրահաշիւ)

Ժուրնալ բառը առաջ է եկել ֆրանսերէն „Le jour“ բառից, որ նշանակում է օր. ժուրնալը այլապէս կարելի է անուանել յիշատակարան: Բոլոր գործողութիւնները, ինչ որ կատարուում են օրուայ ընթացքում առևտրական գործում, պէտք է կարգով նշանակուեն օրահաշուում: Առանց իւրաքանչիւր օպերացիայի օրահաշիւ անցնելը և առանց պարտք ու պահանջ որոշելը, մենք հնարաւորութիւն չենք ունենայ այս կամ այն հաշիւը համապատասխան հաշիւ կամ գրքի մէջ անցնել: Ուստի ժուրնալը կոչւում է հիմնական գիրք և նրա մէջ գրուածները—յօդուածներ:

Նախքան իմ առաջարկած ձևով ժուրնալին անցնելը, աւելորդ չեմ համարում ցոյց տալ և այն ձևերն ու եղանակները, որ առաջարկում են զանազան ձեռնարկների հեղինակները, որոնցով առաջնորդւում են հաշուապահութեան ուսուցիչները: Վերջինների եղանակով պահանջւում է նաև ունենալ Մեմորիալ, առանց որին ժուրնալ գրել չի կարելի:

ՄԵՄՈՐԻԱԼԸ առձեռն տետրակ է, որի մէջ սեագրութեան պէս գրւում է, առանց յետաձգելու և առանց բաց թողնելու, ամեն ինչ, որ կատարուում է առևտրում: Մեմորիալը ծառայում է որպէս ժուրնալի ուղեցոյց, նրա նիւթիցն է քաղւում պարտք ու պահանջի որոշումն: Մեմորիալը, բացի հաշուապահից կարող են գրել նաև գործում եղող ուրիշ անձինք: Նրա մէջ ամէն ինչ կարելի է ուղղել, բայց քերել չի կարելի, այլ պէտք է թեթևակի ջնջել և վրան կարմիր թանաքով գրել:

Յարմարութեան համար ուրիշների առաջարկած ժուրնալի ձևը մենք կանուանենք I ձև, իսկ իմ ընդունածը՝ II ձև:

Օրինակի համար վերցնենք առևտրական կեանքից երեք գործողութիւններ մեմորիալը գրելու համար:

ՄԵՄՈՐԻԱԼԻ ՁԵՒԸ

Յուճուար ամիս

2				
1	Տրուած է Ե. Ի. Առաքելեանին փոխարինարար . .		250	00
5				
2	Ստացուած է Կ. Ի. Մութաֆեանից իր պարտքի դիմաց		700	00
11				
3	Վաճառուած է Գ. Օ. Աղելխանովին, աստ, 25 հատ Ուզգոլնիկ 4" $\frac{2}{50}$ 62,50 75 » Սողովակներ 5" գաղ. 1250' 6" $\frac{2}{75}$ 3438,88 Դոցա փոխարէն ստացուած է՝ Մի մուրհակ ս/թ. 6 ամիս ժամանակով 3000 00 Կանխիկ դրամով 501 38		3501	38

Այս մեմորիալի օգնութեամբ կազմուում է ժուրնալի առաջին ձևը: Ներկայ դէպքում ժուրնալը նոյն մեմորիալն է, միայն մաքուր արտագրած և դբետ ու կրէդիտը որոշած, այսինքն ինչ անձանց կամ հաշիւների մէջ է կատարուել գործողութիւնը, այլ կերպ ասած՝ նա որ ստանում է (դբետ) պարտ է նրան, ով տալիս է (կրէդիտ) կամ այն ինչոր ստացւում է (մուտք—դբետ) և այն ինչոր սրա համար վճարւում է (ելք—կրէդիտ), ուրեմն պարզ է որ առանց դբետի կրէդիտ և առանց կրէդիտի դբետ լինել չի կարող:

Նախ քան մեմորիալում գրուածը ժուրնալում անցկացնելը, անհրաժեշտ է առաջ գտնել դբետը և կրէդիտը և ապա անցկացնել ժուրնալ՝ գրելով դբետի և կրէդիտի տակ:

Դբետ և կրէդիտը գտնելու համար նախնական երկու հարցեր գոյութիւն ունեն՝

ԴԵԲԵՏԻ ՀԱՄԱՐ —1, ինչ է մեզ մօտ ստացւում՝

2, ով է ստանում՝

ԿՐԷԴԻՏԻ ՀԱՄԱՐ —1, ինչ է մեզնից դուրս գնում՝

2, ով է մատակարարում՝

Այս երկու հարցերը իրար հետ են տրուած, եթէ առաջին հարցին պատասխան չը կայ, տրուում է երկրորդ հարցը, որին կը գտնուի պատասխան: Այս հարցերը յարմարեցնելով մեմորիալում գրուած յօդուածներին կը ստացուի հետևեալը՝

1, Տրուած է Առաքելեանին, աստ, փոխարինարար 250 ռուբլի:
Այս յօդուածը կարգաւորվ գեբետը, գտնելու համար, այսպիսի
հարց ենք տալիս՝

Առաջին հարց՝ Ի՞նչ է ստացուում մեզ մօտ.— Ոչինչ:

Երկրորդ հարց՝ Ո՞վ է ստանում—Առաքելեանը:

Ուրեմն գեբետը կը լինի՝ Զանազան անձինք:

Առաքելեանի փոխարէն մենք ասում ենք «Զանազան անձինք»
այն պատճառով, որ եթէ գեբետ և կրէդիտը ազգանուններով ա-
նունենք, այն ժամանակ մայր գրքում պէտքէ իւրաքանչիւր անձի
համար առանձին հաշիւ բացենք, որ շատ անյարմար է: Այդ բանը
կարելի է անել, եթէ գործի մէջ քիչ անձինք լինէին, որոնց հետ
մենք հաշիւ ունենք, բայց մեծ ձեռնարկութեանց մէջ, որտեղ պէտք
է բազմաթիւ կլիենտների հետ գործ ունենանք—կլիենտների ազգա-
նունները նշանակելը և դրանց համար մայր հաշուում առանձին-ա-
ռանձին հաշիւ բացանելը շատ անյարմար է:

Այսպիսի դէպքերում կազմուում է մի առանձին գիրք, որը
յարմարեցրած է յատկապէս անձանց և ֆիրմաների անձնական հա-
շիւների համար և այդ գիրքը կոչուում է «ԲԵՍԿՅՈՆՏՐՕ». նա կոչուում
է նաև Զանազան անձանց գիրք, դերեանների և կրէդիտների գիրք,
անձնական հաշիւների գիրք և վերջապէս կօնսոկուրանտի գիրք:

Այսպէս ուրեմն գտանք գեբետը—Զանազան անձինք

Կրէդիտ գտնելու համար ասանք այս հարցերը.

Ի՞նչ է մեզնից դուրս գնում—Դրամ 250 ռ. ուրեմն կրէդիտը
կ'լինի դրամարկղը:

2, Ստացուած է Կ. Ի. Մուլթաֆեանից, աստ, պարտքի հաշուին
700 ռուբլի:

Այս յօդուածին էլ յարմարեցնելով վերև յիշուած հարցերը
կ'ստանանք,

Հարց գեբետի համար՝ Ի՞նչ է մեզ մօտ ստացուում. պատասխան՝
700 ռուբլի:

Ի՞նչը կը լինի գեբետ. գեբետը կը լինի դրամարկղը: Հարց կրէդի-
տի համար—Ո՞վ է մեզ տալիս—Կ. Ի. Մուլթաֆեան, ո՞վ կը լինի կրէ-
դիտը, կրէդիտը կը լինի՝ Զանազան անձինք:

3, Վաճառուած է Գ. Օ. Աղիլխանովին, աստ, զանազան ապրանք
3501.38 կոպէկի:

Դրա փոխարէն ստացուած է՝

Մուրհակ ս/թ. 6 ամիս ժամանակով 3000 ռ. 00 կ.

Կանխիկ դրամով 501 „ 38 „

Հարց գեբետի համար. Ի՞նչ է մեզ մօտ ստացուում. պատասխան—
Մուրհակ 3000 ռուբլու և կանխիկ դրամ 501,38: Ի՞նչը կլինի գե-
բետ. գեբետը կը լինի զանձեղի մուրհակները կամ ըիմէսսա և դրամ-
արկղ: Ուրեմն, կը ստացուի երկու գեբետ—զանձեղի մուրհակներ և
դրամարկղ: Կրէդիտի համար. Ի՞նչ է մեզնից գնում. ապրանք՝
3501 ռ. 38 կոպ. Ի՞նչը կը լինի կրէդիտ—կրէդիտ կը լինի ապրանքը:

Վերոյիշեալ օրինակներում մեմորիալի երեք յօդուածներին՝ գե-
բետ և կրէդիտն էլ գտնուած է. բայց այնպիսի դէպքեր են լինում,
երբ այդ հարցերով չի կարելի գտնել, այդ ժամանակ յօդուածի բո-
վանդակութիւնն է օգնում մեզ. այդ մասին յետոյ կը խօսենք:

Տեսնենք թէ ինչ կարգով են գրուում ժուրնալում այդ յօ-
դուածները:

ԺՈՒՐՆԱԼԻ I ՁԵԻ

Յուճուար ամիս

		2		
1	Զանազան անձինք Դրամարկղին Տրուած է Ե. Խ. Առաքելեանին, աստ, փոխարինարար			250 00
		5		
2	Դրամարկղը Զանազան անձանց Ստացուած է Կ. Ի. Մուլթաֆեանից, աստ, իր պարտ- քի հաշուից			700 00
		11		
3	Զանազաններ Ապրանք Դանձելի մուրհակները Դրամարկղը Ստացուած է Գ. Օ. Աղիլխանովից, աստ, մուրհակ ս/ա. 6 ամիս ժամանակով Ստացուած է կանխիկ Վաճառուած է Աղիլխանովին, աստ, 25 հատ Ուզգոնիկներ 4" 75 հատ Սոդովակներ 5" գաղ. 1250' 6"		3000 00 501 30 62,50 3438,88	3501 38

Վերոյիշեալ աղիւսակից մենք տեսնում ենք, որ այս ձևի ժուր-նալը առանց մեմօրիալի գրել չի կարելի, որովհետև յօդուածի բովանդակութիւնը գրուած է ոչ թէ դեբետ և կրէդիտից առաջ, այլ նրանցից յետոյ:

Յոյց տանք այժմ իմ առաջարկած ժուրնալի ձևը (2-րդ ձև), որ բաղկացած կըլինի նոյն յօդուածներից և կըգրուի առանց մեմօրիալի օգնութեան: Ապագայ համեմատութիւնից դժուար չէ եզրակացնել, որ իմ առաջարկած ժուրնալի ձևը աւելի յարմար է, քան վերև ցոյց տուած ձևը:

ԺՈՒՐՆԱԼԻ II ՁԵԻ

Յուճուար ամիս

Ժուր. յօդ.	ԴԵԲԵՏ	Եր. մ. գր.	ԿՐԷԴԻՏ	Եր. մ. գր.	ԴՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
1	Չանագ- անձինք		Դրամ- արկղ		2 Տրուած է Ե. Ի. Առաքելեանին փոխարինարար		250 00
2	Դրամ- արկղ		Չանագ- անձինք		5 Ստացուած է Կ. Ի. Մուրթաֆեանից, իր պարտքի հաշուից		700 00
			Ապրանք		11 Վաճառուած է Գ. Օ. Աղիլխան- նովին, աստ, 25 հ. Ուզունիկներ 4" $\frac{2}{50}$ 62,50 75 հ. Սողովակներ 5" գազ. 1250' 6" $\frac{2}{75}$ 3438,88 որի դիմաց ստացուած է՝ Մուրհակ ս/ա. 6 ամիս ժա- մանակի 3000 00 Կանխիկ դրամով 501 30		8501 38
3	Դանձելի մուրհ. Դրամ- արկղ						

Հետևելով ժուրնալի ներկայ ձևին, մենք տեսնում եմք, որ նա զանազանում է նախկիններից,

1-ին նրանով, որ իմ առաջարկած ձևով ժուրնալ գրելու հա-մար հարկաւոր չի լինի մեմօրիալ ունենալ, որով կըճատուում է գրքերի թիւը, նոյն պէս և ժամանակը, որը թանգ է գնահատուում առևտրական աշխարհում:

2-րդ. Մի գրքի մէջ տեղաւորելով երկու գրքեր, ժուրնալի և մեմօրիալի բովանդակութիւնը, մենք աւելի պարզ ենք կարողա-նում տեսնել յօդուածների էութիւնը և աւելի հեշտ է լինում մեզ գտնել դեբետ և կրէդիտը:

3-րդ. Կան յատուկ գծեր, 3 և 5, որտեղ գրուում են Մայր տո-մարի երեսները. այդ գծերը առաջին ձևի ժուրնալում չըկան:

4-րդ. ժուրնալի յօդուածները համարագրուում են, որով հեշ-տանում է զանազան տեղեկութիւններ քաղելը:

Կատարուած իւրաքանչիւր գործ, որը գրուում է ժուրնալում, կոչւում է յօդուած (СТАТЬЯ). յօդուածները լինում են երկու տե-սակ—հասարակ եւ քարդ:

Հասարակ յօդուածները կոչւում են այն յօդուածները, որոնց մէջ կան երկու կողմեր—մի դեբետ և մի կրէդիտ (տես 1 և 2 յօ-դուածներ՝ 250 ր. և 700 ր.): Բարդ յօդուած կոչւում է այն յօ-դուածը, երբ մի դեբետն ունի մի քանի կրէդիտ, կամ մի կրէդի-տը մի քանի դեբետ (այս 3-րդ յօդուած մի կրէդիտ—ապրանք 3501.38 կոպ. և երկու դեբետ՝ գանձելի մուրհակներ՝ 3000 ր. և դրամարկղ 501.38). այդպիսով երկու դեբետի գումարը հաւասար է մի կրէդիտի: Ոչ մի դէպքում մի յօդուած չի կարող իր մէջ պարունակել մի քանի դեբետ և մի քանի կրէդիտ:

Պէտք է նկատել, որ մինչև յօդուածի գումարը որոշուած չի լինի, նա չի անցնի ժուրնալ. գումարը պէտք է որոշուի այն դրա-մով, որ պետութեան մէջ պահուում է հաշիւը, օտար դրամները պի-տի վերածել տեղական դրամի:

Ժուրնալի № 3 յօդուածը կարելի բաժանել երկու մասի. 1) վա-ճառուած է Աղիլխանովին ապրանք—սա մի ինքնուրոյն յօդուած է, դեբետը կըլինի Չանագան անձինք, կրէդիտը—ապրանք: 2) Աղիլ-խանովի հետ հաշիւը վերջացած է—սա էլ նոյնպէս ինքնուրոյն յօ-դուած է. դեբետներն են—գանձելի մուրհակները եւ դրամարկղը, կրէ-դիտը—Չանագան անձինք:

Այսպիսի վերլուծումն յարմար է այն պատճառով, որ ընսկօն-տրոյում բացելով զանազան անձանց հաշիւ, կատարուած առևտրի հետքը մշտական թողնում են գրքում. վաճառուած է Աղիլխանովին ապրանք 3501.38 կոպէկի:

Վերցնենք մի օրինակ, վերլուծուած յօդուածի ժուրնալի համար:

Յուևուար ամիս

3	Ջանադ-անձինք	Ապրանք	11			
			Վաճառուած է Գ. Օ. Աղիլխանովին, աստ, 25 հ. Ուղղունիկներ 4'' ձ $\frac{2}{50}$ 75 հ. Սողովակներ 5'' դադ. 1250' 6'' ձ $\frac{2}{75}$	62 50	3438 88	3501 38
4	Գանձելի մուրհ.	Ջանադ-անձինք	11			
			Ստացուած է Գ. Օ. Աղիլխանովից պարտքի դիմաց մուրհակ ս/ա. 6 ամիս ժամանակով Կանխիկ դրամով . . .	3000 00	501 38	3501 38
	Դրամ-արկղ					

Վերցնենք նոյն տեսակի մի ուրիշ օրինակ, ժուրնալի համար:

Յուևուար ամիս

5	Դրամ-արկղ	Գանձելի մուրհ.	7			
			Ջեղջուած է Թիֆլ. Առ. Բանկում Ս. Պ. Դանիէլեանցի մուրհակը, պայման. 15 Մայիսի ս/թ. 2 հզ 7 $\frac{0}{100}$, 128 օրուան համար.	2925 33	74 67	3000 00
	Տոկոսն.					

Այս յօդուածն էլ կարելի է բաժանել երկու մասի:

5	Դրամ-արկղ	Գանձելի մուրհ.	7			
			Ստացուած է Թիֆլ. Առ. Բանկից, զեղջելով Ս. Պ. Դանիէլեանցի մուրհակը, պայմ. 15 Մայիսի.			3000 00
6	Տոկոսն.	Դրամ-արկղ	7			
			Վաճառուած է Թիֆլ. Առ. Բանկին Ս. Պ. Դանիէլեանցի մուրհակի զեղջման, 7 $\frac{0}{100}$ 128 օրուան.		74 67	

Ես չեմ կարող խորհուրդ տալ յօդուածները այս ձևով վերլուծել, որովհետև սրանով կատարուած գործողութեան էութիւնը չի փոխուում, բայց ժուրնալի մէջ թւերը շատանում են և շրջանառութեան գումարն ուղճանում է:

ԺՈՒՐՆԱԼԻ ԶԱՆԱԶԱՆ ՄԱՍԵՐԸ

Ժուրնալի յօդուածը բաղկացած է 5 մասից:

1) Գործողութեան կատարման ժամանակը: Ինչպէս երևում է 2-րդ ձևի ժուրնալից, տարին և ամիսը գրւում է երեսի սկզբին. թիւը գրւում է բովանդակութեան մէջ տեղը և բաժանւում է նրանից գծով և որովհետև յօդուածները շարքով իրար յետևից են գրւում, ուստի աւելի պարզ որոշելու համար կարելի է գծերը կարմիր թանաքով անել: — Ժուրնալի յօդուածների համար ժամանակը մեծ նշանակութիւն ունի. նրանով ապացուցւում է կատարուած գործողութիւնը — եթէ կողմերի մէջ որևէ տարաձայնութիւն է լինում այդ մասին. և երկրորդ նա ծառայում է որպէս ժամանակ զանազան անձանց կամ հիմնարկութեանց տոկոսները հաշուելու:

2) Յօդուածների համարանքը (нумерация): Ժուրնալի բոլոր յօդուածները պէտք է համար ունենան և պէտք է նշանակուեն իրար յետևից. նոյնը բոլոր գրքերում: Յօդուածը գրելիս պէտք է գումարից առաջ դնել համարը, որովհետև համարները հեշտացնում են յօդուածները գտնելը, քան գումարները. հեշտ են այն պատճառով, որ միևնոյն օրը կարող են նոյնանման գումարով մի քանի յօդուածներ լինել, ուստի գումարները կարող են սխալեցնել. համարները այդ անյարմարութիւնից զերծ են պահում մեզ:

3) Դոկումենտների ըովանդակութիւնը: Բովանդակութիւնը ժուրնալում ամեն հաշուապահ կարող է գրել իր ուզածին պէս, միայն թէ գրուած լինին պարզ և հասկանալի, իսկական գործողութեանը համապատասխանող, առանց աւելորդ, գործը աւելի մթնացնող խօսքերի: Յօդուածներ գրելու ամենագլխաւոր նպատակն է, որ բովանդակութիւնը խմբագրուած լինի փաստօրէն, որպէսզի որևէ վէճի ժամանակ զանազան մեկնութիւններ չըտրուեն նրան: Իւրաքանչիւր գնման կամ վաճառման գործողութիւն, ստանալը կամ տալը պէտք է նկարագրել մանրամասն, ցոյց տալով դոկումենտները, որոնց հիման վրայ կատարուած է գործողութիւնը: Բովանդակութիւնը գրվում է սովորական տառերով և որքան կարելի է առանց կրճատման: —

4) Գործողութեանց գումարը: Գումարների համար որոշուած են 7 և 8 տողերը, որոնցից մինը մասնաւոր, միւսն ընդհանուր: Մասնաւոր գծում նշանակւում են այն թուերը, որոնք վերաբերում են, զիցուք, ապրանքների տեսակներին. բարդ յօդուածների ժամանակ, երբ մի կրէդիտօրն ունի մի քանի դեբիտօրներ, կամ մի դեբի-

տօր ունի մի քանի կրեդիտօրներ — մասնաւոր գծի թուերը գումար-
ւում և գրւում են ընդհանուր գծում: Թուանշանները պէտք է
պարզ գրել, միաւորը միաւորի տակ, տասնաւորը տասնաւորի, հարիւ-
րաւորը հարիւրաւորի և այլն: Եթէ գումարը բաղկացած է միայն
ընթերցանից, առանց կօպէկների, այն ժամանակ կօպէկների տեղը
փոքրիկ գիծ է քաշւում կամ գէրօներ գրւում. իսկ եթէ գումարը
կազմուած է միմիայն կօպէկներից, այն ժամանակ ընթերցանի
տեղը մի գէրօ է գրւում: Եթէ կօպէկները մի թուանշանից են բաղ-
կացած, օրինակ 7 կօպէկ, տասնաւոր կօպէկի տեղը գրւում է մի
գէրօ, օրինակ 7 կօպէկի տեղ—07 կօպէկ:

5) Դերետ եւ կրէդիտ (պարտք և պահանջ): Յօդուածի վերնա-
գիրը ցոյց է տալիս, թէ որ հաշիւների մէջ կատարուեց այս կամ
այն գործողութիւնը: Դերետը և կրէդիտը որոշելու համար առան-
ձին ուշադրութիւն է հարկաւոր. հաշուապահութեան արուեստը դե-
րետ և կրէդիտ գտնելու մէջն է. դրանք են, որ հիմք են ծառա-
յում յօդուածը այս կամ այն հաշուին անցկացնելուն:

Դերետ և կրէդիտ գրւում են 2-րդ և 4-րդ գծերում, հաստ
տառերով: Իմ առաջարկած ձևի ժուրնալում հաշուապահը կարող է,
առանց մեմօրիալ պահելու, ուղղակի դօկումենտներից անցնէ 6-րդ
գիծը, որ մակագրուած է՝ «Դօկումենտների բովանդակութիւն»։ Ե-
տոյ արդէն բովանդակութիւնը կարդալով գտնել իմ ցոյց տուած
հարցերով դերետը և կրէդիտը. այս բոլորը սկզբնական ծանօթու-
թեանց հանար են, իսկ երբ դուք ծանօթանում էք հաշուապահու-
թեան հետ և որոշ փորձ էք ձեռք բերում, այն ժամանակ այս էլ
աւելորդ է: Օրինակ՝ հասնելու է Բ. Ս. Շխեանցին 70% մուրհակը 6
ամսով յետաձգելու համար՝ 3000 ռուբլուց—150 ռուբլի:

Այս դէպքում դերետ և կրէդիտ գտնելու յայտնի հարցերը պէտք
չեն գալ, ուստի յօդուածի միտքը պէտք է մեզ օգնի. դերետի
հարցին թէ՛ «Ի՞նչ է ստացւում մեզ մօտ», պատասխան է տրւում՝
«ոչինչ». միւս հարցին՝ «Ո՞վ է ստանում», դարձեալ նոյն պատասխա-
նը—«ոչոք»:

Այժմ այսպիսի հարց տանք կրէդիտի համար. «Ի՞նչ է մեզնից
դուրս գնում»—«ոչինչ». միւս հարցը՝ «Ո՞վ է մատակարարում»—
«ոչոք»։ Ուրեմն ինչ անել. պէտք է դիմել յօդուածի մտքին:

Հասանելի խօսքից պարզ երևում է, որ Շխեանցը թէպէտ և ունի
ստանալու, բայց դէռ չէ ստացել, ուրեմն Շխեանցը կրէդիտօր է. այժմ
կրէդիտը գտնելուց յետոյ, հեշտ է գտնել դերետը. ի՞նչ ունի Շխեանցը
ստանալու—150 ռ. ինչո՞ւ համար կամ ինչի՞ փող—տոկոսների:

Բոլոր գումարները, որոնք ծախսւում են անդարձ, անպատ-
ճառ պէտք է դերետ գրուեն, որովհետև դերետը նշանակում է «պարտ
է». ներկայ դէպքում քանի որ այդ գումարը ոչ ոքից յետ չէ ստա-
ցուելու, ուստի ոչ ոք պարտական լինել չի կարող: Այսպիսով, այս
գումարը վերաբերում է դերետին և տարուայ վերջը գրւում է
Ֆեասի հաշուին. ուրեմն դերետ—Տոկոսներ, կրէդիտ—Հանազան ան-
ծինք (Շխեանցը):

Դերետ և կրէդիտը որոշելուց և գրելուց յետոյ, մենք սկսում
ենք յօդուածները անցկացնել միւս գրքերը, որոնց հետ տեսակա-
նապէս կը ծանօթանանք զրքից:—

ՄԱՅՐ ՏՈՄԱՐ

Մայր տոմար կոչւում է այն գիրքը, որ իր մէջ պարունակում
է ամբողջ առևտրական գործողութեանց փաստերը, որոնցով պարզ
և ճիշտ գաղափար կարելի է կազմել առևտրի այս կամ այն ճիւղի
դրութեան և հետևանքի մասին: Թէպէտ գործողութիւնները կա-
տարուելիս անմիջապէս արձանագրւում են ժուրնալում իրար յե-
տևից, սակայն նոքա հնարաւորութիւն չեն տալիս որոշելու գործի
դրութիւնը, որովհետև նոքա խմբուած չեն մի տեղ:

Ընդհակառակն, Մայր տոմարում սիստեմատիքաբար գրւում են
ժուրնալից յօդուածներ զանազան խմբերով կամ հաշիւներով, ո-
րոնցով հեշտ է որոշել իւրաքանչիւր ճիւղի դրութիւնը:

Այս բանին օգնում է նաև այն, որ մայր տոմարում բացւում
են առանձին հաշիւներ և դրանցով հնարաւոր է լինում ուսումնա-
սիրել գործի մանրամասնութիւնները և որոշ եզրակացութեան գալ:

Մայր տոմարի մէջ հաշիւ բացելը կախուած է ժուրնալի մէջ
յօդուած երևալուց:

Հաշիւները բաժանւում են հետևեալ գլխաւոր ձևերի.

1) ԳՐԱՄԱՐԻ ԶԱՇԻ:

Ամեն՝ առևտրական ձեռնարկութեանց հիմքը կազմում է դրա-
մագլուխը: Դրամագլուխը որոշւում է՝ մանրամասն ցուցակ կազմե-
լով գործատիրոջ կայքի և պարտքի (ինվէնտար)—հաշուելով կան-
խիկ դրամը, ապրանքները, թղթերը, զանազան անձանց պարտքը,
առհասարակ ամեն բան, ինչ որ կայ կամ ինչ կարելի է ստանալ:
Դրամագլուխը կարող է աւելանալ և պակասել օգուտով կամ վնա-
սով: Եթէ գրքերը փակելիս շահը աւելանում է այն ծախսերից, ո-
րոնք անդառնալի են, ֆուգորդը (Սալդօ), ժուրնալում համապատաս-

խան յօդուած կազմելով, անց են կացնում գրամագլխի հաշուի կրէզիտը: Եթէ անդարձ ծախսերի հաշիւն աւելանում է շահից, ֆինացորդը որպէս վնաս անցնում է գրամագլխի հաշուի դեբետը: Այս անուամբ է առհասարակ տարին մի անգամ, տարուայ վերջին կամ գործը վերջացնելիս: Դրամագլուխը փոփոխութեան կենթարկուի նաև այն ժամանակ, երբ ինվէնտարը կազմելիս տարուայ սկզբին բաց է թողուած մի որևէ գումարակտիւից կամ պասսիւից և այդ նրան է ընկել տարուայ մէջ, այս դէպքում պէտք է բաց թողուած գումարի մասին համապատասխան յօդուած կազմել ժուրնալում և անցնել գրամագլխի հաշուին. եթէ գումարը վերաբերում է ակտիւին—գրամագլուխը մեծանում է, եթէ պասսիւին—գրամագլուխը պակասում է: Օրինակ՝ Ինվէնտարը կազմելիս տարուայ սկզբին բաց է թողուած Գ. Մ. Մակարեանից սեր ստանալիքը՝ 500 ռուբլի:

Դեբետ—Ջանազան անձինք

Կրեդիտ—Դրամագլուխ

Միևնոյնը կարող է պատահել և պասսիւի հետ:

Դեբետ—Դրամագլուխ

Կրեդիտ—Ջանազան անձինք

2) ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՇՈՒ:

Այս հաշուի Դեբետին գրւում է այն ամենը, ինչ որ զանազան անձինք պարտ են գործատիրոջ, իսկ Կրէզիտ գրւում է այն ամենը, ինչ որ գործատէրը պարտ է Ջանազան անձանց: Մայր տոմարի Դեբետը և Կրէզիտը պիտի հաւասար լինեն Բեսկօնտրոյի Դեբետի և Կրէզիտի բոլոր հաշիւների գումարին:

3) ԱՆՇԱՐԺ ԿԱՅՔԵՐԻ ՀԱՇՈՒ:

Ամեն մի նոր գնած կայք—հող, շէնք, գործարան, վարելահող այգի և այլն—գրւում է այս հաշուի Դեբետին, իսկ ծախուած կամ պակասածը՝ այս հաշուի Կրէզիտին:

4) ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԿԱՅՔԵՐԻ ՀԱՇՈՒ:

Այս հաշուի Դեբետին գրւում է ամեն տեսակի շարժական կայք, ինչ որ կայ և ինչ որ գնւում է, իսկ Կրէզիտին՝ ինչ որ ծախւում, պակասում կամ կորչում է:

5) ԱՊՐԱՆԱԳ ՀԱՇՈՒ:

Ապրանաց հաշուի Դեբետին գրւում է այն ամենը, ինչ որ մտնում է մեզ մօտ, գնւած ապրանաց արժէքները ծախսերով հանդերձ, ըրէհով, ապահովագրութեամբ և այլն, իսկ Կրէզիտ՝ վաճառուած կամ ուղարկուած ապրանքը:

Ապրանաց հաշիւները զանազան տեսակի են լինում. հաշիւ յանձնարարական ապրանաց, հաշիւ յանձնարարութեամբ ստացուած ապրանաց, հաշիւ ճանապարհի ապրանաց: Այս հաշիւները այն ժամանակ են մայր տոմարում բացւում, երբ նրանց թիւը հինգից—վեցից չեն անցնում. երբ աւել են լինում, այն ժամանակ հարկաւոր է առանձին մատեան ունենալ յանձնարարական ապրանաց համար և իւրաքանչիւր ապրանքի և անձի համար առանձին հաշիւ բանալ. օրինակ՝ Շերամ, յանձնարարականով ուղարկուած Հայրումեանցին, Մարսէլ և այլն: Այս հաշուի Դեբետին գրւում են այն ապրանքները, որոնց մենք ուղարկում ենք յանձնարարականով վաճառելու մեր հաշուին, նաև բոլոր ծախսերը, որ կատարւում է կօմիսիօնէրը, այլ և վաճառման կօմիսիօնը: Այս հաշուի Կրէզիտին գրւում է վաճառմունքից ստացուած գումար գումարը:

Այս հաշուի օգուտը և վնասը որոշելը դժուար չէ. եթէ Կրէզիտը Դեբետից աւել է, նշանակում է—շահ է, եթէ Դեբետը Կրէզիտից աւելանում է նշանակում է—վնաս է: Ընդհակառակը. Շերամ ստացուած Հայրումեանցից, Մարսէլ, յանձնարարակ. վաճառելու: Այս հաշուի Դեբետին գրւում է ապրանքի վաճառմունքից ստացած գումարը, դուրս գալով բոլոր ծախսերը, նաև մեզ հասանելիք կօմիսիօնը, իսկ Կրէզիտ անցնում է ուրիշների մեզ ուղարկած ապրանաց գումարը: Շահը և վնասը որոշւում է այնպէս, ինչպէս վերոյիշեալ դէպքում, այսինքն եթէ Կրէզիտը Դեբետից աւել է, նշանակում է շահ է, եթէ դեբետն է աւել Կրէզիտից նշանակում է վնաս է: Ապրանք ծանապարհին: Այս հաշիւը բացւում է այն ժամանակ, երբ ապրանքը գնւում է ուրիշ քաղաքում և դեռ չի անցել մեր ձեռքը, գտնւում է ճանապարհին. երբ հաշիւը ստացւում է, թէ ապրանքը ուղարկուած է, մենք իսկոյն գրւում ենք այն անձի հաշուի Կրէզիտին, որից գնել ենք ու անց ենք կացնում «Ապրանք ճանապարհին» հաշուին, Դեբետում: Բոլոր ծախսերը, ինչոր կատարւում են այս ապրանքի վրայ, գնելիս և ուղարկելիս, քրէհ, բառնալ և իջեցնել, կօմիսիան (եթէ ապրանքը կօմիսիօնէրի ձեռքով է գնւած), գրւում ենք այս հաշուի Դեբետին, ապա, ապրանքը ստանալուց յետոյ, կազմւում է կալիւլեացիան, այսինքն ապրանքը նորից է գնահատւում, ճանապարհի ապրանքների հաշուից հանւում է և գրւում է ապրանաց Դեբետին ամբողջովին:

6) ՀԱՇՈՒ ՇԱՀ ԵՒ ՎՆԱՍԻ:

Այս հաշիւը բացւում է մայր տոմարում, տարուայ վերջը, գրքերը փակելիս: Այս հաշուին են պատկանում բոլոր անդարձ ծախ-

սերը, որոնք կատարուում են առևտրի մէջ: Ծախսերը զանազան տեսակի են լինում: Նոքա առևտրի մէջ մեծ նշանակութիւն ունեն, ուստի իւրաքանչիւր ծախսի հաշիւը առանձին գիտենալ պէտք է: Այդ հաշիւներն են՝ Ռոճիկների հաշիւ, Գրասենեակի ծախսեր կամ Առևտրական ծախսեր, Անշարժ կայքերի շահագործումն, Կոմիսիօն (յանձնարարական), Տոկոսներ, Կուրտաժ (միջնորդութեան վարձ), Տնային ծախսեր, Պատահական շահ եւ կորուստ և այլն:

Յիշեալ ծախսերից մնացորդներ են գոյանում, գրքերը փակելիս, Դեբետը Կրէդիտից հանելով, կամ Կրէդիտը Դեբետից դուրս գալով և անց են կացուում շահի կամ վնասի հաշուին: Եթէ Կրէդիտը Դեբետից աւել է, նշանակում է Շահ, եթէ Դեբետը Կրէդիտից աւել է նշանակում է Վնաս: Այս հաշուին է վերաբերում նաև այն շահն ու վնասը, որ ստացւում է զանազան գործողութիւններից՝ ապրանքի հաշուից, կասկածելի ստանալիքների հաշուից, բողոքուած մուրհակների հաշուից, ժամանակը անցած մուրհակների հաշուից, յանձնարարական ապրանքի հաշուից և այլն: Յիշեալ հաշիւներով շահ և վնաս որոշելը կատարուած է առանձին ցուցակով, որ կոչւում է «Շահ—Վնասի հաշուաւարութիւն»: Այս ցուցակի հետ մենք մանրամասն կը ծանօթանանք տարուայ վերջը «գրքերի ամփոփման» ժամանակ: Առայժմ զբաղուենք յիշեալ հաշիւների մանրամասն քննութեամբ:

Ռոճիկներ:

Այս հաշուի Դեբետին գրւում է ծառայողներին տրուած ամսավարձը: Տարուայ վերջը անցնում է վնասի հաշուին:

Առևտրական ծախսեր:

Այս հաշուի Դեբետին գրւում են բոլոր այն ծախսերը, որոնք վերաբերում են առևտրին—գիւղիական և արդիւնաբերութեան վերաբերեալ վկայականների ծախսեր, փոստի, արքունական մարկանների, գրասենեակի պիտոյքների, վառելիքի և լուսաւորութեան: Որովհետև ծախսերը զանազան են լինում և ամեն մի ծախս առանձնապէս հետաքրքրում է գործատիրոջը, ուստի բացի այս ընդհանուր հաշուից, վատ չէր լինի մի առանձին տետրակ էլ ունենալ, և ամեն մի տեսակ ծախսի համար առանձին հաշիւ բանալ. օրինակ՝ հաշիւ գրասենեակի պիտոյքների, հաշիւ բնակարանի վարձի և այլն:

Ընտանեկան ծախսեր:

Այս հաշուի Դեբետին գրւում են այն բոլոր ծախսերը, որ կատարւում է գործատէրը կամ կատարւում է նրա հաշուին: Տա-

րուայ վերջը, գրքերը ամփոփելիս, այս ծախսերը վերաբերում են շահ և վնասի հաշուին, եթէ գործատէրը մէկ է. եթէ գործատէրեր մի քանի հոգի են, այսինքն ընկերութիւն է, այն ժամանակ իւրաքանչիւրի ծախսած գումարը գրւում է իր անձնական հաշուին. տարուայ վերջին այդ գումարները հանգչում են իրենց ստացած զիվիդենտով (օգուտ), իսկ եթէ տարուայ վերջը զիվիդենտի փոխարէն դէֆիցիտ (վնաս) ստացուի, այդ դէպքում ստացուած գումարները դուրս են գալիս իրենց դրամագլխից:

Անշարժ կայքերի շահագործումն:

Այս հաշուի դեբետը գրւում է պետական ու քաղաքային և այլ տուրքերը, հարկ-տուրքերը, բանկի տոկոսները, որ վճարւում է անշարժ կայքի գրաւ դրուած լինելու համար և այլն. կրեդիտ անցնում են այն գումարները, որոնք ստացւում են որպէս արդիւնք կայքից—տան, խանութների, պահեստների քրէհներ և այլն:

Կոմիսիօն կամ յանձնարարական:

Այս հաշուի դեբետին գրւում են կոմիսիօներներին վճարուած կոմիսիօնը, կամ նրանց հասանելիքը: Կրեդիտ—ուրիշներից հասանելիք կամ ստացուած կոմիսիօնը:

Կուրտաժ կամ միջնորդէք:

Այս հաշուի դեբետում գրւում են այն գումարները, որոնք տրւում են միջնորդներին (маклеръ), որեւէ առևտրական գործողութեան համար, որ կատարւում է նրանց միջնորդութեամբ:

Տոկոսներ:

Այս հաշուի դեբետում գրւում են այն տոկոսները, որ մենք վճարում ենք զանազան անձանց կամ բանկերին, մեր մուրհակները զեղջելու կամ այլ գործողութեանց համար, իսկ կրեդիտում գրւում են այն տոկոսները, որ ուրիշներից ստանում ենք նրանց մուրհակները զեղջելու կամ այլ գործողութեանց համար:

Պատահական շահ եւ կորուստ:

Այս հաշուի դեբետում գրւում են անսպասելի կորուստներ, գողացւած դրամը կամ ինչքը, զանազան բարեգործական հիմնարկութեանց բաշխուած գումարները և այլ անակնկալ ծախսեր: Կրեդիտ գրւում են անսպասելի ստացուածներ, որպիսիք են՝ ընծաներ, խաղով տարուած, մի խօսքով այս հաշուին գրւում են բոլոր պատահական բնաւորութիւն ունեցող գործողութիւնները:

Բացի վերոյիշեալ հաշիւներից, հաշուապահը կարող է բացել, ըստ իր հայեցողութեան, ուրիշ շատ հաշիւներ էլ, ի նկատի առնելով առևտրի բնաւորութիւնը և տեսակը:

Տօնավաճառի ժամանակ բացւում է տօնավաճառի հաշիւ. ինչ-որ ուղարկւում է տօնավաճառ գրւում է տօնավաճառի հաշուի դեբետին—գրամ, ապրանք, արժէքաւոր թղթեր, մուրհակներ, նոյնպէս տօնավաճառ փոխադրուած պարտապաններ, նմանապէս զանազան ծախսեր, որ կատարւում են. իսկ կրեդիտ—այն ինչ որ վաճառւում կամ գնւում է տօնավաճառում, կամ յետ է ստացւում այնտեղից: Եթէ տօնավաճառի բոլոր հաշիւները անցնելուց յետոյ դեբետը կրեդիտից աւելանայ, նշանակում է տօնավաճառը մեզ փխս է բերել, իսկ եթէ ընդհակառակն՝ կրեդիտն աւելանայ, նշանակում է տօնավաճառից շահ ենք ունեցել:

Այսպիսով, Մայր տոմարում բացւում են այն անունով հաշիւներ, ինչ անուն որ ունեն նորա ժուրնալում՝ դեբետ և կրեդիտի գծերում:

Մայր տոմարի հաշիւների համար պահւում է առանձին գրքոյկ. կամ գրքի սկզբին և կամ վերջին շինւում է այբուբենական ցուցակ, ուր գրւում են հաշիւների անունները, նրանց բացելու ժամանակ: Հարկաւոր է ուշադիր լինել ցուցակի կանոնաւորութեանը, որպէսզի սխալմամբ մի հաշիւ մի քանի անգամ չբացուի մայր տոմարում:

ՐԵՍԿՈՆՏՐՕ (Ձանազան անձանց հաշիւներ)

Րեսկօնտրօ գիրքը առևտրական գործերի մէջ հարկաւոր է նախ այն պատճառով, որ միշտ անհրաժեշտ է գիտենալ իւրաքանչիւր անձի հետ մեր ունեցած հաշիւը, որովհետև մայր տոմարի մէջ բացւում է մի ընդհանուր հաշիւ՝ զանազան անձանց և այն էլ շատ կրճատ, և երկրորդ՝ որ հաշիւները մայր տոմար անցնում են գուցէ ամիսը մի անգամ, շաբթի շաբաթ, մինչև իսկ ամեն օր, բայց Րեսկօնտրօ պիտի գրուեն ամեն օր և մանրամասն, որպէսզի հնարաւոր լինի միշտ տեսնել մեր պարտքը և մեր ստանալիքը, և երրորդ, որ նա մեզ համար անհրաժեշտ գիրք է, և նրանից երբեմն հարկաւոր է լինում զանազան տեղեկութիւններ հանել նոյն իսկ գործողութիւնը կատարելու միւս օրը, և այդ տեղեկութիւնը կարող են հանել ոչ միայն հաշուապահները, այլ և նրա օգնականները կամ գործակատարները: Եթէ Րեսկօնտրօն չլինէր, հաշուապահը ստիպւած պիտի լինէր տեղեկութիւնները քաղել մայր տոմարից. տալ ուրիշին տոմարը նայելու չի կարելի, իսկ հաշուապահին յաճախ զբաղեցնել մանր քաղուածքներով—անյարմար է:

Մեծ գործերի մէջ հաշուապահի զբաղմունքի շատութեան պատճառով Րեսկօնտրօն յանձնում է մի ուրիշին:

Րեսկօնտրօյում բացւում են զանազան հաշիւներ այն անձանց, որոնց հետ մենք կապուած ենք որևէ պարտ ու պահանջի գործով: Ժուրնալից ամեն օր փոխադրւում է այնտեղ այն ամենը, ինչ որ այդ անձերին է վերաբերում: Այդ անձանց հաշիւների դեբետին գրւում է այն, ինչ որ նրանք մեզ պարտ են լինում, կրեդիտ—ինչ որ մենք ենք պարտ նրանց: Րեսկօնտրօյի համար հարկաւոր է առաջին այբուբենական ցանկը. ամեն անգամ, երբ հաշիւ է բացւում, պէտք է անցկացնել այդ ցանկը և հետևել, որ ճիշտ գրուի: Նոր հաշիւ բացելիս ևս միշտ պէտք է նախ ցանկը նայել, որ միևնոյն անձի հաշիւը, սխալմամբ, երկրորդ անգամ, չբացուի: Դէպքեր են լինում, երբ Րեսկօնտրօյում բացւում են հաշիւներ գործակատարի, կապալառուի, կառավարչի և կամ այն անձանց, որոնք առհաշիւ գումարներ են ստանում և պիտի այդ գումարները վերադարձնեն կամ նրանց ծախսելու մանրամասն հաշիւը տան: Այդօրինակ հաշիւների համար շատ անգամ ընդունուած է առանձին տետրակ պահել, անուանելով նրան «Մատենան առհաշիւ գումարների» և այդ գիրքը գրւում է այնպէս, որպէս «Րեսկօնտրօ»-ն:

ԱՊՐԱՆԱՅ ԳԻՐԳ

Առևտրական ձեռնարկութիւնների մէջ ինչքի մեծ մասը լինում է ապրանքը, որը շատ անգամ գործատէրի միակ կարողութիւնն է կազմում:

Ապրանք քանականութիւնը շատ շուտ փոխութեան է ենթարկւում, որովհետև մի կողմից գնւում և վաճառւում է, ուստի այս գիրքը պէտք է առանձին զգուշութեամբ տանել, որպէսզի ամեն ժամանակ կարելի լինի որոշել գործի դրութիւնը, թէ որքան ապրանք է եղել գործի սկզբին, որքան է վաճառուել կամ որքան պիտի մնայ:

Ապրանք գիրքը նրա համար է, որ նրա մէջ գրուեն—գնուած, վաճառուած և ուրիշ տեղ ուղարկուած ապրանքները, գլխաւորապէս նրա համար, որ միշտ հեշտ լինի որոշել, թէ որ տեսակի ապրանքից և որքան կայ իսկապէս խանութում կամ պահեստում: Եթէ ապրանքը գտնւում է զանազան շինութիւնների մէջ և այդ շինութիւնները իրարից բաժանուած են, այն ժամանակ ամեն մի շինութեան ապրանք համար առանձին ապրանք գիրք պէտք է պահուի:

Ապրանաց գիրքը գրւում է երկու հակառակ երեսների վրայ. ձախ կողմում գրւում է Մուտք, աջումը ելք, վերնագրում ապրանքի անունը: Այս գրքում իւրաքանչիւր առարկայի համար առանձին հաշիւ է բացւում և նշանակւում է առարկայի տեսակը, նոյնպէս և չափսն ու որակը, իսկ մայր տոմարում բացւում է միայն մի ընդհանուր հաշիւ՝ ապրանաց հաշիւ:

Ապրանաց գրքի մուտքում գրւում են արդէն ստացուած ապրանքները և նրանց վրայ եղած ծախսերը, իսկ ելքում—վաճառքը՝ տօնավաճառ կամ ուրիշ քաղաք ուղարկուածները:

Ապրանաց գրքի մէջ գործողութիւնները գրւում են համաձայն ժուրնայի յօդուածների, թէ ռմսից է գնուած կամ ստացուած, ռմ է վաճառուած կամ ուղարկուած, առանց մանրամասն գրելու թէ ի՞նչ պայմանով է գնուած կամ վաճառուած. պայմանների մասին յիշատակել աւելորդ է այն պատճառով, որ ապրանաց գրքով որ և է հաշիւ չէ տեսնուում վաճառողների կամ գնողների հետ. այդ գիրքը մեզ ցոյց է տալիս գնուած—վաճառուածի և փափայլի քանակութիւնը, իսկ անձանց հետ հաշիւ տեսնելու համար գոյութիւն ունի մի ուրիշ գիրք «Բեսկոնտրո» անուանեալը, որի հետ արդէն ծախօթացել ենք:

Յատուկ տողերում գրւում են, թէ որ թուին, ամսին և օրը ապրանքը գնուած կամ վաճառուած է. նրա քանակութիւնը, բրուտտօն, տարան, նետտօն, արժէքը, չափսը և գումարները: Այսպիսով, այսպէս անուանուած առարկայական սխտեմով պահուած ապրանաց գրքով դժուար չէ պարզել ամեն մի կորուստ, պակաս կամ գոյացուած, և որ գլխաւորն է կարելի է, գիտենալ թէ որ տեսակի ապրանք է կորել կամ պակասել: Հեշտ է որոշել նմանապէս և իւրաքանչիւր տեսակի ապրանքից ստացուած շահ և վնասը. այս հանգամանքին պիտի կարեւոր նշանակութիւն տալ:

Թէպէտ մայր տոմարում բացւում է մի ընդհանուր հաշիւ, սակայն այդ հաշիւը մեզ մանրամասն տեղեկութիւն տալ չէ կարող, այլ միայն ցոյց կըտայ ընդհանուր թուերով ամբողջ ապրանաց գումարը և ամբողջ շահ և վնասը: Մայր տոմարի դեբետ և կրեդիտը պիտի հաւասար լինին ապրանաց գրքի մուտք և ելքին:

Ապրանաց գրքում գրւում են, առանց բացառութեան, բոլոր ապրանքները, որ վաճառման համար են, իրենց արժէքներով. եթէ ապրանքի արժէքը որոշուած չէ թէպէտ և ապրանքը ստացուած է, այն ժամանակ նա գրւում է, ժամանակաւորապէս մի առանձին գրքում, որ կոչւում է հաշուարարութեանց գիրք (калькуляционная

книга), մինչև որ այդ ապրանքի ֆակտուրան և ծախսերի հաշիւն ստացուին:

Ապրանաց գիրքը բացւում է համաձայն ինվէնտարի ակտիւում ցոյց տուած փափայլի ապրանաց, իւրաքանչիւր ապրանքի համար առանձին երեսում. գրուած ամեն մի գործողութեան հիմքն է ժուրնայը, որտեղ իւրաքանչիւր գումարի, վաճառման գործողութեան մասին համապատասխան յօդուած է կազմւում:

ԱՐԺԷՔԱԼՈՐ ԹՂԹԵՐԻ ԳԻՐՔ (Фондовая)

Արժէքաւոր թղթեր ասելով մենք հասկանում ենք առհասարակ տոկոսաբեր թղթեր, մասնաւորապէս այն տոմսակները, որ կառավարութիւնը բաց է թողնում զանազան անուններով, որոնք են՝ խաղարկութեան տոմսեր, ընդհանր, օբլիգացիաներ և այլ թղթեր, որոնք տալիս են որոշ և անփոփոխ տոկոսներ:

Արժէքաւոր թղթերի գիրքը այլապէս կոչւում է տոկոսաբեր թղթերի գիրք: Նա այնպէս է գրւում, որպէս ապրանքներ, այսինքն իւրաքանչիւր տեսակի թղթի համար առանձին երես է բացւում և նշանակւում է իւրաքանչիւր թղթի համարը, նօմինալ և կուրսի արժէքն ու գումարը, թղթերի ստացուելը կամ մուտք ու ելքը և կտրոններով տոկոսներ ստացուելը: Պարզ ասելով, այնտեղ գրւում է այն, ինչ որ ցոյց է տալիս տոկոսաբեր թղթերի հաշիւը ժուրնայում:

Մայր տոմարում բացւում է մի ընդհանուր հաշիւ արժէքաւոր կամ տոկոսաբեր թղթերի, որի մուտքի և ելքի գումարները պիտի հաւասար լինին արժէքաւոր թղթերի մուտք և ելքին: Գրքի սկզբում կամ վերջում գրւում է այբուբենական ցանկը, որով բացւում են հաշիւները: Կարելի է ցանկը առանձին տետրակով ունենալ:

ՄՈՒՐՀԱԿՆԵՐԻ ԳԻՐՔ

Մուրհակների գիրքը ծառայում է մուրհակների մուտք ու ելքի արձանագրութեան և նրանց քանակութիւնը որոշելու համար: Առհասարակ մի գրքում տեղաւորուած են լինում երկու մասերը. վճարելի (Ремесца) և գանձելի (Тратта) մուրհակներ, առաջինում գրւում են ստացուած մուրհակները, իսկ երկրորդում՝ տրուած: Վճարելի և գանձելի մուրհակների գրքում գրւում են դօկումենտների տեսակները կարգով, նրանց համարները, ընկալը, ուր նոքա նշանակւում

են, թէ երբ և ինչ ժամանակով է տրուած մուրհակը, մուրհակ տուողներին, ստացողներին և բլանկ դնողներին անուն և ազգանունները, մուրհակների ժամանակը, վճարման տեղը, գումարը և վերջապէս ծանօթութիւն, ուր նշանակուած է փող ստանալը, գեղջելը կամ բողոքելը:

Այս գիրքը, մայր գրքի վճարելի և գանձելի մուրհակների քանակութեան ստուգողի դերն է կատարում: Իւրաքանչիւր ամսի և տարուայ վերջը, ինչպէս մուրհակի գրքի և մայր տոմարի մէջ, մուրհակների մնացորդը և նրանց գումարը պիտի հաւասար լինեն:

ժուրնալից ամեն օր մուրհակին վերաբերեալ յօդուածները պէտք է անմիջապէս անցկացնել մուրհակի գիրքը, որոնք պիտի դասաւորուած լինեն կարգով. ժամանակները որոշելու համար պիտի պահել առանձին գիրք—գիրք պայմանաժամի:

Պայմանաժամի գիրք: Պիտի վերցնել նեղ տետրակ, վերնագրի երկու կողմն էլ նշանակել տարին և ամիսը: Ձախ երեսում գրել գանձելի մուրհակների պայմանաժամը, նշանակելով թէ ճրտեղ և ճւղ մօտ են գտնուած նոքա, մուրհակ տուողի անունն ու ազգանունը և գումարը, իսկ աջ կողմում վճարելի մուրհակները, նոյնպէս նշանակելով ու մօտ գտնուելը, մուրհակ ստացողի ազգանունն ու գումարը: Վճարելու կամ ստանալու դէպքում գումարը ջնջուած է մատիտով կամ թանաքով, կամ գումարի մօտ մի գիծ է դրուած ստանալը կամ վճարելը նշանակելու համար:

Իւրաքանչիւր ամսի սկզբին պէտք է ուշադրութեամբ նայել, թէ արդեօք ամբողջ ամսում բոլոր մուրհակները անցած են և ոչինչ բաց թողնուած չէ, արդեօք, մուրհակի և պայմանաժամի գրքում:

Պայմանաժամի գրքում, բացի մուրհակներից, կարելի է գրել նաև ուրիշ տեսակի պարտաթղթեր, միայն այնպէս, որ դոքա մուրհակներից որեւէ նշանով զանազանուեն:

Դ Ր Ա Մ Ա Ր Կ Ղ

Դրամարկդի գիրքը ծառայում է կանխիկ դրամի մուտքն ու ելքը, կամ ստացուածն ու վճարուածը արձանագրելու համար: Դրամարկդը բացուած է ինվէնտարի մէջ, աւտիւում ցոյց տուած կանխիկ դրամի մնացորդով: Դրամարկդի գիրքը գրուած է երկու հակառակ երեսների վրայ. ձախում գրուած է Մուտք, աջում՝ Ելք: Իւրաքանչիւր երեսում, ձախ կողմի առաջին տողում, գրուած է ա-

միսը և թիւը. առաջին երկու տողերում գրուած են ամենօրեայ կատարած գործողութեանց գումարները. վերջին երկու տողերում ամբողջ ամսուայ գումարը, իսկ վերնագրում նշանակուած է ամիսը: Մուտքում գրուած են ստացուած գումարները, Ելքում տրուած: Իւրաքանչիւր ստանալիք կամ վճարելիք կատարուած է գանձապահի կամ այն անձի ձեռքով, որին յանձնուած է դրամարկդը, և մուտքի կամ ծախսի այն հրամանով, որ պիտի ունենայ հաշուապահի, գործատիրոջ կամ նրա հաւատարմատարի ստորագրութիւնը, իսկ տալօնները (հրամանի առաջին մասը) պիտի մնան հաշուապահի մօտ:

Դրամը ստանալուց կամ վճարելուց յետոյ, գանձապահը իրեն տուած հրամաններով գրում է դրամարկդի գիրքը, իսկ հաշուապահը իր մօտ մնացած կտրոնով անց է կացնում ժուրնալը:

Որպէսզի տարածայնութիւններ և սխալներ չը պատահեն, գանձապահը, մինչև որ իրան տուած հրամանը չանցկացնէ գիրքը, չը պիտի դրամ ստանայ կամ վճարէ: Դրամարկդ պահողը իրաւունք չունի իր սեփական դրամը կամ նրան պահ տուած փողերը խառնել գործատիրոջ փողերի հետ:

Երբ երեսները լցւում են, վերջին տողերում գրուած են երեսների գումարները, որոնք միաժամանակ փոխանցուած են միւս երեսը, նոյն իսկ այն դէպքում, եթէ մի երեսի վրայ շատ քիչ բան գրուած լինի կամ ոչինչ գրուած չըլինի: Վերջին դէպքում պէտք է չըգրուած երեսը թեք տողով գծել: Թէ մուտքի և թէ ելքի փոխանցումները գրուած են միւս երեսի հէնց առաջին տողում, ծառայելով, կարծես, որպէս վերնագրեր գրուելիք հետեւեալ գործողութեան համար: Նոյն տեսակ են արւում բոլոր փոխանցումները այն գրքերում, որոնք գրուած են երկու հակառակ երեսների վրայ:

Իւրաքանչիւր ամսի վերջը դրամարկդը փակուած է, այսինքն իւրաքանչիւր ամսի սկզբին հաշուում է նախընթաց ամբողջ ամսուայ մուտք և ելքը, հանուում է ելքը մուտքից, տարբերութիւնը ներկայացնում է կանխիկ դրամի մնացորդը առ ամսի մէկը: Գրքի մնացորդը պիտի ստուգել դրամի մնացորդի հետ, եթէ առաջին գումարը հաւասար է երկրորդին—նշանակում է դրամարկդը ճիշտ է: Ապա մնացորդը գրուած է Ելքում, որպէսզի մուտք ու ելքը հաւասարակշռուեն և նրանց տակը գծուած է կրկնակի գծով, որ նշանակում է թէ դրամարկդը փակուած է: Ելքում, հաւասարակշռութեան համար գրուած մնացորդները անց են կացնում միւս ամսին և գրուած են որպէս մուտք ամսի սկզբին և բոլոր դօկումենտները,

որոնք վերաբերում են դրամարկին, բացի հրամաններից, տրւում են հաշուապահին, որը կցում է նրանց գործերին:

Դրամարկի գրքի ցոյց տուած մնացորդը (сальдо) միշտ էլ հաւասար չէ լինում կանխիկ դրամի մնացորդին. երբեմն գրքում մնացորդը աւելի քիչ է երևում քան իսկական դրամը: Եթէ իսկականից քիչ է, նշանակում է Ելքում մի որեւէ յօդուած մոռացուած է կամ վճարելու ժամանակ աւել է տրուած. եթէ իսկականից աւել է, նշանակում է սպրդել է որեւէ սխալ: Որպէսզի կարելի լինի գտնել այդ սխալը, գանձապահը պէտք է մուտքի և ծախսի բոլոր հրամանները քննէ, նոյնպէս ստուգէ հաշուապահի գրքի հետ, որտեղ գրուած են հրամանների պատճէնները: Յաճախ պատահում է պակաս, քան աւելի կանխիկ դրամի: Եթէ պակասորդը աննշան է և ոչ մի աշխատանքով գտնել չի լինում, գանձապահը լրացնում է պակասորդը, իսկ եթէ պակասորդը մեծ թիւ է, այն ժամանակ գանձապահը դիմում է գործատիրոջը, և այս վերջինից է կախուած կամ այդ գումարը գրել գանձապահի հաշուին կամ ընդունել իր հաշուին: Այսպէս թէ այնպէս, գրքի մնացորդի և իսկականի տարբերութիւնը պիտի վերանայ: Դրամարկի գրքում նշանակւում են հրամանների համարները կամ ժուրնալի յօդուածի համարը. հրամանների համարներն այն ժամանակ են նշանակւում, երբ գիրքը գրում է ինքը գանձապահը, իսկ մենք կը նշանակենք միայն ժուրնալի համարները:

Սրանով մենք վերջացնում ենք հաշուապահական գրքերի բացատրութիւնը և անցնում ենք երկու այլ գրքերի, որոնք իրենց տեսակով և բնաւորութեամբ վերաբերում են գրասենեակի գրագրութեանց և ընդունուած են ամեն մի բարեկարգ առևտրա-արդիւնաբերական գրասենեակում: Դոքա են՝ պատճէնների գիրքը և թղթատարը:

Պ Ա Տ Ճ Է Ն Ի Գ Ի Ր Ք

Պատճէն խօսքը արդէն ցոյց է տալիս գրքի դերը: Առևտրական աշխարհում, բոլոր առևտրական նամակները կարևոր նշանակութիւն ունին այն պատճառով, որ նոքա փոխարինում են նօտարի ձեռքով կապուած պայմաններին կամ երգուեալ միջնորդներից հաստատուած թղթերին: Ուրեմն, այսպիսի լուրջ նշանակութիւն տալով նամակներին, ամեն մի ֆիրմա կամ վաճառական, խնամքով պէտք է պահէ թէ մտած և թէ ելած նամակները:

Գրուած կամ ելած նամակների, հաշիւների և հեռագրերի բովանդակութիւնը պահելու համար ընդունուած է նրանց պատճէնը հանել: Բոլոր այդ պատճէնները հաւաքուած են պատճէնի գրքում, որի երեսները համարագրուած են առաջինից մինչև վերջինը: Պատճէնի գիրքը փոխարինում է նաև ֆակտուրի կամ դուրս եկած ապարանաց հաշուէտետրի ու զեղջման ու վաճառման հաշիւներին: Այն նամակները և թղթերը, որոնց պատճէնները պիտի հանուեն, գրւում են «պատճէնի սեւ թանաքով», ապա պատճէնի ճնշման մեքենայով ստացւում է մի, կամ ըստ ցանկութեան, մի քանի պատճէններ: Այսպիսի գիրք ունենալը հեշտացնում է հարկաւոր տեղեկութիւններ գտնելը այս կամ այն նամակի, ֆակտուրի, հեռագրի, կամ այլ թղթերի: Հէնց այս նպատակով էլ գրքի վերջը այբուբենական ցանկ կայ, որտեղ նշանակւում են այն անձանց ազգանունները, որոնց ուղարկուած են նամակները:

Այսպիսով, պատճէնի միջոցաւ հնարաւոր է լինում պահել առևտրական բոլոր գործողութեանց հետքը:

ԹՂԹԱՏԱՐ ԿԱՄ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ ՄԱՏԵԱՆ

Թղթատարը այն գիրքն է, որտեղ ստորագրում են՝ առևտրա-արդիւնաբերական գրասենեակից նամակներ, հաշիւներ և այլ թղթեր ստացողները:

Այս գիրքը հարկաւոր է ունենալ. սրանով հեռացւում են այն խոչընդոտները, որ առաջ են գալիս ուղարկուած որեւէ թուղթ չըստանալու պատճառով:

Տեսութիւն հաշուէմատեանները վարելու

ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐԸ՝ ԳՐՔԵՐՆ ԱՆՑԿԱՅՆԵԼՈՒ ՄԻՍՏԵՄԸ ԵՒ ԵՂԱՆԱԿԸ:

Վերը ասուած է, որ մի որեւէ գործողութիւն կատարելիս պէտք է ամենից առաջ ժուրնալում յօդուած կազմել, նշանակելով դերեւտ և կրէդիտը: Որովհետև ժուրնալը այն աղբիւրն է, որից միւս գրքերը տեղեկութիւններ են առնում, ուստի կարևոր է պարզել, թէ որպէս կամ ինչ կարգով են յօդուածները ժուրնալից անցնում այլ գրքերը: Անցնելով այս խնդրին, աւելի պարզ ցոյց տալու համար, անհրաժեշտ է վերցնել մի քանի օրինակներ առևտրական կեանքից և

		25			
3	Ձանագ. անձինք	2	Վճարուած է Վ. Ս. Եղիազարեանին, աստ, նրանից գնուած ապրանաւց հաշուով՝		
		1	Կանխիկ դրամով	269 87	
	Դրամար. Վճարելի մուրհակ.	4	Մուրհակով ս/ա. 12-ից, 6 ա-միս ժամանակով	5000 00	5269 87

Մեզ յայտնի է, որ ժուրնալից առաջ անցնում են օժանդակ գրքերը և ապա Մայր տոմարը, ուստի բացենք մեր օժանդակ գրքերը՝ Դրամարկղի, Բնակօնարոյի, Ապրանաւց եւ Մուրհակի գրքերը և անցկացնենք յօդուածները:

Դ Ր Ա Մ Ա Ր Կ Ղ Ի Գ Ի Ր Բ

1		Մուտք		Ելք	
		Յունուար 1911 թ.			
5	Ս. Ի. Խուբլարեանից, փոխաբերանաբար . .	1	3500 00	25	Վճարուած է Վ. Ս. Եղիազարեանին, ի հաշիւ նրանից գնուած ապրանաւց . .
				3	269 87

Այս գիրքը գրուում է, որպէս վերը ցոյց տուինք, երկու հակառակ երեսների վրայ. ձախի վրայ Մուտքը, աջի վրայ Ելքը: Ձախ երեսում մենք մուտք ենք գրում 3500 ռ. գումարը այն պատճառով, որ նախ այդ ցոյց է տալիս կատարուած փաստը և երկրորդ այն պատճառով, որ ժուրնալի 1-ին յօդուածում ղրամարկղը գրուած է գերետի տակ: Այլ երեսում մենք ձախք կամ ելք գրեցինք 269,87 կ., որովհետեւ ղրամարկղը ժուրնալով գրուած է կրէդիտի տակ, 3-րդ յօդուածում. իւրաքանչիւր գումարից առաջ մենք ղնենք ժուրնալի համարները. մուտքում՝ 1-ին գումարի դէմ, ելքում՝ 3-րդ գումարի դէմ: Կարելի է նաեւ նշանակել և հրամանների համարները:

Հրամանների սխտեմը ընդունուած է բոլոր բարեկարգ գրասենեակներում, մանաւանդ այն ժամանակ, երբ ղրամարկղը կատարում է առանձին անձն:

Առաջ ենք բերում այստեղ հրամանի ձևը:

Մ Ո Ւ Տ Բ Ի Հ Ր Ա Մ Ա Ն

Թիֆլիս, «.....» 191 թ.	Դ Ր Ա Մ Ա Ր Կ Ղ Ի Ն
Տալոն հրամանի №.....	Թիֆլիս, «.....» 191 թ.
ԲՈՒՐԼԻ.....	ՀՐԱՄԱՆ №.....
Ի հաշիւ.....	ԲՈՒՐԼԻ.....
Ստացուած է.....	Ի հաշիւ.....
ԲՈՒՐԼԻ.....	Ստացէք.....
Հաշուապահ՝ (ստորագրութիւն)	և նշանակեցէք մուտք:
	Հաշուապահ՝ (ստորագրութիւն)

ԵԼՔԻ ԿԱՄ ԵԱԽՔԻ ՀՐԱՄԱՆ

Թիֆլիս, «.....» 191 թ.	Դ Ր Ա Մ Ա Ր Կ Ղ Ի Ն
Տալոն հրամանի №.....	Թիֆլիս, «.....» 191 թ.
ԲՈՒՐԼԻ.....	ՀՐԱՄԱՆ №.....
Ի հաշիւ.....	ԲՈՒՐԼԻ.....
Վճարուած է.....	Ի հաշիւ.....
ԲՈՒՐԼԻ.....	Վճարեցէք.....
Հաշուապահ՝ (ստորագրութիւն)	ԲՈՒՐԼԻ.....
	և նշանակեցէք ելք:
	Հաշուապահ՝ (ստորագրութիւն)

Այս ղրամարկղի մուտքի և ելքի հրամանները տպագրուում են գունաւոր թղթերի վրայ, որպէսզի միմիանցից կարելի լինի զանազանել: Մեծ մասամբ ընդունուած է, Մուտքի հրամանը կարմիր թղթերի վրայ տպագրել: Ելքինը—սպիտակի: Հրամանները, ինչպէս երևում է ցոյց տուած օրինակներից, բաղկացած են երկու մասերից, որոնցից մինը կոչոււմ է Հրաման, միւսը Հրամանի տալօն: Հաշուապահը հրամանը կտրում ու տալիս է գանձապահին ի կատարումն, իսկ տալոնը մնում է հաշուապահի մօտ, ժուրնալում յօդուած կազմելու համար:

Անցկացնենք միևնոյն երեք յօդուածները Բնակօնարոյ:

Այս յօդուածները պէտք է Բնակօնարո ել անցնեն, որովհետեւ

Մ Ա Յ Ր Տ Ո Մ Ա Ր

1. Դերետ Դրամարկի Կրէդիտ 1.

Յուշ.	4	Չան. անծ.	$\frac{1}{2}$	2500 00	Յուշ.	25	Չան. անծ.	$\frac{3}{2}$	269 87
-------	---	-----------	---------------	---------	-------	----	-----------	---------------	--------

2 Դերետ Զանազան անծիր Կրէդիտ 2

Յուշ.	3	Չան. պար.	$\frac{3}{4}$	5269 87	Յուշ.	5	Դրամարկ.	$\frac{1}{1}$	3500 00
					»	12	Ապրանքից	$\frac{2}{3}$	5269 87

3 Դերետ Ա պ ռ ա ն ք Կրէդիտ 3

Յուշ.	2	Չան. անծ.	$\frac{2}{2}$	5269 87					
-------	---	-----------	---------------	---------	--	--	--	--	--

4 Դերետ Վ ճարեղի մուրհակներ Կրէդիտ 4

					Յուշ.	25	Չան. անծ.	$\frac{3}{2}$	5000 00
--	--	--	--	--	-------	----	-----------	---------------	---------

Մայր տոմարը, ինչպէս վերը յիշուած է, իր մէջ կենդրոնացնում է, առանց բացառութեան, առևտրական գործողութեանց բոլոր տեղեկութիւնները. այս գիրքը բացուում է մուտքի հաշուէկրշուով, որպէս մնացորդներով անցեալ տարուանից մնացած. վերջինիս հետ կը ծանօթանանք, երբ կը բացենք ամբողջ ձեռնարկութեան համար գրքեր: Ներկայ դէպքում մենք մայր տոմարը բացում ենք նրա համար, որ հասկացողութիւն ունենանք, թէ ինչպէս են ժուրնալից մայր տոմար անցկացնում:

Ձեռնարկելով ժուրնալի յօդուածները անցկացնելուն, նկատենք,

որ այդ յօդուածները անցնում են մայր տոմարայն ձևով, ինչպէս ցոյց է տուած ժուրնալում (տես ժուրնալ երես. 37 և 38):

Տեսութիւն ժուրնալի 1-ի յօդուածի: Ժուրնալի դերետ տողում երևում է Դրամարկը, որպէս խառնուրդից ստացուած գումար և կրէդիտի տողում— Զանազան անծիր, այսինքն որոշ գումար փոխարինաբար տուող անձն, հետևաբար դրամարկը և զանազան անձինք, որպէս տարբեր հաշիւներ. առաջինը որ ստանում է— դերետ, երկրորդը, որ տալիս է— կրէդիտ. սրա հիման վրայ մենք բացում ենք երկու ինքնուրոյն հաշիւներ՝ մինը դրամարկի 1-ին երեսում և միւսը Զանազան անձանց— 2-րդ երեսում:

Դրամարկի հաշուում մենք գրեցինք, դերետում՝ 3500 ռ. գումարը մասնաւոր տողում, որպէս արդէն ստացուած գումար, հետեւեալ խմբագրութեամբ. «5-ին Յունուարի Զանազան անձանց», այդ նշանակում է որ դրամարկը պարտ է այդ հաշուին, որից ընդունել է փոխարինաբար յայտնի գումարը 2-րդ երեսում: Մենք բացեցինք Զանազան անձանց հաշիւ և այդ հաշուի կրէդիտին գրեցինք 3500 ռուբլի, նոյնպէս մասնաւոր տողում, հետևեալ խմբագրութեամբ՝ «5 Յունուարի Դրամարկից»: Զանազան անձինք ասելով մենք հասկանում ենք մինն այն անձերից, որը ներկայ դէպքում տուել է մեզ, այսինքն դրամարկին յիշեալ 3500 ռուբլին և ունի ստանալու դրամարկից (դրամարկը նրան պարտ է):

Տեսութիւն ժուրնալի 2-րդ յօդուածի: Ժուրնալի դերետ տողում գրւում է ապրանքը, որպէս Եղիազարեանից ստացուած և կրէդիտում՝ Զանազան անծիր, որ բաց է թողել ապրանքը մեզ յայտնի պայմաններով, որք ցոյց են տուած ժուրնալի 6-րդ տողում, «Դուրսմանների բովանդակութեան» մէջ: Այս յօդուածի անցկացման համար էլ մենք նոյն կերպ ենք վարւում, որպէս առաջին դէպքում, այսինքն՝ մենք բացում ենք Մայր տոմարի 3-րդ երեսը, ապրանքի հաշիւը, և 5269.87 կ. գումարը գրում ենք այդ հաշուի դերետը, որպէս մեզ մօտ մտած ապրանք և որ պարտ է Զանազան անձանց հաշուին: Զանազան անձանց կրէդիտին, 2-րդ երեսում մենք գրում ենք նոյն գումարը ապրանքի հաշուից, որպէս անձն, որ ստանալիք ունի ապրանքի հաշուից:

Տեսութիւն ժուրնալի 3-րդ յօդուածի: Դերետի տողում նշանակուած է Զանազան անծիր: Այս հաշիւը հէնց իր վերնագրով ցոյց է տալիս, որ նա, Վ. Ս. Եղիազարեանը, ժուրնալի բովանդակութեան համաձայն, պարտ է Զանազան պարտատէրերի դրամարկին՝ 269.87 կ., և վճարելի մուրհակներին՝ 5000 ռ. (որովհետեւ Եղիազար-

րեանը ստանում է). ուստի մենք անցկացրինք Մայր տոմարի 2-րդ երեսում զանազան անձանց դեբետը, հետևեալ խմբագրութեամբ. «25 Յունուարի Զանազան պարտատէրերի 5269.87 կ., դրամարկղի կրէդիտում, առաջին երեսում գրեցինք 269.87 կ., որովհետեւ նա տուել է զանազան անձանց: 4-րդ երեսում բացինք Վճարելի մուրհակների հաշիւ և կրէդիտում գրեցինք 5000 ռուբլի, նրան տուած մուրհակը՝ 5000 ռուբլի: Այդ նշանակում է, որ վճարելի մուրհակները և դրամարկղի հաշիւները մեզինքն գուրա են գալիս, նշանակում է նրանք ունեն ստանալու զանազան անձերից 5269 ռ. 87 կ.:

Մայր տոմարում, գումարի դիմաց մենք կոտորակի ձև ($\frac{2}{3}$) ունեցող նշան ենք դնում: Բաժանելին ցոյց է տալիս յօդուածի համարը, իսկ բաժանարարը Մայր տոմարի միւս հաշուի երեսը, ուր գրուած է միևնոյն թիւը: Ժուրնալում, ձախ կողմից առաջին տողում, գրուում են համարները կարգով, որոնք ցոյց են տալիս նրա յօդուածները. երկրորդ տողում, դեբետի տակ գրուում են պարտապանները, չորրորդ տողում կրէդիտի տակ — պարտատէրերը, երրորդ և հինգերորդ տողերում պարտատէրերի և պարտապանների կողքին ցոյց են տալիս նրանց հաշիւները Մայր տոմարում: Այս թուերը գլխաւորապէս նրա համար են, որ նախ համոզուենք Մայր տոմարը անցկացրած լինելուն և երկրորդ, որ ժուրնալի յօդուածները հարկաւոր դէպքում ցոյց տան ժուրնալի մանրամասնութիւնները, որովհետեւ Մայր տոմարում յօդուածները մեծ մասամբ գրուում են կրճատ ձևով, շատերը նոյնիսկ առանց որևէ բացատրութեան, լոկ թուանշաններով:

Մայր տոմարի մէջ յօդուածները այն դէպքում են կրճատ կերպով գրուում, երբ այդ հաշիւները ունեն իրենց օժանդակ գրքերը. օրինակ՝ դրամարկղի հաշուի համար կայ առաջին գիրք Դրամարկղ, ուր ժուրնալից մանրամասն անցնում են յօդուածները: Զանազան անձանց հաշիւների համար կայ օժանդակ գիրք — Բեսկօնտրօ, ուր յօդուածները մանրամասն անցնում են. ապրանաց հաշուի համար կայ Ապրանաց գիրքը, արժէքաւոր թղթերի հաշիւների համար — Արժէքատը թղթերի գիրքը, վճարելի և գանձելի մուրհակների հաշիւների համար Մուրհակների գիրքը և այլն:

Ժուրնալից Մայր հաշիւ, յօդուածները իրենց մանրամասնութեամբ անցնում են այն ժամանակ, երբ այդ հաշիւներն են առանձին օժանդակ գրքեր չունեն և կարեւոր էլ չէ ունենալ. այսպէս օրինակ՝ տոկոսները, կուրտաժը (միջնորդէք), քրէնները, ուժիկները և այլն:

Պարգելու համար, վերցնենք առևտրական գործերից մի օրինակ, որ բաղկացած լինի մի յօդուածից, որպէս յիշեալ ժուրնալի շարունակութիւն:

27			
5 Կուրսած	6 Դրամարկղ	1	Վճարուած է միջնորդ Ն. Միրզոյեանցին Ա. Ի. Մանթաշեանին, աստ, վաճառուած բրդի համար $\frac{1}{2} \frac{0}{0}$ 21000-ից.
			150 00

Անցկացնենք այս յօդուածը Մայր տոմարը այնպէս, ինչպէս անցկացրինք ժուրնալի նախընթաց 3 յօդուածները.

1 Դեբետ	Դ ր ա մ ա ր կ ղ				Կրէդիտ 1
			Յուն. 27 Կուրսած. $\frac{5}{6}$		105 00

6 Դեբետ	Կ ու ռ տ ա ժ				Կրէդիտ 6
Յուն.	Դրամարկղին Ն. Միրզոյեանցին Ա. Ի. Մանթաշեանին վաճառած բրդի համար $\frac{1}{2} \frac{0}{0}$ 21000 ռ. ուց	$\frac{5}{1}$		105 00	

Բացելով Մայր տոմարի 1-ին երեսում դրամարկղի նոյն հաշիւը, մենք գրում ենք համաձայն ժուրնալի՝ նրա կրէդիտում, կրճատ կերպով, առանց բովանդակութեան. իսկ կուրտաժի հաշուում բացելով Մայր տոմարի 6-րդ երեսում նոր հաշիւ, գրում ենք դեբետում, մանրամասն բովանդակութեամբ:

Առաջին դէպքում, մենք դրամարկղի հաշուում կրճատ գրեցինք այն պատճառով, որ այդ հաշիւը ունի իր առանձին գիրքը — Դրա-

մարկողը, երկրորդ գէպը ում կուրտաժի հաշուում մանրամասնութիւն գրելու պատճառն այն է, որ այդ հաշիւը առանձին օժանդակ գիրք չունի և դրա հարկաւորութիւնը չէ էլ զգացւում:

Մայր տոմարի բոլոր հաշիւները կարելի է կրճատ գրել, առանց որեւէ բացատրութեան, որովհետեւ յօդուածը ժուրնալում գրւում է ամենայն մանրամասնութեամբ: Ժուրնալը միշտ հարկաւոր է մանրամասն գրել, առանց որեւէ կրճատման, որպէսզի որեւէ տարածայնութեան կամ վէճի ժամանակ Մայր տոմար և այլ գրքերն անցած յօդուածները համար փաստեր լինեն:

Ինչպէս երեաց ժուրնալից, Մայր տոմար անցած գումարները, որպէս ղեքետներ, նոյնպէս և կրէդիտները գրւում են առաջին տողում, այսպէս անուանուած մասնատր տողում: Երկրորդ տող անցնում են դրանց գումարները ամսուայ վերջին, փորձակշիռ կազմելուց յետոյ:

Բացատրելով հաշուապահութեան նշանակութիւնը առևտրական ձեռնարկութեանց համար, ես անցնում եմ նրա գործնական մասին, թողնելով առայժմ նրա մի ամենակարևոր բաժինը՝ «Գրքերի ամփոփումն», որի մասին մանրամասն բացատրութիւն կը տամ գրքիս վերջում:

Առևտրական ձեռնարկութեան գործնական մասը բացատրելու համար, իբրեւ օրինակ վերցնենք միայն երկու ամիս:

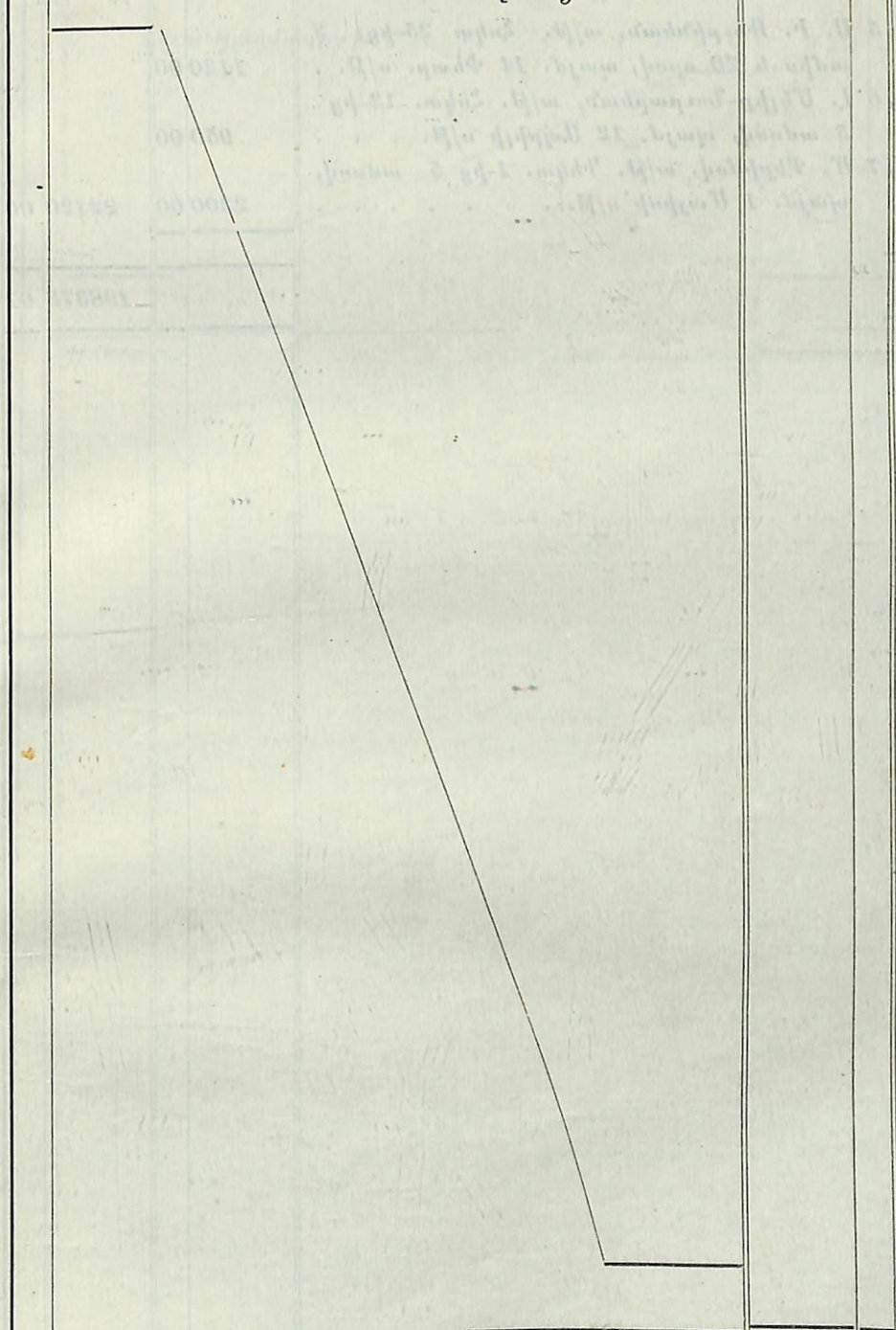
Ն. Ո. Ղաթա-Մելիքեան

ԹԻՖԼԻՍ

Ի Ն Վ Ե Ն Տ Ա Ր

1911 թ.

Փոխանցումն . .		2679 80	105673 13
86	Թերթ երկաթ կաթսային 119"X56"X ¹ / ₄ " Ն ^ա 1445 փ. à ² / ₈₀	4046 00	
228	կապոց երկաթ կրօլեյնի 9 գր.-յ Ն ^ա 2050 փ. 20 ֆ. à ³ / ₁₀	6356 55	
Բակալէ յնի եւ կօլօնիալնի.			
28	պարկ Պղպեղ Սինգապ. Ն ^ա 83 փ. 25 ֆ. à ¹⁸ / ₅₀	1547 06	
15	արկղ Դարչին » Ն ^ա 42 փ. 05 ֆ. » ²⁰ / ₀₀	842 50	
12	» Մեխակ » Ն ^ա 46 փ. » » ¹⁴ / ₅₀	667 00	
65	պարկ Սուրճ Մօկկօ Ն ^ա 224 փ. 10 ֆ. » ²³ / ₅₀	5269 87	
50	տակառ Շաքար Ալէքսանդրովսկի ընկ. Ն ^ա 1485 փ. 22 ֆ. à ⁶ / ₆₅	9878 91	
60	արկղ Թէյ, Ն ^ա 122 փ. 30 ֆ. à ⁴⁵ / ₅₀	5585 13	
Բ ա մ ք ա կ է			
75	հակ Ամերիկական մաքրած բամբակ 602,20 ֆ. à ¹² / ₄₀	7471 00	
50	հակ կտաւ 16 վերջ.-յ 2000 կտոր 61200 արջ. à ⁰ / ₁₁	6732 00	51075 82
6	Պարտապաններ (Զանազան անձինք)		
	Մ. Գրիգորեան և ընկ., աստ	759 75	
	Ա. Ս. Հայրումեանց, Մօսկուա	3459 21	
	Ս. Ծատուրեան և ընկ., աստ	3250 00	
	Եղբ. Միրզախանեաններ, աստ	8450 00	
	«Մասիս» ընկ. աստ	125 00	
	Ս. Գիւլբէկեան, աստ	3460 70	19504 66
7	Գանձելի մուրհակներ		
Թղթապանակում գտնուում են գանձուած մուրհակներ՝			
№ 1,	Ս. Ի. Ալիբէկեան, ա/թ. Սեպտ. 11-ից, 4 ամսով, պայման. 11 Յունուարի ա/թ.	3000 00	
№ 2,	Աբաս-Կուլի Մամեդով, ա/թ. Հոկտ. 12-ից 3 ամսով, պայմ. ա/թ. 12 Յունուարի	4500 00	
№ 3,	Ի. Պապահ, ա/թ. Հոկտ. 17-ից. 3 ամսով, պայմ. 17 Յունուարի ա/թ.	3450 00	
№ 4,	Վարչամեան Վ., Հոկտ. 25-ից, ա/թ. 3 ա- միս և 10 օրով, պայմ. 4 Փետրուարի ա/թ.	6500 00	
Փոխանցումն . .		17450 00	176253 61

Փոխանցումն . .	73213 25
	73213 25
Փոխանցումն . .	73213 25

3

Ակտիւ (Գոյք)

Առ 1-ն Յունուարի

1911 թ.

Պասսիւ (Պարտք)

3

Փոխանցումն . . №, 5 Ս. Ի. Ռուբինեան, ա/թ. Հոկտ 25-ից, 3 ամիս և 20 օրով, պայմ. 14 Փետր. ս/թ. . №, 6 Լ. Մելիք-Նուբարեան, ա/թ. Հոկտ. 12-ից 5 ամսով, պայմ. 12 Ապրիլի ս/թ. . . . №, 7 Մ. Գերիմով, ա/թ. Դեկտ. 1-ից 5 ամսով, պայմ. 1 Մայիսի ս/թ.	17450 00 1420 00 950 00 2300 00	176253 61 22120 00 198373 61	Փոխանցումն . . Զուտ դրամագլուխ		73213 25 125160 36 ✓ 198373 61
---	---	---	--	-----------------	---

4

Ակտիւ (Գոյք)

Առ 28-ն Փետրուարի

1911 թ.

Պատահի (Պարտք)

4

Փոխանցումն . .				
1	Դրամարկդ			
	Կանխիկ դրամ	2041	40	
2	Թիֆլիսի Առևտր. Բանկ			
	Հնթացիկ հասարակ հաշուով	16584	08	
3	Տոկոսաբեր թղթեր			
	12 հատ Թիֆլիսի Քաղաքային Վարկի Հնկ. 5 ⁰ / ₀ պարտաթղթեր, իւրաքանչիւրը 1000 ռ. №№ 3754—3765 կուրսը 82 ¹ / ₄ 0/0 Ր. 9870, 00			
	5 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ. Յունուարի 1-ից 100, 00			
	5 ⁰ / ₀ Պետական տուրք 5, 00 95, 00	9965	00	
	11 հատ I ներքին փոխառութեան 5 ⁰ / ₀ խաղարկութեան տոմսեր №№ 11264/39—11274/49 կուրսը 470 ¹ / ₂ Ր. 5175, 50			
	5 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ. Յունուարի 1-ից 9, 17			
	5 ⁰ / ₀ Պետական տուրք 0, 46 8, 71	5184	21	
	9 հատ II ներքին փոխառութեան 5 ⁰ / ₀ խաղարկութեան տոմսեր № № 7584/37—7592/46 կուրսը 359 ¹ / ₂ Տ. 3235, 50			
	5 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ. Սեպտ. 1-ից 22, 50			
	5 ⁰ / ₀ Պետական տուրք 1, 12 21, 38	3256	88	
	9 հատ Վկայականներ պետական ռենտայի 4 ⁰ / ₀ №№ 43498—43506, իւրաքանչիւրը 500 ռ. կուրսը 88 ¹ / ₂ 0/0 Ր. 3982, 50			
	4 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ. Դեկտ. 1-ից 45, 00			
	5 ⁰ / ₀ Պետական տուրք 2, 25 42, 75	4025	25	
	30 Վկայականներ պետական ռենտայի 4 ⁰ / ₀ №№ 1275—1304 իւրաքանչիւրը 100 ռ., կուրսը 88 ¹ / ₂ 0/0 Ր. 2655, 00			
	4 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ. Դեկտ. 1-ից 30, 00			
	5 ⁰ / ₀ Պետական տուրք. 1, 50 28, 50	2683	50	25114 84
Փոխանցումն . .		43740	32	

Փոխանցումն . .				
1	Պարտատէրեր			
	Ս. Ծատուրեան և ընկ., աստ	2000	00	
	«Աստղիկ» ընկ	5575	50	7575 50
2	Վճարելի մուրհակներ			
	№ 5, Ա. Խ. Ասրեան, ա/թ. Դեկտ. 10-ից, 4 ա-միս և 10 օրով, պայմ. 20 Ապրիլի ա/թ.	4755	25	
	» 6, Ալեքսանդրովսկի ընկ., ա/թ. Յունուարի 15-ից, 4 ամսով, պայմ. 15 Մայիսի ա/թ.	2000	00	
	» 7, Լ. Մ. Կրասիլնիկով, ա/թ. Դեկտ. 17-ից, 6 ամսով, պայմ. 17 Յունիսի ա/թ.	4000	00	
	» 8, Ն. Վ. Կրուպչանսկիով, ա/թ. Դեկտ. 18-ից, 4 ամսով, պայմ. 18 Ապրիլի ա/թ.	8964	00	
	» 10, Ն. Մ. Ղարաբեգեանց, ա/թ. Յունուարի 14-ից, 4 ամսով, պայմ. 4 Մայիսի ա/թ.	1671	91	
	» 11, Ա. Մ. Կրասիլնիկով, ա/թ. Փետրուարի 10-ից, 5 ամսով, պայմ. 10 Յուլիսի ա/թ.	3509	66	24900 82
3	Փոխար. Քաղ. Վարկի ընկ. անշարժ կայքի գրաւականով			
	Նիկոլաեւսկի փողոցում գտնուած տան հիմնական պարտքի մնացորդ, գրաւ դրուած 25 տարով, Յունուարի 1-ից, 1910 թ.			21710 82
				395 83
4	Դրամագլխի շիջուցումն			
Փոխանցումն . .				54582 97

5

Ակտի (Գոյք)

Առ 28-ն Փետրուարի

1911 թ.

Պատիւ (Պարտք)

5

Փոխանցումն . .		43740	32	Փոխանցումն . .		54582	97
4	Անշարժ կայք Թիֆլիսում. Երեք յարկանի քարաշէն տուն, 3 խանութներով, Նիկոլսեւսկի փողոցում, 9-րդ քաղաքամաս. .	45000	00				
5	Շարժական կայք Առանձին ցուցակով.	1500	00				
6	Ապրանք Ե Ր Կ ա թ է						
	105 հատ խողովակներ 2" գազ. 1917'8" ձ 0/53	1016	36				
	111 « Ուգոլնիկներ 4" » 4/60	510	60				
	106 Թերթ Երկաթ կաթսային 119"X56"X1/4 Ն ^ա 1725 փ. 30 ֆ. » 2/95	5090	96				
	108 կապոց Երկաթ կրով. 9 գր.-ց Ն ^ա 970 փ. 05 ֆ. » 3/10	3007	39				
	138 կապոց Երկաթ կրով. 8 գր.-ց Ն ^ա 1030 փ. » 3/63	3738	90				
	Բակալէյնի եւ Կոլոնիալնի						
	9 պրկ № 34/42 Պղպեղ Սինգապ. Ն ^ա 26 փ. 10 ֆ. » 18/25	479	00				
	30 » » 76/105 « « Ն ^ա 91 փ. 13 ֆ. » 18/25	1666	68				
	5 արկ » 83/92 Դաբլին Ն ^ա 21 փ. 33 ֆ. » 20/50	447	41				
	30 » » 126/155 « « Ն ^ա 85 փ. 02 ֆ. » 20/50	1743	52				
	25 » » 325/349 Մեխակ Ն ^ա 94 փ. 10 ֆ. » 14/75	1390	19				
	67 պրկ. » 128/194 Սուրճ Մոկկո, Ն ^ա 227 փ. 15 ֆ. » 23/60	5366	05				
	15 տակ. » 190/204 Շաքար Ն ^ա 467 փ. 22 ֆ. » 8/08	3779	32				
	65 արկ » 66/90 և 156/195 Թէյ Ն ^ա 135 փ. 08 ֆ. » 47/52	6424	67				
	30 պարկ Կրուպչատկա 000 » 12/65	379	56				
	50 » Ալիւր I տեսակի. » 12/15	607	50				
	30 » Ալիւր IV « » 10/15	304	50				
	Բ ա մ բ ա կ է						
	45 հակ № 106/150 Ամերիկ. մաքուր բամբակ Ն ^ա 367 փ. 30 ֆ. » 12/40	4560	10				
	15 հակ № 180/194 Կտաւ 16 վերջ. 600 կտոր 17949 1/2 արշ. » 0/11	1974	46	42487	16		
Փոխանցումն . .		132727	48	Փոխանցումն . .		54582	97

6

Այտիւ (Գոյք)

Ա.Ռ. 28-ն Փետրուարի

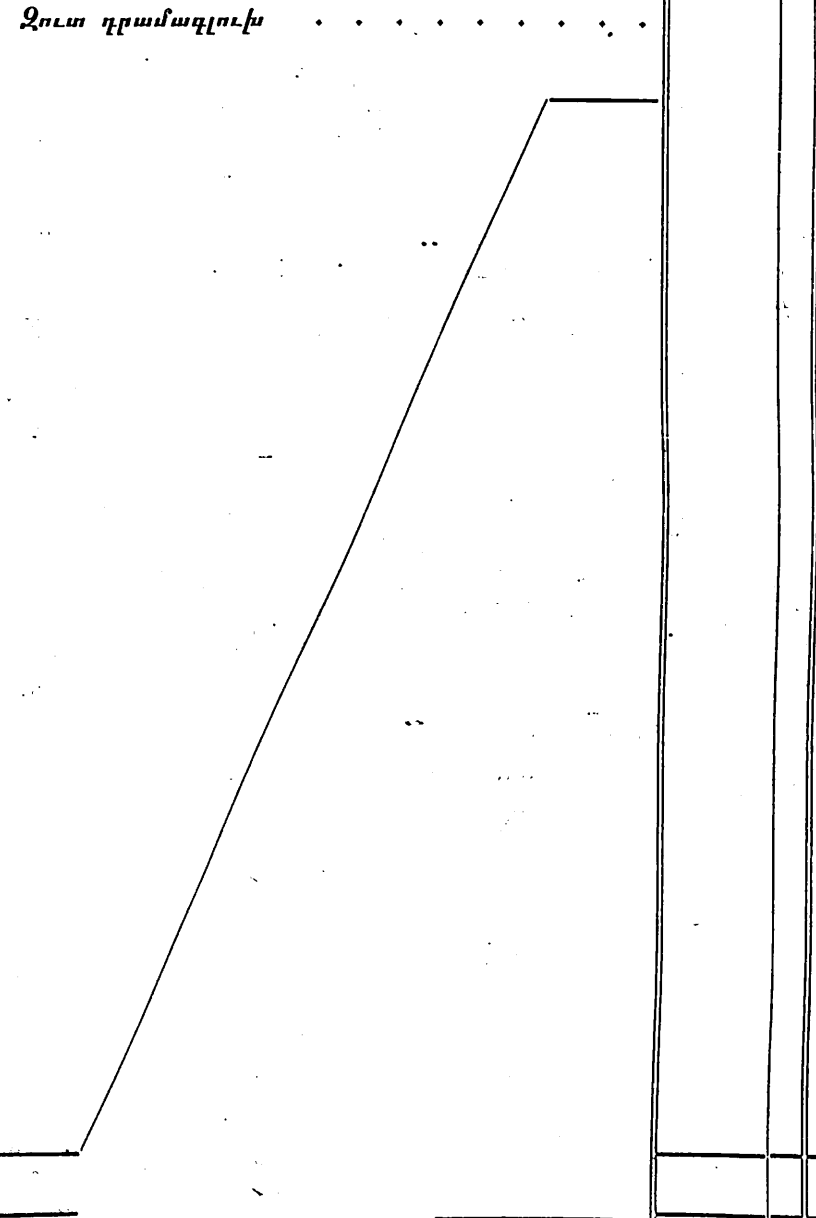
1911 թ.

Պատահի (Պարտք)

6

	Փոխանցումն . . .		132727 48		Փոխանցումն . . .		54582 97
7	Երևանի բաժանմունք						
	Կանխիկ դրամ դրամարկդում . . . , . . .	472 69					
	Ապրանք, չը վաճառուած՝						
	25 պարկ № 47/71 Սուրճ Մօկկո, Ն ^ա 85 փ. 20 ֆ. ձ. 25/50	2180 25	2652 94				
8	Պարտապաններ (Ջանազան անձինք)						
	Եղբ. Միրզախանեաններ, աստ	533 60					
	«Մասիս» ընկ., աստ	4920 00					
	Կ. Կ. Օրդուբաթեան, աստ	1923 25					
	Ա. Փրիդոնեան և ընկ., աստ	3403 87					
	Ի. Ա. Սուպրանով, Ռօստով Դ/վ.	15 00					
	Ս. Պ. Միքայէլեանց, աստ	260 00					
	Ա. Չալուխեանց, աստ	105 00					
	Գ. Կվատաձէ, աստ	105 00					
	Կ. Ստուկկէն և ընկ., աստ	4950 00	16215 72				
9	Գանձելի մուրհակներ						
	Թղթապանակում կան զանձուած մուրհակներ՝						
	№ 8, Եղբ. Միրզախանեաններ, ս/թ. Յունուարի						
	5-ից, 6 ամսով, պայմ. 5 Յունիսի ս/թ.	8450 00					
	» 10, Աբաս-Կուլի Հաջիև, ս/թ. Յունուարի 16-ից,						
	3 ամսով և 15 օրով, պայմ. 1 Մայիսի ս/թ.	750 00					
	» 11, Ա. Օ. Ղարիբեանց, ս/թ. Յունուարի 10-ից,						
	2 ամիս 10 օրով, պայմ. 30 Մարտի ս/թ.	800 00					
	» 12, Լ. Մ. Խալաթեան, ս/թ. Յունուարի 27-ից,						
	7 ամսով, պայմ. 27 Օգոստոսի ս/թ.	2450 00					
	» 13, Ռ. Խրիմեան, Լ. Մ. Խալաթեանի բլանկով,						
	ս/թ. Նոյեմբերի 17-ից 6 ամսով, պայմ.	5306 50					
	17 Մայիսի ս/թ. . . . , . . . , . . . , . . .						
	» 15, Մ. Պ. Ղարիբեանց, Ս. Ծատուրեանի և ընկ.						
	բլանկով, ս/թ. Յունուարի 4-ից, 6 ամսով,						
	պայմ., 4 Յունիսի ս/թ.	3050 00					
	» 16, Ս. Պ. Մանսուրեանց, Ս. Ծատուրեանի						
	բլանկով, ս/թ. Նոյեմբերի 17-ից, 4 ամսով						
	պայմ., 17 Մարտի ս/թ.	2000 00	22806 50				
	Փոխանցումն . . .		174402 64		Փոխանցումն . . .		54582 97

Փոխանցումն . .		174402	64
10	Վերադիր վճարներ Անդրկովկասեան երկաթուղային վկայական, № 3456 «Սաքարթվիլ» ընկ., Գուրթայիսում, վա- ճառուած և ուղարկուած 30 արկղ թէյ, ս/թ. Յունուարի 29-ին	3180	37
11	Թիֆլիսի Առևտր. Բանկին ինկասսո տրուած մուրհակներ Տ. Խ. Աֆրիկեանի, Երևանում, պայմ. 25 փե- տրուարի, ս/թ.	1150	00
12	Բողոքուած մուրհակներ Ս. Ռուբինեանցի, պայմ. 14 Փետր. ս/թ. 1420,00 Զեղչում է 50% ձևա : 710,00	710	00
13	Կասկածելի ստանալիքներ Ա. Հայրումեան և ընկ.	1459	21
14	Փոխանցիկ գումարներ Առևտրական ծախսերի հաշուից՝ Գիլդիական վկայակ. Մարտ—Յուն. ամիս. 285,32 Հեռախօսի համար 25,00	310	32
	Տնային ծախսերի հաշուից՝ Հեռախօսի համար Մարտ—Յունիս ամիս.	20	00
	Փոխար. Զաղ. Վարկի Ընկ. անշարժ կայքի հաշուից Բանկին վճարած դրամագլխի շիջուցման Մարտ— Յունիս ամիս	78	32
	Անշարժ կայքերի շահագործման հաշուից՝ Քաղ. Բանկին վճարած, տոկոսների շիջուցման Մարտ—Յունիս ամիսներինը	313	99
	Եւս Թիֆլ. Քաղ. վարչութեան վճարուած գնա- հատման պետ. և զեմստ. տուրքեր 175,00	488	99
		897	63
		181799	85

Փոխանցումն . . . Զուտ դրամագլուխ		54582 97 127216 88
		
Ժանսթուծին. Դրամագլուխ առ 1-ն Յունուարի . . . Տարուայ ընթացքում աւելացան պարտքեր Զուտ շահ երկու ամսուայ ընթացքում . Զուտ դրամագլուխ առ 1 Մարտի 1911 թ.		181799 85 125160 36 1825 00 12335 36 3881 52 127216 88

Ինվենտարին վերաբերեալ բացատրական ծանօթութիւն.

Շարժական կայքը Ակտիւում, մենք ցոյց տուինք, որպէս «Շարժական կայք առանձին ցուցակով», բայց, մասնաւորապէս, եթէ կայքը քիչ է, ցոյց պէտք է տալ իւրաքանչիւրն առանձին: Կայքի ցուցակագրումը ընդհանուր գումարով կախումն ունի հաշուապահից, որը ընդ նմին պատրաստում է առանձին տետր, որի մէջ մըտցնում է մանրամասնաբար կայքի բոլոր առարկաները:

Տարուայ վերջում տոկոսային շիջուցումը կատարւում է իւրաքանչիւր առարկայի համար առանձին, յատուկ տետրում և անց է կացւում նոր թուերով, իսկ ինվէնտար է մտցւում իր նախնիաց գնով, ձեռք բերած ժամանակի արժէքով: Սրանով է բացատրւում, որ ինվէնտարի թուերը կայքի նկատմամբ չեն փոխւում, թէև տարուայ վերջում մենք շիջուցանում ենք (амортизация): Ընդ նմին, աչքի առաջ պիտի ունենանք, որ նախ քան շիջուցանելը, պէտք է համեմատել գրքի մէջ թուած մնացորդները իրականի, այսպէս առած, իր տեղում մնացած իրական մնացորդի հետ:

Ն. Ո. Ղարա-Մելիքեան

ԹԻՖԼԻՍ

Ժ Ո Ւ Ր Ն Ա Լ

1911 թ.

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. ժ. ամ.	ԳՐԵԳՐՑ	Եր. ժ. ամ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՑ. ԲՈՎԱՆԳԱՅՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
1	Դրամ- արկղ Տոկոսաբ. քղեր	3	Մուսի հաւելեց.	1	1 Կանխիկ դրամ առ 1-ն յունուարի Կան տոկոսաբեր թղթեր՝ . . 15 հ. Թիֆլ. Գաղ. Վարկի ընկ. 50/0 պարտաթղթ., իւրաքանչիւրը 1000 ռ. №№ 3751—3765, կուրսը 83 1/2 0/0 . . . Ր. 1252,00 50/0 կարոններ ա/թ. յուլիսի 1-ից 375,00 50/0 պետ. տուրք 18,75 356,25 25 հ. I ներքին փոխառութ. 50/0 խաղար. տոմսեր №№ 11250/25— 11274/49 կուր. 468 1/2 = Ր. 11712,60 50/0 կարոններ ա/թ. յուլիսի 1-ից 62,50 50/0 պետ. տուրք 3,12 59,38 12 հ. II ներքին փոխառութ. 50/0 խաղ. տոմս. №№ 7581/34—7592/45 կուրսը 357 1/4 . . Ր. 4287,00 50/0 կարոններ ա/թ. սեպտ. 1-ից 20,00 50/0 պետ. տուրք 1,00 19,00 12 հ. վկայական. պետ. ընտանի 40/0 №№ 43495—43506 իւրաք. 500 ռ., կուր. 90 3/4 0/0 Ր. 5445,00 40/0 կարոններ ա/թ. դեկտ. 1-ից 20,00 50/0 պետ. տուրք 1,00 1900 Նրեք յարկանի քարաշէն տուն, 3 խանութներով, Նիկոլ. փողո- ցում 9-րդ քաղաքամաս . . .	25000 00	
	Անշարժ կայք	5					
					Փոխանցումն .	104423 13	

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. ժ. ամ.	ԳՐԵԳՐՑ	Եր. ժ. ամ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՑ. ԲՈՎԱՆԳԱՅՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
	Շարժակ. կայք Ապրանք.	6 7			Փոխանցումն . . Շարժական կայք առանձին ցու- ցակով Պահեստում կայ ապրանք՝ Ե ը կ ա թ է 240 հ. Խողովակներ 2' գաղ. 3980' ձ 0/53 = 2109,40 124 » Ուգոլ. 4" ձ 4/60 = 570,40 86 թ. Երկաթ 119" X 56" X 1/4 1445 փ. ձ 2/80 = 4046,00 228 կ. Երկաթ կրովել. 8 փ-ց. Նս 2050 փ. 20 ֆ. ձ 3/10 = 6356,55 Բակալէյնի եւ կոլոնիալնի 28 պ. Պղպեղ Սինգապուրի Նս 83 փ. 25 ֆ. ձ 18/50 = 1547,06 15 արկղ Դարչին Նս 42 փ. 05 ֆ. ձ 20/00 = 842,50 12 արկղ Մեխակ Նս 46 փ. . . ձ 14/50 = 667,00 65 պ. Սուրճ Մոկկո Նս 224 փ. 10 ֆ. ձ 23/50 = 5269,87 50 ա. Շաքար Ալէքսանդր. ընկ. Նս 1485 փ. 22 ֆ. ձ 6/65 = 9878,91 60 արկղ Թէյ Նս 122 փ. 30 ֆ. ձ 45/50 = 5585,13 Բամբակէ 75 հ. ամերիկ. մաք. Բամբակ Նս 602 փ. 20 ֆ. ձ 12/40 = 7471,00 50 հ. Կտաւ 16 վ. 2000 կտոր 61200 արշ. . . ձ 0/11 = 26732,00 Մեր պարտապանները՝ Մ. Գրիգորեան և ընկ., աստ. 759,75 Ա. Ի. Հայրումեանց, Մոսկ., 3459,21 Ս. Ծատուրեան և ընկ., 3250,00	104423 13	1250 00
	Չափազ. անձինք	8					
					Փոխանցումն . .	156748 95	

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	ԿՐԵԳԻՏ	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԵՆԳՆԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			Փոխանցումն . .	156748 95	
			Եղբ. Միրզախանեաններ՝ 8450,00		
			«Մասիս» ընկ., աստ, . 125,00		
			Ս. Գիւլբէնկեան, աստ, 3460,70	19504 66	
			Ունենք հետեւեալ մուրհակները՝		
			№ 1, Ս. Գիւլբէնկեան, ա/թ. սեպտ. 11-ից, 4 ամսով, պայմ. 11 յունուարի ս/թ. 3000,00		
			» 2, Մամէդով Աբաս-Կուլի, ս/թ. հոկտ. 12-ից 3 ամսով, պայմ. 12 յունուարի ս/թ. . . . 4500,00		
			» 3, Ռ. Պապայեան, ա/թ. հոկտ. 17-ից, 3 ամսով, պայմ. 17 յունիսի ս/թ. 3450,00		
			» 4, Վ. Վարդամեան ս/թ. հոկտ. 25-ից, 3 ամիս և 10 օր, պայմ. 4 փետր. ս/թ. 6500,00		
			» 5, Ս. Ռուբինեան, ա/թ. հոկտ. 25-ից, 3 ամիս և 22 օրով, պայմ. 14 փետր. ս/թ. . . . 1420,00		
			» 6, Լ. Մելիք-Նուբարեան ա/թ. հոկտ. 12-ից, 5 ամսով, պայմ. 12 ապրիլի ս/թ. 950,00		
			» Մ. Քէրիմով ա/թ. դեկտ. 1-ից, 5 ամսով, պայմ. 1 մայիսի ս/թ. . . . 2300,00	22120 00	198373 61
			1		
			Մեր պարտատէրերը՝		
			Ա. Ի. Մանթաշեան, Բագու, 7500,00		
			Կ. Կ. Օրդուբաթեան, աստ, 1260,50		
			Փոխանցումն . .		198373 61

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	ԿՐԵԳԻՏ	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԵՆԳՆԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			Փոխանցումն . .		198373 61
			Ն. Մ. Ղարաբեղեան » 726,25		
			Բ. Արզումանեան և որդ., Աստրախանում. . 6125,00		
			Ա. Մ. Կրասիլնիկեան, Բաթ. 8761,50		
			«Աստղիկ» ընկ., աստ, 1224,50	25607 75	
			Ունենք տուած հետեւեալ մուրհակներ՝		
			№ 1, Ս. Գ. Կարախանեան, ա/թ. հոկտ. 14-ից, 3 ամսով, պայմ. 14 յունուարի ս/թ. . . . 6200,00		
			» 2, Ն. Կ. Քալանթարեան ա/թ. հոկտ. 17-ից, 3 ամիս և 10 օրով, պայմ. 27 յունուարի ս/թ. 3550,00		
			» 3, Հ. Առաքելեան, ա/թ. նոյեմբ. 2-ից, 3 ամսով, պայմ. 2 փետր. ս/թ. 7000,00		
			» 4, Ն. Ս. Մարտիրոսեան ա/թ. նոյեմբ. 12-ից 2 ամսով, պայմ. 12 յունուարի ս/թ. . . . 4350,25		
			» 5, Ա. Խ. Ասրեանց, ա/թ. դեկտ. 10-ից, 4 ամսով, պայմ. 20 ապրիլի ս/թ. 4755,25	25855 50	
			Նիկօլաեմսկի փողոցում գտնուած տան պարտքի մնացորդը, զրաւ դրուած 25 տարի ժամանակով, յունուարի 1-ից 1910 թուից .	21750 00	73213 25
			1		
			Ինվէնտարով զուտ դրամագլուխ գոյացաւ ս/թ.		125160 36
			Փոխանցումն . .		396747 22

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. ժ. տ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. ժ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- յալ	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		396747 22
					2		
4	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ-արկղ	3	Վճարուած է տուրք առաջին գիրքիական վկայականի համար, 6 ամսուան	428 00	
					2		
5	Թիֆլիսի Առևտր. Բ. հաս. ընդ. հաս.	13	Դրամ-արկղ	3	Ներմուծուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկը, ընթացիկ հասարակ հաշուով	20000 00	
					2		
6	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ-արկղ	3	Վճարուած է Ս. Յ. Մատի-նեանցի հաշուով հաշուէմատեան-ների, բլանկների և այլ գրասե-նեակային իրերի համար . .	117 50	
	Շարժակ. կայք	6			Եւս Ն. Ղալամեանի հաշուով, գրասենեակի համար գնուած՝ սե-ղաններին, աթոռներին և զանա-զան իրերին, առանձին ցուցակով	250 00	367 50
					2		
7	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ-արկղ	3	Վճարուած է Արշակունուն բնա-կարանի համար 2 ամսուայ քրէհ՝ Ապրանաց պահեստի համար Խանութի համար	200 00 300 00	500 00
					3		
8	Զանազ. անձինք	8	Ապրանք	7	Վաճառուած է Մասիս ընկ., աստ, 15 թ. Երկաթ 119"X56"X1/4 Ն ^ո 257 փ. 25 ֆ. ձ 3/20 3 հ. Ուզգինիներ 4" . ձ 4/85	824 40 14 55	838 95
					3		
9	Դրամ-արկղ	3	Շահագ. անգարծ կայքերի	14	Ստացուած է յունուար ամսուայ վարձը		
					Փոխանցումն . .		418881 67

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. ժ. տ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. ժ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- յալ	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		418881 67
					Ս. Ամիրաղովից, № 1 խան. համար	75 00	
					Ռ. Սերովբեանից, № 2 » »	80 00	
					Ա. Քիւրքչեանից, № 3 » »	85 00	240 00
					3		
10	Երեւանի բաժան.	15	Ապրանք	7	Բացելով Երևանում բաժան-մունք, ուղարկուած է ծախելու համար, մեր հաշուին՝ № 27/71 45 պ. Սուրբ Մովկո Բ ^ո 161 փ. 10 ֆ. Տ. 6 » 25 » Ն ^ո 154 փ. 25 ֆ. ձ 23/50 № 30/54 25 տ. Շաքար Ալեքս. ընկ. Բ ^ո 749 փ. 30 ֆ. Տ. 37 » 20 » Ն ^ո 712 փ. 10 ֆ. ձ 6/65 № 31/55 25 արկղ Թէյ Բ ^ո 53 փ. 20 ֆ. Տ. 9 » 35 » Ն ^ո 43 փ. 25 ֆ. ձ 45/50	3633 69 4736 46 1985 94	
					3		
11	Երեւանի բաժան.	15	Դրամ-արկղ	3	Փոխադրուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկի միջոցով Երևանի մեր բա-ժանմունքին, առ հաշիւ . . . Փոխադրութեան ծախս . . .	500 00 1 25	501 25
					3		
12	Երեւանի բաժան.	15	Դրամ-արկղ	3	Վճարուած է Երևանեան բա-ժանմունքին, ապրանք ուղարկե-լու համար՝ Քրէհ Թիֆլիսից—Երևան երկա-թուղով № 356787 ապրանքագիր Սայլապաններին, ապրանքային կայարան տանելու համար . .	175 00 15 50	
					Փոխանցումն . .		429979 01

Յունուար ամիս

Ժ. յող.	ԳԵՐԵՏ	Եր. մ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅԻՆԹԻՐԻՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		429979 01
					Մշակների համախմբմանը (արտել) և զանազան ծախսեր	3 50	194 00
					4		
13	Ապրանք	7	Չանագ. անձինք	8	Գնուած և ստացուած է՝ Ն. Մ. Ղարաբեղեանից, աստ, 4 ամիս ժամանակով № 320/349 30 արկղ Մեխակ Բ ^{սո} 122 փ. 00 ֆ. Տ. 8 » 26 » Ն ^{սո} 113 փ. 14 ֆ. à 14/75		1671 91
					5		
14	Գանձելի մուրհակ	9	Չանագ. անձինք	8	Ստացուած է Եղբ. Միրզախա- նեաններից, աստ, պարտքի դիմաց նրանց մուրհակը, այսօրուանից 6 ամիս ժամանակով		8450 00
					5		
15	Դրամ- արկղ	3	Շահագ. անշարժ կայքերի	14	Ստացուած է յունուար ամսուայ տան վարձ՝ Ս. Պ. Ասրիբէկեանից Ա. Բ. Ժուռլուկովից Ն. Մովսիսեանից	83 33 100 00 25 00	208 33
					5		
16	Թիֆլիսի Առևտր. Բ. հաս. ընթ. հաշ.	13	Դրամ- արկղ	3	Ներմուծուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկը, ընթացիկ հասարակ հա- շուով		2000 00
					7		
17	Դրամ- արկղ	3	Ապրանք	7	Ստացուած է կանխիկ վաճառումից № 15/18 4 պարկ Պղպեղ Սինգապ. Բ ^{սո} 12 փ. 08 ֆ. Տ. — » 10 » Ն ^{սո} 11 փ. 38 ֆ. à 19/75	236 01	
					Փոխանցումն . .	236 01	442503 25

Յունուար ամիս

Ժ. յող.	ԳԵՐԵՏ	Եր. մ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅԻՆԹԻՐԻՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .	236 01	442503 25
					№ 78/82 5 արկղ Դարչին Բ ^{սո} 13 փ. 10 ֆ. Տ. 3 » 06 » Ն ^{սո} 10 փ. 04 ֆ. à 12/00	222 20	
					№ 40/47 8 պարկ Մեխակ Բ ^{սո} 32 փ. 10 ֆ. Տ. 2 » 00 » Ն ^{սո} 30 փ. 10 ֆ. à 16/00	484 00	942 21
					7		
18	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Ծախսուած է պոստային մար- կաների, քաղաքում կառքով եր- թեկեկու և զանազան մանր ծախ- սերի համար		37 20
					8		
19	Բոժ. կով. Ա. Ղալամ հարեանի մօսՄար- սեյլում	16	Չանագ. անձինք	8	Գնուած է Պ. Ա. Փանիկից, աստ, և ուղարկուած է Ա. Ի. Ղալամ- քարեանին, Մարտէյլ, Բաթումի Կ. Պօպովի միջոցով մեր հաշուին վաճառելու համար՝ 100 հակ Բոժոժ Բ ^{սո} 507 փ. 23 ֆ. Տ. 29 » 34 » Ն ^{սո} 477 փ. 29 ֆ. à 25/00 Ծանօթութիւն. Սրա փոխարէն պէտք է տանք՝ Մուրհակ այսօրուանից, 6 ամիս ժամանակով 8000,00 Կանխիկ դրամով 15 օրից յետոյ 3943,12		11943 12
					8		
20	Բոժ. կով. Ա. Ղալամ հարեանի մօսՄար- սեյլում	16	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է մշակների համա- խմբմանը (արտել) 100 հակ Բո- ժոժի բարձման և իջեցման համար	20 00	
					Փոխանցումն . .	20 00	455425 78

Յունուար ամիս

ժ. յող.	ԳԵՐԵՏ	Եր. ժ. մ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. ժ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .	20 00	455425 78
					Քրէն Թիֆլ.—Բաթում երկաթ. Պոստի և այլ մանր ծախսեր Կուրտած 1 ⁰ / ₀ ը. 11943,12 կ.-ից	159 44 8 60 119 43	307 47
					9		
21	Փոխար. Թ.Վ. Ըն. անգ.կայ քի գրաւ.	11	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Գաղ. Վարկի Ընկ. № 375 անդորրագրով, առաջին կիսամեակի համար՝ Դրամագլխի շիջուցման . . . Տոկոսների անհեղուկեան, զա- նազան տուրքերի և տուգանքի՝ 1/2 ամսուայ	117 50 470 98	588 48
					9		
22	Տնային ծախսեր	17	Դրամ- արկղ	3	Տրուած է գործատիրոջ տան ծախսերի համար		300 00
					10		
23	Ապրանք հանա- պարհին	18	Չանագ. անձինք	8	Ստացուել է № 10 ֆակտուրա, 18 դեկտեմբերի ա/թ., կոմիսիո- ներ Ա. Ադիլխանեանի միջոցով, Ն. Վ. Կրուպչանսկիովից, Մոսկ- վայում գնուած, 4 ամիս ժամ., 338 կապոց նրկաթ կրով. 8 ֆ.-ց Ն ¹⁰⁰ 2700 փ.		8964 00
					10		
24	Ապրանք հանա- պարհին	18	Չանագ. անձինք	8	Կոմիսիոներ Ս.Ադիլխանեանի հա- շիւ, Մոսկվայում Կրուպչանսկի- ովից գնուած և մեզ ուղարկուած ապրանքի զանազան ծախսերի՝ քրէն՝ Մոսկվայից մինչև Թիֆլիս Բառնալու Պոստային և այլ մանր ծախսեր Ապահովագրութ. 2 ⁰ / ₀₀ 9000-ից 1 ⁰ / ₀ կոմիսիոն 8964 ընդլուց	701 10 12 70 236 18 00 89 64	823 80
					Փոխանցումն . .		466409 53

Յունուար ամիս

ժ. յող.	ԳԵՐԵՏ	Եր. ժ. մ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. ժ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		466409 53
					11		
25	Դրամ- արկղ	3	Գանձելի մուրհակ.	9	Ստացուած է Ս. Ալիբէկեանից, նրա մուրհակով, պայմանաժամը այսօր		3000 00
					11		
26	Ապրանք գրաւակ. Թ.Ա.Բ. ընթ.յաւ. հաշուի ապահով	19	Ապրանք	7	Ներկայացուած է Թիֆլ. Առևտ. Բանկին իբրև գրաւական ընթա- ցիկ յատուկ հաշուի ապահովու- թեան համար 75 հակ ամե- րիկական մաքուր Բամբակ №№ 76/150 Բ ¹⁰⁰ 619 փ. 00 ֆ. Տ. 16 յ 20 յ Ն ¹⁰⁰ 602 փ. 20 ֆ. 12/40 Բացուած է կրէդիտ 5500 ը.		7471 00
					11		
27	Դրամ- արկղ	3	Թ.Ա.Բ. ընթ.յաւ. հաշիւ	20	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի ընթ. յատուկ հաշուից № 1 չէկով	2000 00	
			Թ.Ա.Բ. ընթ.հաւ. հաշիւ	19	Ընթաց. հասարակ հաշուից № 1 չէկով	5000 00	7000 00
					11		
28	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է պոստային և գիր- քովի մարկաների համար . . Բանկորներին բամբակ կշռելու համար	6 50 12 20	18 70
					12		
29	Վնարելի մուրհակ.	10	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Ն. Մարտիրոսեան- ցին, մեր մուրհակով, պայմանա- ժամը այսօր		4350 25
					12		
30	Չանագ. անձինք	8	Ապրանք	7	Վաճառուած է և յանձնուած Ս. Մատուրեանին և ընկ., աստ՝		
					Փոխանցումն . .		488249 48

Ծանոթար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. յ. տ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. յ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅԻՆԹԻՐԻՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն .		488249 48
					№ 145/164 20 հակ կտաւ 16 վերջ. 800 կտոր 24500 ¹ / ₄ արջ. ձ 12 ¹ / ₂		3062 53
					12		
31	Առեւտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է «Ռոսսիա» ընկ., 75 հ. բամբակի հրդեհից ապա- հովազրման համար 3 ⁰ / ₀₀ 7500 ռ. Ապահովագրի (ПОЛИСЪ) և զան. ծախսեր	22 50 2 75	25 25
					14		
32	Բողոք. մուրհակ	21	Գանձեղի մուրհակ	9	Բողոքուած է Արաս-Կուլի Մամէ- դովի մուրհ., ս/թ. յունուարի 12-ին		4290 00
					14		
33	Վճարեղի մուրհակ	10	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Ս. Ղարախանեան- ցին, մեր մուրհակով, պայմանա- ժամը այսօր		6200 00
					14		
34	Դրամ- արկղ	3	Տոկոսաբ. քրթեր	4	Ստացուած են տոկոսներ 25 կտրոններից I-ին ներքին փոխա- ռութեան 5 ⁰ / ₀ խաղարկութեան տոմսերից, ժամանակը 14/թ. 1-ն յուլիսի 30-ն ապր. 62,50 5 ⁰ / ₀ պետական տուրք 3,12		59 38
					15		
35	Առ. ծախ. Տճ. ծախ.		Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է առաջին կիսամեա- կի ընթացքում տեղեֆոնով օգ- տուելու համար՝ Ապրանաց պահեստում 37 50 Գործատիրոջ բնակարանում 30 00	37 50 30 00	67 50
					15		
36	Ապրանգ.	7	Զանազ. անձինք	8	Ստացուած է Ալեքսանդրովսկի		
					Փոխանցումն .		499084 14

Ծանոթար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. յ. տ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. յ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅԻՆԹԻՐԻՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն .		499084 14
					ընկերութիւնից franco Թիֆլիս, զնուած՝ № 185/204 20 տակառ Շաքար Բ ^{ՄՕ} 602 փ. 25 ֆ. Տ. 30 » 00 » Ն ^{ՄՕ} 572 փ. 25 ֆ. ձ 6 ⁰ / ₆₀ Հաշիւը կէս կանխիկ, կէս մուր- հակով, 4 ամիս ժամանակով:		3779 33
					15		
37	Զանազ. անձինք	8	Դրամար. Վճարեղի մուրհակ.	3 10	Վճարուած Ալեքսանդրովսկի ընկ. ներկայացուցիչ Ն. Պ. Կվէլին զը- նուած 20 տ. Շաքարի համար կանխիկ դրամով Մուրհակով, այսօրուանից 4 ա- միս ժամանակով	1779 33 2000 00	3779 33
					15		
38	Դրամ- արկղ	3	Թ. Առ. Բ. ընթ. հաս. հաշիւ	19	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկից № 2 չէկով, ընթացիկ հասարակ հաշուից		2500 00
					16		
39	Ապրանգ.	7	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է մշակների համա- խմրմանը կայարանից 20 տ. Շա- քար մինչև մեր ապրանաց պա- հեստը բերելու համար		16 00
					16		
40	Դրամ- արկղ	3	Գանձեղ մուրհակ	9	Ստացուած է Ռ. Ա. Պապայեա- նից, նրա մուրհակով պայմանա- ժամը վաղը		3450 00
					17		
41	Զանազ. անձինք	8	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է մեր պարտքերի դի- մաց, ներկայացուած հաշիւներով,		
					Փոխանցումն .		512608 80

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. յ. տ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. յ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		512608 80
					Պ. Կ. Օրդուբաթեանին, աստ, «Աստղիկ» ընկ., աստ,	1260 50 1234 50	2495 00
					17		
42	Վերադ. վճարներ	22	Ապրանք	7	Վաճառուած է և ուղարկուած Բ. Յ. Յակովբեան և ընկ., Բագու, վերադիր վճարով, Անդրկովկաս. երկաթուղով, վկայական № 5670 120 կապոց երկաթ կրով. 9 ֆ-ց Ն ^ա 1080 փ. 15 ֆ. ձ 3/40		3673 28
					18		
43	Դրամ- արկղ	3	Ապրանք	7	Ստացուած է կանխիկ վաճառումից № 55/64 10 տ. Շաք. Ալեքս. ընկ. Բ ^ա 308 փ. 20 ֆ. Տ. 15 » 30 » Ն ^ա 292 փ. 30 ֆ. ձ 6/10	1785 78	
					№ 56/65 10 արկղ թէյ Բ ^ա 24 փ. 30 ֆ. Տ. 3 » 10 » Ն ^ա 21 փ. 20 ֆ. ձ 47/90	1010 50	2796 28
					18		
44	Չանագ. անձինք	8	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկին, Ա. Մ. Կրասիլնիկովին, Բաթումում, փոխադրութիւն Թիֆ. Առևտր. Բանկի Բաթումի բաժան- մունքին ի ներկայացումն № 675	4761 50	
				10	Ուղարկուած է նրան ևս մեր մուրհակը ա/թ. դեկտ 17-ից, 6 ամիս ժամանակով, Բաթումում վճարելու պայմանով . . .	4000 00	8761 50
					19		
45	Դրամ- արկղ	3	Թ.Առ.Բ. ընդ.հաս. հաշիւ	20	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր.		
					Փոխանցումն . .		530334 86

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. յ. տ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. յ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		530334 86
					Բանկի, ընթացիկ յատուկ հա- շուից № 2 չէկով		1500 00
					19		
46	Շահագ. անշարժ կայքերի	14	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է տան վերանորո- գութեան համար	15 60	
					Տան գնահատման տուրք առա- ջին կիսամեակի համար . . .	150 00	
					Նա պետական և զեմսկի տուրք	112 50	278 10
					19		
47	Չանագ. անձինք	8	Ապրանք	7	Վաճարուած է և յանձնուած Մ. Դրիգորեանց և ընկ., աստ, 8 հատ Ուզոնիկներ 4" ձ 4/85		38 80
					20		
48	Դրամ- արկղ	3	Տոկոսաբ. քղեր	4	Ստացուած են 14 տոմսերի վա- ճառումից, I ներքին փոխառու- թեան 5 ⁰ /0 խաղարկութեան՝ № 11250/25—11263/38 կ. ձ 471/25 5 ⁰ /0 կտրոն. ա/թ. յունու. 1-ից 3,89 5 ⁰ /0 պետական տուրք 0,19	6597 50 3 70	6601 20
					20		
49	Թ.Առ.Բ. ընդ.հաշ. Թ.Առ.Բ. ընդ.հաշ.	20 13	Դրամ- արկղ	3	Ներմուծուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկը ընթաց. յատուկ հաշուին Ընթ. հասարակ հաշուին . .	3500 00 2500 00	6000 00
					20		
50	Չանագ. անձինք	8	Դրամ- արկղ	3	Փոխադրուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկի միջոցով Մոսկվայի Փո- խադարձ Վարկի Ընկերութեանը՝ կօմիս. Ա.Ազելխանեանին վճարե- լու համար, փոխանակագիր № 693 Փոխադրութեան ծախս . . .	823 80 1 25	825 05
	Ապրանք նանագ.	18			Փոխանցումն . .		540178 01

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. մ. մ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. մ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՆՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		540178 01
					21		
51	Ապրանք	7	Ապրանք հանա- պարհին	18	Գրուած է ապրանաց հաշուին, Մօսկվա, Ն. Վ. Կրուպչատնիկո- վից ստացուած և ընդունուած 338 կապ. երկաթ. կրօվ. 8 ֆ.-ց Ն ^ա 2700 փ. ձ 3/63		9789 05
					21		
52	Զանազ. անձինք	8	Վնաւելի մուհակ.	10	Ուղարկուած է Մօսկվա Ն. Վ. Կրուպչատնիկովին մեր մուրհակը՝ ա/թ. դեկտ. 18-ից, 4 ամիս ժամ.		8964 00
					21		
53	Առեւտ. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է մուրհակի թղթերի համար		13 50
					22		
54	Զանազ. անձինք	8			Տրուած է Պ. Ա. Փանեանին, աստ, նրանից գնած 100 հ. Բո- ժոժի համար		
			Վնաւելի մուհակ	10	Մեր մուրհակը սոյն ամսի 8-ից 7 ամիս ժամանակով	8000 00	
			Թ.Առ.Բ.	20	Թիֆ. Առևտր. Բանկի ընթաց. հասարակ հաշուից № 3 չէկով	3500 00	
			Երանար.	3	Կանխիկ դրամով	443 12	11943 12
					22		
55	Առեւտ. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է մուրհակի թղ. համար	.	12 00
					23		
56	Ապրանք	7	Զանազ. անձինք	8	Գնուած և ստացուած է «Աստ- ղիկ» ընկ., աստ, 3 ամիս և 10 օր ժամանակով № 125/194 70 պարկ Սուրճ Մօկկօ Բ ^ա 245 փ. 20 ֆ. Տ. 9 » 10 » Ն ^ա 236 փ. 10 ֆ. ձ 23/60		5575 50
					Փոխանցումն . .		576463 18

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. մ. մ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. մ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՆՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		584955 18
					Այս առևտրական գործը կատա- րուել է միջնորդ Ս. Կ. Իւզբա- շեանի միջոցով:		
					23		
57	Կուրսած	23	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է միջնորդ Ս. Կ. Իւզբաշեանին, նրա միջոցով գը- նուած «Աստղիկ» ընկերութիւնից, 70 պարկ Սուրճ Մօկկօ, կուրսած (միջնորդավարձ) 1/2 0/5575 ը.		27 87
					23		
58	Դրամ- արկղ	3	Գանձելի մուհակ	9	Ձեղջուած է Թիֆլ. Առևտրակ. Բանկում Մ. Քերիմովի մուրհակը, պայմանաժամը 1 մայիսի ս/թ. և ստացուած է	2243 65	
					Ձեղջ 90/0, 98 օրուայ համար	56 35	2300 00
					24		
59	Պատահա- կան շահ և կո- րուս	24	Դրամ- արկղ	3	Նուէր է տրուած Թիֆլիսում բա- ցուելիք Կովկասեան համալսա- րանի օգտին		500 00
					24		
60	Դրամ- արկղ	3	Ապրանք	7	Վաճառուած է կանխիկ դրամով զանազան մարդկանց՝ 45 հ. Խողովակներ 2" գազ. 686'6" ձ 0/62 2 » Ուզօյնիկներ 4" » 4/85 20 Բ.երկ. 119" X 56" X 1/4 Ն ^ա 340 փ. 25 ֆ. » 3/20 50 կ. երկաթ կրօվ. 8 ֆ.-ց Ն ^ա 470 փ. » 4/10	425 63 970 1090 00 1927 00	3452 33
					24		
61	Վնաւելի մուհակ	10	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Ն. Կ. Քալանթա-		
					Փոխանցումն . .		591235 38

Յունուար ամիս

Ժ. յօդ.	ԳԵՐԵՏ	ԿՐԵԳԻՏ	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			Փոխանցումն . .		591235 38
		Տոկոսն.	ընտանի մեր մուրհակով, պայմա- նաժամը սոյն ամսի 27-ին . .	3547 34	
			Ձեզ 9% 3 օրուայ համար . .	2 66	3550 00
			26		
62	Բժ. Կոմ. Ա. Ղալաթի ֆարեանի մոտ	Ձանագ. անձինք	Ստացուել է Բաթումից, էքս- պէդիտոր Կ. Պոպովից, հաշիւ նրա արած ծախսերի 100 հազ Բոթոմ ընդունելու ու Պակէ և ընկ. շոգենաւով Մարսէյլ ճանա- պարհելու ժամանակ, Ա. Ի. Ղա- լաթարեանի անուամբ...		
			Հրդեհից ապահովագր. համար Բարձելու և իջեցնելու համար էքսպէդիտորական ծախսեր . .	425 00 65 00 25 00	515 00
			26		
63	Դրամ- արկղ	Թ. Ա. Բ. Բնր. հաս. հաշիւ	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի ընթ. հասարակ հաշուէից № 3 չէկով		2000 00
			26		
64	Դրամա- ղուխ	Ձանագ. անձինք	Հասնելու է Մ. Օ. Արամեանցին, համաձայն նրա ներկայացրած հաշուի, տարուայ սկզբին, ին- վէնտար կազմելու ժամանակ բաց թողած մեր պարտքը		1700 00
			27		
65	Ձանագ. անձինք	Դրամ- արկղ	Վճարուած է Մ. Օ. Արամեան- ցին մեր պարտքը		1700 00
			27		
66	Ձանագ. անձինք	Ապրանք	Վաճառուած է և յանձնուած Լ. Մ. Խալաթեանին, աստ, 7 ամիս ժա-		
			Փոխանցումն . .		600700 38

Յունուար ամիս

Ժ. յօդ.	ԳԵՐԵՏ	ԿՐԵԳԻՏ	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			Փոխանցումն . .		600700 38
			մանակով, աւելացնելով գումա- րին $8\frac{1}{2}\%$ № $\frac{165}{179}$ 15 հազ Կտաւ 16 վ. 600 կտ. $18750\frac{1}{4}$ արշ. $\frac{2}{12}\frac{1}{2}$		2343 78
			27		
67	Ձանագ. անձինք	Տոկոսն.	Հասնելու է մեզ Լ. Մ. Խալա- թեանից, աստ, պայմանաւորուած վաճառած ապրանքի $8\frac{1}{2}\%$ 7 ամս. համար 2343 ր. 78 կ. գումարից		116 21
			28		
68	Գանձելի մուրհակ	Ներհանգ բաժան.	Ստացուել է Երևանեան մեր բա- ժանմունքից, վաճառուած ապ- րանքի հաշուից մուրհակներ, վը- ճարը Երևանում Տ. Խ. Աֆրիկեանի, ս/ամս. 15-ից, 1 ամիս և 10 օր ժամանակով Աբաս - Կուլի Հաջիբիլից, ս/ամս. 16-ից, 3 ամիս և 15 օր. ժաման. Ա. Օ. Ղարիբեանցի, ս/ամս. 20-ից, 2 ամիս և 10 օր ժամանակով .	1150 00 750 00 800 00	2700 00
			28		
69	Ձանագ. անձինք	Ապրանք	Վաճառուած է և բաց թողուած Կ. Կ. Օրդուբաթեանին, աստ, № $\frac{71}{91}$ 20 պարկ Սուրճ Մօկկօ ԲՄՈ 72 փ. 30 ֆ. Տ. 3 » 05 » ՆՄՈ 69 փ. 25 ֆ. ձ $\frac{24}{50}$ № $\frac{125}{127}$ 3 պարկ Սուրճ Մօկկօ ԲՄՈ 9 փ. 13 ֆ. Տ. 0 » 18 » ՆՄՈ 8 փ. 35 ֆ. ձ $\frac{24}{50}$		217 44
			Փոխանցումն . .		1923 25
			Փոխանցումն . .		607783 62

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	Դեբետ	Կրեդիտ	ԴԵԲԵՏԵՆՏ. ԲՈՎԵՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			Փոխանցումն . .		607783 62
70	Ապրանք	7	29 Գնուած է և ստացուած Ս. Գիւլ- բէնկեանից, աստ, № 126/195 70 արկղ թէյ Բժժ 175 փ. 10 ֆ. Տ. 33 » 17 » Նժժ 141 փ. 33 ֆ. և 45/30 Աւելացնելով այս գումարին 80/0 4 ամսուայ համար . .	6424 67 171 32	6595 99
71	Տոկոսն.	25	29		
72	Վերադ. վճարներ	22	Ապրանք 7 Վաճառուած է և ուղարկուած «Սա- քարթվելո» ընկ., Գուլթայիսում № 126/155 30 արկղ թէյ Բժժ 76 փ. 20 ֆ. Տ. 12 » 10 » Նժժ 64 փ. 10 ֆ. և 49/50 Ապրանքն ուղարկուած է ընկե- րութեանը վերադիր վճարով, հա- մաձայն Անդրկովկաս. երկաթուղու № 3446 վկայականի:		3180 37
73	Դրամ- արկղ	3	Վերադ. 22 վճարներ		
74	Թ. Ա. Ռ. Բ. ընթ. հաս հաշիւ	13	Դրամ- արկղ 3		
75	Ռոնիկ.	26	Դրամ- արկղ 3		
			Ստացուած է Բագուից վերա- դիր վճարը № 5670 վկայականով		3673 28
			30		
			Ներմուծուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկը ընթ. հասարակ հաշուով		3500 00
			31		
			Վճարուած են ծառայողներին յունուար ամսուայ ուճիկները՝ Հաշուապահ Ս. Պ. Գալեթեանին	180 00	
			Փոխանցումն . .	180 00	624733 26

Յունուար ամիս

Ժ. յոդ.	Դեբետ	Կրեդիտ	ԴԵԲԵՏԵՆՏ. ԲՈՎԵՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			Փոխանցումն . .		624733 26
			Հաշ. օգն. Տ. Ն. Ռոստոմեանին Գործակատար Ս. Ի. Կլիտեանին	75 00 50 00	305 00
75	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ 3		
			31 Ծախսուած է յունուար ամսի ընթացքում գրասենեակի մանր ծախսերի համար Մուրհակների, թղթերի և մարկ. Կառքին՝ առևտր. զանազան գոր- ծերով	7 50 8 10 4 75	20 35
			Ընդհանուր գումարը		625058 61
			Յունուար ամսի շրջանառու- թիւնը	228310 39	
			Փոխանցումն . .		625058 61

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՆՏ	Եր. ժ. մ.	ԿՐԷԴԻՏ	Եր. ժ. մ.	ԴՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		625058 61
					1		
76	Դրամ- արկղ	3	Շահագ. անշարժ կայքերի	14	Ստացուած է փետրուար ամսի խանութների վարձ Ս. Ամիրաղեանից, № 1	75 00	
					Ռ. Սերովբեանից, № 2	80 00	
					Ա. Քիւրքչեանից, № 3	85 00	
					Տան վարձ Ս. Պ. Ասրիբեգեանից	83 33	
					Ա. Բ. Ժուտկովսկիից	100 00	
					Ն. Մովսիսեանից	25 00	448 33
					1		
77	Չանագ. անձինք	8	Դրամ- արկղ	3	Փոխադրուած է Բաթում Կ. Պո- պովին Թիֆլիսի Առևտրական Բանկի միջոցով, № 105 անդո- րագրով	515 00	
	ԲՕԺ. ԿՕՄ. ԱՂԱՎԱՄ ՎՕՏՄԱՐՍ				Փոխադրութեան ծախս	150	516 50
					2		
78	Դրամ- արկղ	3	Թ. Առ. Բ. ընդ. հաս. հաշիւ	13	Ստացուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկի ընթացիկ հասարակ հա- շուից № 4 չէկով		6000 00
					2		
79	Վճարելի մուրհակ	10	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Հ. Առաքելեանին, մեր մուրհակով, պայմանաժամ այսօր		7000 00
					2		
80	Դրամ- արկղ	3	Չանագ. անձինք	8	Ստացուած է Մ. Գրիգորեանց և ընկ., աստ, հաշուով		798 55
					3		
81	Գանձելի մուրհակ	16	Չանագ. անձինք	8	Ստացուած է Լ. Մ. Խալաթեա- նից, աստ, նրա մուրհակը ս/թ.		
					Փոխանցումն . .		639821 99

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՆՏ	Եր. ժ. մ.	ԿՐԷԴԻՏ	Եր. ժ. մ.	ԴՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		639821 99
					յունուարի 27-ից, 7 ամիս ժամ. Հաշուից զեղջուել է	2450 00 9 99	2459 99
					3		
82	Դրամ- արկղ	3	Տակոսաբ քղբեր	4	Ստացուած են տոկոսներ 15 կըտ- րոններից Թիֆլիսի Փոխ. Վարկի Ընկ. 5% պարտաթղթերից, պայ- մանաժ. 1 յունուարի ս/թ. 375,00 5% պետական տուրք		356 25
					3		
83	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է գործատիրոջ տան ծախսերի համար		275 00
					4		
84	Դրամ- արկղ	3	Գանձելի մուրհակ	9	Ստացուած է Վ. Վարշամեանի մուրհակով, պայմանաժամն այսօր		6500 00
					4		
85	Շահագ. անշարժ կայքերի	14	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է տան միջի ջրանցքը ուղղելու և վերանորոգութեան զանազան ծախսերի համար		17 50
					4		
86	Շահագ. անշարժ կայքերի	14	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է հրդեհից ապահո- վագրող փոխադարձ ընկ., տան ապահովութեան համար, մէկ տա- րի ժամանակով ց'1 փետրուարի 1912 թ.		59 25
					4		
87	Թ. Առ. Բ. ընդ. հաս. հաշիւ	13	Դրամ- արկղ	3	Ներմուծուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկը ընթացիկ հասարակ հա- շուով		4500 00
					Փոխանցումն . .		653989 98

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	Գեթեճ	Եր. մ. տ.	Կրթ. Գիճ	Եր. մ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն .		653989 98
88	Տնային ծախսեր	17	Առեւտր. ծախսեր	12	83 յօդուածի դերետում սխալ- մամբ անցած է առեւտրական ծախ- սերի հաշուին գործատիրոջը վը- ճարած գումարը տնային ծախ- սերի համար. յետ է գրուում տը- նային ծախսերի հաշուին . .		275 00
					5		
89	Ապրանք.	7	Դրամ- արկղ	3	Խօսսիյակի ընկերութիւնից ա- զատուած է ապրանք, ուղար- կուած Մօսկուայից՝ Ն.Վ. Կրուպ- չատնիկովից, համաձայն մեր պա- հանջի, վերադիր վճարով 70 թերթ Երկաթ կաթսայի 119"X56"X ¹ / ₄ "1138 փ.20Փ.ձ ³ / ₁₀		3529 35
					5		
90	Չանագ. անձինք	8	Թ.Առ. Բ. ընթ.հաս. հաշիւ	13	Վճարուած է 0/ Ա. Ի. Մանթա- շեանի, Բագու, Եղբ. Ա. և Ա.Մի- լօֆներին, աստ, մեր պարտքը № 5 չէկով Թիֆլ.Առևտր. Բանկի ընթ. հաս. հաշուից		7500 00
					7		
91	Դրամ- արկղ	3	Ապրանք.	7	Վաճառուած է կանխիկ դրամով՝ 90 հ. Խողովակներ 2' գազ. 1375'8" ձ ⁰ / ₆₂ 15 թ. Երկաթ կաթսայի 119"X56"X ¹ / ₄ "259 փ.20Փ. ձ ³ / ₄₀	852 91 882 30	1735 21
					7		
92	Չանագ. անձինք	8			Մեր պարտքի դիմաց տրուած է Ս. Գիւլբէնկեանին, աստ,		
					Փոխանցումն .		667029 54

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	Գեթեճ	Եր. մ. տ.	Կրթ. Գիճ	Եր. մ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		653989 98
					Գանձելի մուրհակ Տոկոսաբ քղբեր	950 00	
					9 Մեր գանձելի մուրհակը, № 6, պայմանաժամ 12 ապրիլի ս/թ. 4 3 հատ Թիֆլիսի Բաղաքային Վարկի Ընկ., 50% պարտողթեր № 3751/3, իւրաքանչիւրը 1000 ռ. կուրսը 85 ¹ / ₂ % . Ր. 2565,00 50% կտրոններով ս/թ. յունուարի 1-ից . 15,42 50% պետական տուրք 0,77,14,65 Ս.Գիւլբէնկեանցը համաձայնուեց ընդունել մուրհակ, առանց տոկոս- ները զեղչելու:	2579 65	3529 65
					7		
93	Դրամ- արկղ	3	Չանագ. անձինք	8	Ստացուած է Ս. Գիւլբէնկեանից հաշուի մնացորդները		394 36
					8		
94	Դրամ- արկղ	3	Երեւան. բաժանմ.	15	Ստացուած է Երեւանեան մեր բաժանմունքից Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի վերայ փոխանակազրով .		3500 00
					8		
95	Չանագ. անձինք	8	Դրամ- արկղ	3	Գնուած է Եղբ. Արզումանեան- ներից, աստ, փոխանակազիր Կ. Ի. Բէգլարեանցի վրայ, Սաբըզ- վարում, ոչխարի բուրդ գնելու համար 20 հազար կոան, թումա- նը 2 բուրլի հաշուելով . . .		4000 00
					8		
96	Թ.Առ.Բ. ինկասսո տրուած մուրհակ.	28	Գանձելի մուրհակ	9	Ցանձնուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկին, ինկասսո Տ. Խ. Աֆրի- կեանի, Երևանում, № 9 մուրհակը, պայման. 25 փետր. ս/թ. . . .		1150 00
					Փոխանցումն . .		666563 99

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. յ. մ.	ԿՐԷԴԻՏ	Եր. յ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն .		666563 99
					9		
97	Ջանազ. անձինք	8	Ապրանք	7	Վաճառուած է և յանձնուած եղբ. Միրզախանեաններին, աստ, ապա- րիկով ըստ առաջին պահանջման՝ № 19/33 15 պարկ Պղպեղ Սինգապ. Բժժ 46 փ. 10 ֆ. Տ. 0 » 33 » Նժժ 45 փ. 17 ֆ. ձ 19/75	897 14	
	Դրամ- արկղ	3			կանխիկ դրամով № 48/51 4 պարկ Մեխակ Բժժ 16 փ. 30 ֆ. Տ. 1 » 00 » Նժժ 15 փ. 30 ֆ. ձ 16/00	252 00	1149 14
					9		
98	Դրամ- արկղ	3	Թ.Ա.Ռ.Բ.	02	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի ընթացիկ յատուկ հա- շուից № 4 չեկով	1500 00	
			Թ.Ա.Ռ.Բ.	13	Ընթացիկ հասարակ հաշուից № 6 չեկով	3000 00	4500 00
					9		
99	Գանձեղի մուրհակ	9	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Լ. Մ. Խալաթեան- ցին զեղջեկով Ռ. Խրիմեանի մուր- հակը ա/թ. 17 նոյեմբերից, 6 ա- միս ժամանակով	5198 16	
			Տոկոսն.	25	Ձեղջ 7 1/2% 98 օրուայ համար	108 34	5306 50
					10		
100	Ապրանք.	7	Ջանազ. անձինք	8	Ստացուած է Բաթումից, Ա. Ի. Կրասիլնիկեանից գնուած Կ. Պո- պովի միջոցաւ franco Թիֆլիս 5 ամիս ժամանակով, 70% աւե- լացնելով գումարի վրայ		
					Փոխանցումն .		677519 63

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. յ. մ.	ԿՐԷԴԻՏ	Եր. յ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն .		677519 63
					№ 126/155 30 արկղ Դարչին Բժժ 107 փ. 10 ֆ. Տ. 22 » 08 » Նժժ 85 փ. 02 ֆ. ձ 20/50	1743 52	
					№ 76/105 30 արկղ Պղպեղ Սինգապ. Բժժ 93 փ. 15 ֆ. Տ. 2 » 02 » Նժժ 91 փ. 13 ֆ. ձ 18/25	1666 68	3410 20
					10		
101	Տոկոսն.	25	Ջանազ. անձինք	8	Հանելու է Ա. Ի. Կրասիլնի- կեանին, Բաթում, 70% 5 ամսով նրանից գնուած 3410 ր. 20 Կ. ապրանքի վրայ հաշուելով . . .		99 46
					10		
102	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է նոտարի ծախսեր ա/մաս. Աբառ-Վուլի Մահմէդովի բողոքուած մուրհակի համար .		4 50
					12		
103	Ապրանք	7	Ապրանք Թ.Ա.Ռ.Բ. ընթ.յաս. հաշուի ապահով	19	Ազատուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկից, իբրև գրաւական ներ- կայացրած, ընթացիկ յատուկ հա- շուի ապահովութեան համար № 76/105 30 հակ ամերիկական մաքրած Բամբակ Բժժ 241 փ. 05 ֆ. Տ. 6 » 15 » Նժժ 234 փ. 30 ֆ. ձ 12/40 Կրէդիտը պակասեցրած է 2150 ր.		2910 90
					12		
104	Թ.Ա.Ռ.Բ. ընթ.յաս. հաշիւ	20	Թ.Ա.Ռ.Բ. ընթ.հաս. հաշիւ	13	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի, ընթացիկ հասարակ հա-		
					Փոխանցումն .		683944 69

Փետրուար ամիս

ժ. յոդ.	ԴԵՐԵՏ	Եր. ժ. մ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. ժ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		683944 69
					շուկից, № 7 չէկով և ներմուծված է նոյն բանկը ընթացիկ յատուկ հաշուին		2000 00
					12		
105	Ջանազ. անձինք	8	Ապրանք	7	Վաճառված է և յանձնված Ա. Փրիդոնեան և ընկ., աստ, 4 ամիս ժամանակով № 76/105 30 հակ ամերիկական մաքրած Բամբակ ԲՄՁ 241 փ. 05 ֆ. Տ. 6 15 15 ՆՄՁ 234 փ. 30 ֆ. և 14/50		3403 87
					13		
106	Դրամ- արկղ	21	Բողոք. մուրհակ	21	Ստացված է Աբաս-Կուլի Մահ- մէդովից, բողոքված մուրհակով, պայմ. 12 յունուարի ս/թ. . .	4500 00	
			Տոկոսն.	25	80/0 31 օրուայ ժամանակն ան- ցած բողոքված մուրհակի համար	31 00	
			Առևտր. ծախսեր	12	Նօտարի ծախսեր՝ յետ ստացած	450	4535 50
					13		
107	Թ.Ա.Ռ. Բ. ընթ. հաս. հաշիւ	13	Դրամ- արկղ	3	Ներմուծված է Թիֆլ. Առևտր. Բանկը ընթ. հասարակ հաշուով		4000 00
					14		
108	Դրամ- արկղ	3	Տոկոսաբ. քղբեր	4	Ստացված է վաճառումից 3 հ. II ներքին փոխառութեան 50/0 խաղարկութեան տոմսերի, №№ 7581/34—7583/36 կուրս 366 1/4 Բ. 1098,75 50/0 կտր. ա/թ. դեկտ. 1-ից 6,83 50/0 պետ. տուրք 0,34 6,49	1105 24	
					Փոխանցումն . .	1105 24	696884 06

Փետրուար ամիս

ժ. յոդ.	ԴԵՐԵՏ	Եր. ժ. մ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. ժ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .	1105 24	696884 06
					3 հատ վկայականներ 40/0 պե- տական ընդհանուր № 43495—7, խրաքանչիւրը 500 ր., կուրսը 89 1/2 0/0 Բ. 1342,50 40/0 կտրոնների ա/թ. դեկտեմբ. 1-ից 12,33 50/0 պետական տուրք 0,62 11,71	1354 21	2459 45
					14		
109	Դրամ- արկղ	3	Ջանազ. անձինք	8	Ստացված է հաշիւներով Նղբ. Միրզախանեաններից, աստ «Մասիս» ընկ., աստ.	897 14 838 95	1736 09
					14		
110	Գանձելի մուրհակ	9	Ջանազ. անձինք	8	Ստացված է Ս. Ծատուրեան և ընկերութիւնից, աստ, իրանց պարտքի դիմաց, 1) Մուրհակը, ս/թ. յունուարի 1-ից, 4 ամիս և 25 օր ժամանա- կով 3250,00 2) Մուրհակ Մ. Պ. Ղարիբեանից ս/թ. յունուարի 1-ից, 6 ամիս ժամանակով 3050,00	6300 00	
					Այս հաշուից զեղջուած է . .	12 53	6312 53
					15		
111	Թ.Ա.Ռ. Բ. ընթ. հաս. հաշիւ	13	Դրամ- արկղ	3	Ներմուծված է Թիֆլ. Առևտր. Բանկը ընթացիկ հասարակ հա- շուով		4000 00
					15		
112	Դրամ- արկղ	3	Տոկոսն.	25	Ստացված է Ս. Ծատուրեանց և ընկ., Մ. Պ. Ղարիբեանի մուր- հակի 80/0 զեղջը 172 օր. համար, 3050 ըուրբուց		116 57
					Փոխանցումն . .		711508 70

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Ծր. ժ. տ.	ԿՐԷԳԻՏ	Ծր. ժ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅԻՆԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		711508 70
113	Դրամա- զուխ	2	Ջանազ. անձինք	8	15 «Մասիս» ընկ. հաշուին տարուայ սկզբին, ինվէնտար կազմելու ժա- մանակ սխալմամբ մտած պարտքը յետ է գրւում	125 00	
114	Բողոք. մուրհակ	21	Գանձելի մուրհակ	9	16 Բողոքուած է Ս. Ի. Ռուբինեանի մուրհակը. պայմանաժամն ս/թ. փետրուարին	1420 00	
115	Առեւտ. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	16 Վճարուած է նստարի ծախսեր Ս. Ռուբինեանի բողոքուած մուր- հակի համար, պայմ. ս/թ. 14 փե- տրուարի	370	
116	Տնային ծախսեր	17	Դրամ- արկղ	3	16 Վճարուած է գործատիրոջ տան ծախսերի համար	200 00	
117	Դրամ- արկղ	3	Ապրանք	7	17 Ստացուած է կանխիկ վաճա- ռումից՝ №№ 65/79 և 185/189 20 տակառ Շաքար Ալեքսանդր. ընկ. ԲՏՁ 617 փ. 30 ֆ. Տ. 32 » 05 » ՆՏՁ 585 փ. 25 ֆ. և 6/50	3806 56	
118	Ապրանք	7	Դրամ- արկղ	3	17 Վճարուած է Ազ. Դոն. Առևտր. Բանկին մէկ վազօն Սոնպրունովից գնուած ալիւրի ազատման համար		
					Փոխանցումն . .		717063 96

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Ծր. ժ. տ.	ԿՐԷԳԻՏ	Ծր. ժ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՅԻՆԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		717063 96
					դուրիկատ № 16500 և հաշիւ № 165, որը պատւիրած էր նրան վերջինիս ներկայացուցիչ Լադի- ֆեանի միջոցով ս/թ. 30 յունուա- րի franco Բոստով Դ/վ. գներով 50 պարկ 000 կրուպնատկա և 11/50 50 » 1 տեսակ Ալիւր և 11/00 50 » 4 » Ալիւր և 9/00 Իւրաքանչիւր պարկում 5 փ. ալիւր է լինում	575 00 550 00 450 00	1575 00
119	Ապրանք, 7	7	Դրամ- արկղ	3	17 Վճարուած էր կաթնուղուն՝ Քրէհ 1 վազօն ալիւրի համար եւս մշակներին ապրանք իջե- ցնելու համար եւս մշակներին մթերանոց տա- նելու և դարսելու համար . .	159 00 3 00 10 50	172 50
120	Ջանազ. անձինք	8	Տնային ծախսեր	29	17 Հասնելու է մեզ. Ի. Ա. Սոն- պրունովից, Բոստով Դ/վ. կօմիս- սիա, գնուած մէկ վազօն ալիւրի համար		15 00
121	Ապրանք նաւա- պարհին	14	Ջանազ. անձինք	8	18 Ստացուած է ֆախտուրա Սա- րգվարից, Ս. Բեզլարեանից գը- նուած և մեզ ուղարկուած՝ «Կալ- կազ և Մերկուրիայի» միջոցով Ոչխարի բուրդ № 1/50 B. 50 ֆ. ԲՏՁ 300 փ. Տ. 25 ֆ. » 51/80 N. 30 » » 180 » » 15 » » 81/100 G. 20 » » 120 » » 10 » Ընդամ. 100 ֆ. ԲՏՁ 600 փ. 50 ֆ. Տ. 50 » ՆՏՁ 550 փ. և 4/40	2420 00	
					Փոխանցումն . .	2420 00	718826 46

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՑ	ԿՐԷԴԻՏ	ԳՕԿՈՒՄԵՆՑ. ԲՈՎԱՆԳԱՅԻՆԹԻԻՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			Փոխանցումն . .	2420 00	718826 46
			Ժախսեր		
			Քրէէ «Կավկազ և Մերկուրիին» Սարգսարից—Թիֆլ. ապահովիչով հրդեհից. Բ ^ա 600 փ. և ² / ₂₅ 1350 Ռավինտուկ 800 ար. և ⁰ / ₁₇ 136,00 Նաւթուկ 10 փ. և ² / ₀₀ 20,00 Սեղմելու համար և ⁰ / ₂₀ 20,00 Պօստի և զան. մանր ծախս. 5,60 20/0 կօմիսսիա . . . 48,40	1580 00	4000 00
			18		
122	Զանազ. անձինք	8 Ապրանք	7 Վաճառուած է և յանձնուած ա- պառիկով, ըստ առաջին պա- հանջման Ս. Կ. Միքայէլեանցին, աստ, (կօնդիտէրատէր) 20 պարկ 000 Կրուպչատկա և ¹³ / ₀₀ Գ. Կվատաձէ աստ, (հացթ.) 10 պարկ 4 տես. Ալիւր և ¹⁰ / ₅₀ Ա. Զալախեանցին (հացթ.) 10 պարկ 4 տես. Ալիւր և ¹⁰ / ₅₀	260 00 105 00 105 00	470 00
			18		
123	Դրամ- արկղ	3 Երեւանի բաժան.	15 Ստացուած է Երևանեան մեր բաժանմունքից փոխանակազիր Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի վրայ		2500 00
			19		
124	Զանազ. անձինք	8 Դրամ- արկղ	3 Փոխադրուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի միջոցով Բ. Արզումանեան և որդոց, Աստրախանում, մեր պարտքը Փոխադրութեան ծախսեր . . Ներմուծուած է Թիֆլ. Առևտր. Բանկը ընթ. յատուկ հաշուով	6125 00 1 25 1000 00	7126 25
			Փոխանցումն . .		732922 71

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՑ	ԿՐԷԴԻՏ	ԳՕԿՈՒՄԵՆՑ. ԲՈՎԱՆԳԱՅԻՆԹԻԻՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			Փոխանցումն . .		746962 27
			20		
125	Զանազ. անձինք	8 Բօժ. կօմ. Ա. Ղալաւ հարեանի մօսՄար- սէյում	16 Ստացուած է Մարսէյից, Ա. Ի. Ղալամբարեանից, վաճառման հաշիւ ¹² / ₂₅ ս/ամս. մեր ուղարկած բօժօժների, հետևեալ բովանդա- կութեամբ Yendu pour votre compte à Mos. «Louis et K ^o » de Mar- seille 100 balles de cocons, reçues de vous en commission: (change 265 cs.) Net. K ^o 7831,35 à Frs. 5,31 cs. = Frs. 41585,53 cs. Rabais 2% » 831,71 » Frs. 40753,82 cs. F r a i s: Magasin et garde Frs. 43,75 cs. Frs à la K ^o Paquet K ^o 125,30 » Poste et diver . . 35,62 » Frs. 1329,67 cs. Frs. 39424,15 cs. Commis. 1 1/2 % » 611,31 » Traduit Frs. 38812,84 cs. Հայերէն թարգմանութիւնը. (կուրսը 265 cts.) 37,75 = 100 Frs. Վաճառուած է Ձեր հաշուին «Լուի և Ընկ.» Մարսէյում, Ձե- զանից կօմիսսիայով ստացուած 100 հակ Բօժօ Ն ^ա 487 փ. 29 ֆ. և 32,85 Բ. 15693,26 Ռաբատ 2% 313,87 Բ. 15379,39		
			Փոխանցումն . .		746962 27

Փետրուար ամիս

Ժ. յօդ.	ԴԵՐԵՏ	Եր. մ. տ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. մ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		746962 27
					Ժախսեր		
					Պահեստի և պահելու 16,52		
					« Պակէ և ընկ. », շոգե- նաւային ընկ. 471,99		
					Պօստի և այլ ծախս. 13,45 501,96		
					Կօմիսսիօն (յանձն.) $1\frac{1}{2}/0$ 230,69		
					Բ. 732,65		
					Բ. 15379,39. — Բ. 732,65		14646 74
					20		
126	Զանազ. անձինք	8	Վճարելի մուրհակ.	10	Տրուած է Ն. Մ. Ղարաբեօղեան- ցին մեր մուրհակը, 4 յունուարի ս/թ., 4 ամիս ժամանակով . .	1671 91	
			Դրամ- արկղ	3	Կանխիկ դրամով	726 25	2398 16
					21		
127	Թ.Ա.Ռ. Բ. ընթ. հաս. հաշիւ	13	Զանազ. անձինք	8	Նամակ [Թիֆլիսի Առևտրական Բանկից, որ Մօսկվայում Ա. Ս. Հայրումեանից ստացուած և մեր ընթացիկ հասարակ հաշուին անցած է		2000 00
					21		
128	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է մուրհակների թըղ- թերի համար		3 00
					21		
129	Զանազ. անձինք	8	Ապրանք	7	Վաճառուած է և յանձնուած եղբ. Միրզախանեաններին, աստ, № 83/87 5 արկղ Դարչին Բ ^ա 13 փ. 15 ֆ. Տ. 3 » 07 » Ն ^ա 10 փ. 08 ֆ. ձ 22/00	224 40	
					Փոխանցումն . . .	224 40	766010 17

Փետրուար ամիս

Ժ. յօդ.	ԴԵՐԵՏ	Եր. մ. տ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. մ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .	224 40	766010 17
					№ 320/324 5 արկղ Մեխակ Բ ^ա 20 փ. 25 ֆ. Տ. 1 » 12 » Ն ^ա 19 փ. 13 ֆ. ձ 16/00	309 20	533 60
					22		
130	Դրամ- արկղ	3	Գանձելի մուրհակ	9	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկից, զեղջելով Ս. Ծատուրեան և ընկ. մուրհակը, պայման. 26 մայիսի ս/թ.		3250 00
					22		
131	Տոկոսն.	25	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկին Ս. Ծատուրեանի և ընկ. մուրհակի զեղջման համար 70/0 94 օրուայ		59 40
					22		
132	Թ.Ա.Ռ. Բ. ընթ. հաս. հաշիւ	13	Դրամ- արկղ	3	Ներմուծուած է Թիֆլիսի Առև- տրական Բանկը, ընթացիկ հա- սարակ հաշուով		2000 00
					23		
133	Ապրանք,	7	Ապրանք հանապ.	18	Գրուած է ապրանաջ հաշուին, Սարգվարից Մ. Բէգլարեանից ստացուած և ընդունուած Ոչխարի բուրդ № 1/50 B. 50 հ. Բ ^ա 300 փ. Տ. 25 փ. » 58/80 N. 30 » » 180 » » 15 » » 81/100 G. 20 » » 120 » » 10 » Ընդամենը 100 հակ Բ ^ա 600 փ. 00 ֆ. Տ. 50 » 00 » Ն ^ա 550 փ. 00 ֆ. ձ 7/27		4000 00
					Փոխանցումն . .		775853 17

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՆՏ	Եր. յ. մ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. յ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն .		775853 17
					23		
134	Ջանազ. անձինք	8	Վնարեղի մուհակ.	10	Ուղարկուած է Բաթում Կ. Պո- պովին, Ա. Մ. Կրասիլնիկեանին յանձնելու, նրանից գնուած ապ- րանքի համար մեր մուրհակը 10 փետրուարից ս/թ., 5 ամիս ժա- մանակով.		3509 66
					23		
135	Ջանազ. անձինք	8	Ապրանք	7	Վաճառուած է և յանձնուած «Մասիս» ընկ., աստ, 150 կապոց երկաթ կրօվ. 8 ֆ.-ց 1200 փ. ձ 4/10		4920 00
					25		
136	Դրամ- արկղ	3	Ջանազ. անձինք	8	Ստացուած է Մարտէյլից մեր կօմիսսիօնէր Ա. Ի. Ղալամբա- րեանից Վօլժ.-Կամ.Առևտր.Բանկի միջոցով, ի հաշիւ այնտեղ ունե- ցած մեր բօժօժների, վաճառած Fr 38812.84 CS. կուրսը 263 CS.		14757 73
					25		
137	Գանձեղի մուրհակ	10	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է Պ. Ա. Փանիեան- ցի մուրհակով, պայման. 22 յու- լիսի ս/թ.	7706 00	
			Տոկոսն.	25	Ձեղջ 90/0 147 օրուայ համար	294 00	8000 00
					26		
138	Տոկոսն.	25	Թ.Առ.Բ. ըն.յ.հաւ.	20	Հասնելու է Թիֆլիսի Առևտրա- կան Բանկին 80/0 ընթացիկ յա- տուկ հաշուով օգտուելու համար		30 11
					26		
139	Թ.Առ.Բ. ըն.յ.հաւ.	20	Դրամ- արկղ	3	Փակելով ընթացիկ յատուկ հա- շիւը, Թիֆլիսի Առևտրական Բան-		
					Փոխանցումն .		807070 67

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՆՏ	Եր. յ. մ.	ԿՐԷԳԻՏ	Եր. յ. մ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն .		807070 67
					կը ներմուծուած է վերջին մա- ցորդը մեր պարտքի դիմաց .		2030 11
					26		
140	Ապրանք.	7	Ապրանք	19	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկից, գրաւականով ներկայա- ցրած ընթացիկ յատուկ հաշուի ապահովութեան համար № 106/150 45 հակ ամերիկական մաքրած Բամբակ՝ Բ ¹⁰⁰ 377 փ. 35 ֆ. Տ. 10 » 05 » Ն ¹⁰⁰ 367 փ. 30 ֆ. ձ 12/40		4560 10
					27		
141	Գանձեղի մուրհակ	9	Ջանազ. անձինք	8	Վաճառուած է Ս. Ծատուրեան և ընկ., աստ, համաձայն միջնորդի պայմանագրութեան ս/ամս. № 105 75 հակ ամերիկական մաքրած Բամբակ, յանձնելով նրանց ս/թ. մարտ ամսում ձ 14/50 փութ Ն ¹⁰⁰ և ստացուած է իբրեւ կանխա- վճար Ս. Պ. Մանսուրեանցի մուր- հակը ա/թ. 17 նոյեմբերի, 4 ամիս ժամանակով		2000 00
					27		
142	Կուրսած	23	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է միջնորդ Ն. Քա- լանթարեանին, Ս. Ծատուրեան և ընկ. 75 հ. Բամբակ վաճառելու համար, 1/20/0 Բ. 8736,25 կ.-ից		43 68
					27		
143	Ջանազ. անձինք	8	Ապրանք.	7	Վաճառուած է և յանձնուած Կ.		
					Փոխանցումն .		815704 56

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. մ. տ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. մ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		815704 56
					Ստուկկէն և ընկ. 100 հակ Ուխարի Բուրդ № 1/50 B.50 հ. ԲՄՅ 300 փ.Տ.25 փ. » 51/80 N.30 » » 180 » » 15 » » 81/100 G.20 » » 120 » » 10 » 100 հ.ԲՄՅ 600 փ. 00 ֆ. » S. 50 » 00 » ՆՄՅ 580 փ. 00 ֆ. 2/100		4950 00
					27		
144	Տոկոսաբ րդքեր	4	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է գնուած 30 վկայա- կաններին 4 ⁰ /10 պետական բէնտայի № 1275/1304 իւրաքանչ. 88 1/2 ⁰ /10 4 ⁰ /10 կտրոն.ա/թ. դեկտ.1-ից 29,00 5 ⁰ /10 պետական տուրք . 1,45	2655 00	27 55
					28		
145	Թ.Ա.Բ. ըն.հ.հաւ	13	Տոկոսն.	25	Հասնելու է մեզ Թիֆլիսի Առև- տրական Բանկի ընթացիկ հա- սարակ հաշուից մինչև այսօր 4 ⁰ /10 (նամբր) 7965-ից 88,50 5 ⁰ /10 պետական տուրք 4,24		84 08
					28		
146	Ռոնիկ- ներ	26	Երեւանի բաժան.	15	Ստացուած է Երևանեան մեր բաժանմունքի գործակատար Ա. Գալստեանից տարուայ հաշիւ, յունուարի 1-ից մինչև փետրուա- րի 28-ը Ռոնիկ Ա. Գալստեանցին յու- նուար և փետրուար ամիսների երկու ամսուայ բնակարանի վարձ ապրանաց պահեստի հա- մար 10,00 Պօստի և զան. մանր ծախս. 27,50 Լուսաւորութ. և վառելիք 28,20	150 00	155 70
	Առևտր. ծախսեր	12					305 70
					Փոխանցումն . .		823726 89

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՏ	Եր. մ. տ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. մ. տ.	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
					Փոխանցումն . .		823726 89
					28		
147	Երեւանի բաժան.	15	Ռոնիկն.	26	Գրուած է Երևանեան Բանկի հաշուին՝ Գործակատար Ա. Գալստեան- ցին յունուար և փետրուար ամ- սուայ ռոնիկները	150 00	
					Առևտր. ծախսեր	12	
					Դրամ- արկղ	3	
					Վճարուած է գործակատար Ա. Գալստեանցին իբրև նուէր մէկ ամսուայ ռոնիկ	75 00	380 70
					88		
148	Ռոնիկն.	26	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է ծառայողներին, փետրուար ամսուայ ռոնիկները՝ Հաշուապահ Ս.Պ. Գալէթեանին Հաշ. օգն. Տ. Ն. Ռոստոմեանին Գործակ. Ս. Ի. Ղլըթեանին	180 00 75 00 50 00	305 00
					28		
149	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Ծախսուած է փետրուար ամսի ընթացքում գրասենեակի մանր ծախսերի համար Հեռագրի և պօստային ծախսեր Մուրհակների թղթերի և զան. կառքին զանազ.առևտ.գործերով	17 25 11 70 6 70 12 75	48 40
					28		
150	Առևտր. ծախսեր	12	Դրամ- արկղ	3	Վճարուած է ծառայողներին իբրև նուէր, մէկ ամսուայ ռոնիկ Ս. Պ. Գալստեանին Տ. Ն. Ռոստոմեանին Ս. Ի. Ղլըթեանին	180 00 75 00 50 00	305 00
					Փոխանցումն . .		824765 99

Փետրուար ամիս

Ժ. յօդ.	ԴԵՐԵՏ	ԴՐ. Ժ. ԿՐԷԴԻՏ	ԴՐ. Ժ. ԿՐԷԴԻՏ	ԴՐ. Ժ. ԿՐԷԴԻՏ	ԴՐ. Ժ. ԿՐԷԴԻՏ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
							Փոխանցումն 824765 99
							28
151	Չանագ. անձինք	8	Կուրսեր. սարքեր.	30	Գրուում է իհաշիւ Ա. Ի. Ղալամբա- րեանի, Մարտէյլ, հաշիւը փակելու համար, կուրսերի տարբերութիւնը		110 99
							28
152	Կասկած. սանալ.	31	Չանագ. անձինք	8	Ա. Ի. Հայրումեանի, Մօսկուա, հաշուից անցնում է իհաշիւ կաս- կածելի ստանալիքների		1459 21
							28
153	Փոխանց. գումար- ներ	32			Անցնում է փոխանցելի գումար- ների հաշուին մարտ—յունիս ա- միսների համար վճարուած		
			Առեւտր. ծախսեր	12	Առեւտրական ծախսերի հաշուից՝ Գիրքիական վկայականի 285,32 Տէլէֆօնի համար 25,00	310 32	
			Տնային ծախսեր	17	Տնային ծախսերի հաշուից Տէլէֆօնի գործատիրոջ բնակա- րանում	20 00	
			Փոխար. Քաղ. վ. Ընկ.անե. կայք.գրա ւական.	11	Քաղաք. Վարկի Հնկ. անշարժ կայքի գրաւականի հաշուից՝ Քաղաքային Վարկի Հնկերու- թեան վճարած դրամագլխի շի- ջուցումն	78 32	
			Անշարժ կայքերի տնա- գործում.	14	Եւս տոկոսների շիջուցումն 313,99 Թիֆլիսի Քաղաք. Վարչ. գնահատման, պետական և զեմսկի տուրքեր 175,00	488 99	897 63
							28
154	Դրամագ. շիջուցու- մն	33			Անցնում է դրամագլխի շիջուց- ման հաշուին (амортизация) շար-		
							Փոխանցումն 827233 82

Փետրուար ամիս

Ժ. յօդ.	ԴԵՐԵՏ	ԴՐ. Ժ. ԿՐԷԴԻՏ	ԴՐ. Ժ. ԿՐԷԴԻՏ	ԴՐ. Ժ. ԿՐԷԴԻՏ	ԴՐ. Ժ. ԿՐԷԴԻՏ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
							Փոխանցումն 827233 82
							ժական և անշարժ կայքերի շի- ջուցումն, 2 ամսուայ ընթացքում՝ 5% Թիֆլիսի անշարժ կայքերից 10% շարժական կայքերից
						375 00 20 83	395 83
							Ընդամենը 827629 65
							Յունուար ամսի շրջանառու- թիւնը 228311 39
							Փետրուար ամսի շրջանառու- թիւնը 202571 04
							430882 43

Փետրուար ամիս

ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՑ	ԿՐԷԳԻՑ	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
			28 Փ Ե Կ Ո Ւ Մ Ն		
155	Շահ եւ վնաս	34	Երկու ամսուայ ընթացքում շահ է ստացուել հետեւեալ հաշիւներէց.		
	Տոկոսաբեր քղեր	4	Տոկոսաբեր թղթերի կուրսերի տարբերութիւնից	65 09	
	Ապրանք	7	Ապրանքների վաճառքից	5044 08	
	Անշարժ կայքերի	14	Անշարժ կայքերի շահագործումից	184 82	
	Երեւանի բաժանմ.	15	Երեւանեան բաժանմունքից	226 60	
	Բոժ. կով. Ա. Ղալամ Կոստան	16	Կոմիտասի ուղարկած, Մարտէյի, Ղալամբարեանին Բոժոժների վաճառքից	1879 65	
	Տոկոս.	25	Տոկոսների հաշուից	336 22	
	Կոմիտաս.	29	Յանձնարարականների հաշուից	15 00	
	Կուրսեր. արքեր.	30	Կուրսերի տարբերութիւնից	110 99	7862 45
			28		
156	Շահ եւ վնաս	34	Երկու ամսուայ ընթացքում վնաս է ստացուել հետեւեալ հաշիւներէց.		
	Առեւտր. ծախսեր	12	Առեւտրական ծախսերից	1281 86	
	Տն. ծախ.	17	Տնային ծախսերից	785 00	
	Բողոք.	21	Բողոքուած մուրհակների հաշուից 50% զեղչումն	710 00	
	Վուրսած	23	Միջնորդչէքի հաշուից	71 55	
	Պատահ. շահ եւ կորուստ	24	Պատահական շահ եւ կորուստի հաշուից	500 00	

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐԵՑ	ԿՐԷԳԻՑ	ԳՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
		Ռոնիկն. 26	Ծառայողների ոռոգիկների հաշուից	610 00	
		Ռաբաս 27	Հաշիւների զեղչման հաշուից	22 52	3980 93
			28		
157	Շահ եւ վնաս	34	Դրամա-զուլիս 2	Երկու ամսուայ մէջ գոյացած գումար շահը աւելանում է դրամազուլիսն	
				28	
158	Մայր հաշուէկ.	35		Մատեանները փակելիս գոյացան ակտիւում հետեւեալ հաշիւները.	
		Դրամաւ. 3	Դրամարկղում կանխիկ դրամ	2041 40	
		Թ.Առ. Բ. 13	Թիֆլիսի Առեւտրական Բանկում ընթացիկ հասարակ հաշուով	16584 08	
		Տոկոսաբ. քղեր 4	Տոկոսաբեր թղթեր	25114 84	
		Անշ.կայք 5	Անշարժ կայք թիֆլիսում	45000 00	
		Շարժակ. կայք 6	Շարժական կայք	1500 00	
		Ապրանք. 7	Ապրանք	42487 16	
		Երեւանի բաժան. 15	Երեւանեան բաժամունքում կանխիկ դրամ 472,69 Ապրանք 2180,25	2652 94	
		Չանագ. անձիւն 8	Պարտապաններ	16215 72	
		Գանձելի մուրհակ 9	Գանձելի մուրհակներ	22806 50	
		Վերադ. վնասներ 22	Վերադիր վճարներ	3180 37	

Փետրուար ամիս

Ժ. յոդ.	ԳԵՐՆՏ	Եր. մ.	ԿՐԵԳԻՏ	Եր. մ.	ԴՕԿՈՒՄԵՆՏ. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ	Մասնա- ւոր	Ընդհա- նուր
159			Թ.Ա.Բ. 28		Թիֆլիսի Առևտրական Բանկին ինկասսո տրուած մուրհակներ	1150 00	
			Բոդոբ. 21		Բողոքուած մուրհակներ . .	710 00	
			Կասկած. 31		Կասկածելի ստանալիքներ . .	1459 21	
			Փոխանց 32		Փոխանցիկ գումարներ . . .	897 63	181799 85
			28				
160	Ձանագ. անձինք	8	Մայր 35		Մատենաները փակելիս երեւո- ցին պատկուած հետեւեալ հաշիւ- ները.		
					Պարտատէրեր	7575 50	
					Վճարելի մուրհակներ . . .	24900 82	
					Մեր մնացորդ պարտքը Քաղաք. Վարկային Ընկերութեան . .	21710 82	54187 14
			28				
160	Դրամագ 33	2	Մայր 35		Մատենաները փակելիս (ամ- փոփելիս) առ 1 մարտի ս/թ. դո- յացան հետեւեալ գրամագլուխներ՝		
					Ձուտ գրամագլուխ	127216 88	
					Դրամագլխի շիջուցումն . .	395 83	127612 71

Ժուրնալին վերաբերող բացատրութիւններ
յօդուածներով.

- Յօդ. 6. Ն. Գալուսեանից գնած շարժական կայքը պէտք է գրել առանձին ցուցակի մէջ:
- » 9. Ձանագան անձերից ստացուած խանութների կամ տների քրէհները կարելի է նաև գրել կրէդիտ քրէհների (наемная плата) կամ եկամուտ անշարժ կայքերի (доходъ съ недвижимыхъ имуществъ). այն ժամանակ ծախսերի հա-
մար (տես յօդուած 56) պէտք է առանձին հաշիւ բանալ,
անուանելով ծախսեր անշարժ կայքերի (расходъ по не-
движ.имуществамъ): Այդ պատճառով ես բացեցի մի հա-
շիւ՝ շահագործումն անշարժ կայքերի, որի դեբետում գրուած
են բոլոր ծախսերը և կրէդիտում՝ եկամուտները. դեբետը
կրէդիտից հանելով կամ կրէդիտը դեբետից հանելով ստա-
ցուած է շահ կամ վնաս:
- » 19. Փանիւնից գնած բոժոժները նաև կարելի է գրել դեբետ ապրանաջ հաշուին, և անցկացնել ապրանքի դիրքը,
յետոյ առանձին յօդուածով գրել կրէդիտ ապրանքից և
դեբետ — բոժոժ, կօմիս., Ղալամքարեանի մօտ, Մարտէյ-
լում — այդ կրկնէր կրկնակի աշխատանք:
- » 22. Գործատիրոջ տուած 300 ռ. մենք անցկացրինք տնային
ծախսերի հաշուին, սակայն կարելի է գրել այդ գումարը
նրա անձնական հաշուին ընկօնարօյում, որպէս նրան
փոխարինաբար տրուած, տարուայ վերջը այդ գումարը,
պէտք է, որպէս անդառնալի ծախս, յետ գրուէր վնասի
հաշուին:
- » 26. Այստեղ կրէդիտ գրուած ապրանքը թէպէտ յանձնուած է
իրրև գրաւական ընթ. յատուկ հաշուի ապահովութեան հա-
մար, բայց բանկը այդ միւնոյն ապրանքը ցուցակագրուած
թողել է գործատիրոջ պահեստում մինչև հաշիւ վերջա-

ցնելը, թէպէտ բանկը իրաւունք ունի ապրանքը տանել իւր պահեստը:

Յ.36,37. Այս յօդուածները կարելի էր մէկ յօդուածի մէջ ամփոփել և չանցկացնել Ալեքսանդրեան ընկ. հաշուին, որովհետեւ գնումը և վճարումը մէկ օրուայ մէջ է կատարուում, բայց որպէսզի Ալեքսանդրեան ընկ. հետքը մնայ մեր մատենաներում, այդ պատճառով բաժանեցինք երկու յօդուածի:

» 42. Որովհետեւ վերադիր վճարների հաշիւը երկու դէպքումն է պատահում, ուստի կարիք չկար առանձին գիրք բանալ վերադիր վճարների համար:

» 58. Այս յօդուածը կարելի է վերածել երկու յօդուածի՝ 1) դերեւտ դրամարկդին 2300 ռ. 2) դերեւտ տոկոսներին 56.35 և կրէդիտ դրամարկդից 56.35 (տես յօդ. 130 և 131). կարելի է նաև, եթէ զանազան բանկերումն են գեղջւում մուրհակները, անցկացնել դերեւտը գեղջւման մուրհակների հաշուին (счётъ учетныхъ векселей) և կրէդիտը գանձելի մուրհակներից: Հետևապէս դերեւտ դրամարկդ և կրէդիտ այն բանկը, որտեղ մուրհակը գեղջւում է. այսպիսով ամեն անգամ վճարելիս հարկաւոր է գեղջւման մուրհակների հաշուից անցկացնել բանկի հաշուին և դրանով, պարբերաբար, հաշիւները ինքն ըստ ինքեան կլիփակուին:

» 82. Այս կտրոնների տոկոսների մուտքը պէտք է յունուարի սկիզբներին գրել առանց յետաձգման:

» 83. Տես յօդ. 88:

» 88. Գործատիրոջ վճարած 275 ռ. գումարը, 83 յօդուածի բովանդակութիւնից երևում է, որ տնային ծախսին է վերաբերում, ուստի հարկաւոր էր գրել «Տնային ծախսերի» հաշուին. այս, ըստ երևոյթին անկանոնութիւնը իսկապէս սխալ չէ: Մենք այդ դիտմամբ արինք, որպէսզի ցոյց տանք, թէ նման դեպքերում ինչպէս պէտք է սխալը ուղղել առանց ջնջելու և գծելու գրքերի մէջ: Ահա մենք տեսնում ենք այս յօդուածով, որ ծախսը յետ է գրւում միևնոյն գումարով, միայն մի աւելորդ յօդուած կազմելով:

» 92. Ս. Գիւլբէնկեանին, պարտքի դիմաց, յանձնուած է մեր գանձելի մուրհակը № 6, պայմ. 12 ապրիլի ս/թ., արանց գեղջի, այդպիսի համաձայնութիւն է կայացել:

Յօդ. 112. Կանխիկ դրամի փոխարէն Ս. Ծատուրեանը վճարում է Ղարիբեանցի մուրհակով, գրուած ս/թ. 4 յունուարի, 6 ամիս ժամանակով և որովհետեւ ապրանքը վաճառուած է նրանց յունուարի 12-ին, ուստի մուրհակը գեղջելու ժամանակ պէտք է հաշուել յունուարի 12-ից:

» 119. Մեր ապրանքի քրէհը կամ զանազան ծախսերը մենք գրւում ենք ապրանքի հաշուին, իսկ քրէհ և այլ ծախսեր ուրիշի ապրանքի համար, գրւում ենք ի հաշիւ քրէհի կամ համապատասխան հաշուի. իսկ յետոյ, անձանց հետ հաշիւ անելուց, երբ վճարում ենք նրանց և յայտնի է դառնում, թէ ում համար ենք ծախսել, դուրս ենք գալիս նոցա հաշուից:

» 146. Այս հաշիւը իր մէջ պարունակում է այն, թէ բաժանմունքը որքան ապրանք է ստացել մեզանից, որքան է վաճառել, թէ կանխիկ և թէ ապառիկ, հետևաբար և որքան է մնացել ս/թ. առ 1-ն մարտի. նմանապէս և այն, թէ որքան ծախս է եղել և որքան կանխիկ դրամ է մնացել դրամարկդում:

Ն. Ո. Ղաթա-Մելիքեան

ԹԻՖԼԻՍ

ԴՐԱՄԱՐԿՂ

1911 թ.

1

Մուտք

Յուշուար

Փոխանցումն .			
1	Մնացորդ համաձայն ինվենտարի	1	25000 00
3	Ստացուած է յուշուար ամսուայ վարձը՝ Ս. Ամիրաղեանից № 1 խան. համար 75,00 Ռ. Սերովբեանից » 2 » » 80,00 Ա. Բիւրքեանից » 3 » » 85,00	9	240 00
5	Ստացուած է յուշուար ամս. տան վարձը՝ Ս. Պ. Սարիբէկեանից 83,33 Ա. Բ. Ժուտկովսկիից 100,00 Ն. Մովսիսեանից 25,00	15	208 33
7	Ստացուած է ապրանքի վաճառութից, զանազան անձանց	17	942 21
11	Ստացուած է Ս. Ալիբէկեանից, նրա մուրհա կով, պայմ. այսօր	25	3000 00
»	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի ընթ. յատուկ հաշուից № 1 չէկով 2000,00 ընթ. հասար. հաշուից » 2 » 5000,00	27	7000 00
Փոխանցումն .		36390	54

1911.թ.

Ելք

1

Փոխանցումն .			
2	Վճարուած է տուրք առաջին գիրդիական վկա- յականի համար, 6 ամսուան	4	428 00
»	Ներմուծուած է Թիֆլիսի Առևտրական Բանկը ընթացիկ հասարակ հաշուով	5	20000 00
»	Վճարուած է Ս. Մատինեանցի հաշուով հաշուէ- մատեանների, բլանկների և գրասենեկային այլ իրերի համար 117,50 Եւս Ն. Ղալումեանի հաշուով գրասենեկի հա- մար զնուած սեղաններին, աղանձին ցու- ցակով 250,00	6	367 50
»	Վճարուած է Արշակունուն 2 ամսուայ քրէհ Ապրանաց պահեստի համար 200,00 Խանութի համար 300,00	7	500 00
3	Փոխադրուած է Թիֆլիսի Առևտրական Բանկի միջոցով Երևանի մեր բաժանմունքին առ հաշիւ 500,00 Փոխադրութեան ծախս 1,25	11	501 25
»	Վճարուած է Երևանեան մեր բաժանմունքին ապրանք ուղարկելու համար	12	194 00
5	Ներմուծուած է Թիֆլիսի Առևտրական Բանկը ընթացիկ հասարակ հաշուով	16	2000 00
7	Ծախսուած է պատուարին մարկանների, քաղա- քում կառքով երթևեկելու և զանազան մանր ծախսերի համար	18	37 20
8	Վճարուած է մշակների համախմբմանը բոժոժի 100 հակի բարձման և իջեցման համար 20,00 Քրէհ Թիֆլիս—Բաթում, երկաթուղուն 159,44 Պատի և այլ մանր ծախսեր 8,60 Կուրտաժ 10/0 Բ. 11943. 12 կ.-ից 119,43	20	307 47
9	Վճարուած է Բաղաք. Վարկի Ընկ. № 375 անդոր., առաջին կիսամեակի համար Դրամագլխի շիջուցման 117,50 Տոկոսների աճեցողութեան զան. տուր- քերի և տուգանքի 1/2 ամսուայ 470,98	21	588 48
»	Տրուած է գործատիրոջ տան ծախսերի համար	22	300 00
11	Վճարուած է պատուարին և գերբովի մարկանների համար 6,80		
Փոխանցումն .		25223	90

Փոխանցումն .		36390	54
14	Ստացուած են տոկոսներ 25 կտրոններից 1-ին ներքին փոխառութեան 5% խաղարկութեան տոմսերից, ժամանակը ա/թ. 1-ն յուլիսի .	34	59 38
15	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի ընթ. հաս. հաշուից № 2 չէկով	38	2500 00
16	Ստացուած է Ռ. Ա. Պապայեանից, նրա մուրհակով, պայմ. վաղը	40	3450 00
18	Ստացուած է կանխիկ վաճառած ապրանքից	43	2796 28
19	Ստացուած է Թիֆլ. Առ. Բանկի ընթ. յատուկ հաշուից № 2 չէկով	45	1500 00
20	Ստացուած է 14 տոմսերի վաճառումից 1-ին ներքին փոխառութեան 5% խաղարկութեան, իր կտրոններով առ 1 յուշուարի ս/թ. . . .	48	6601 20
Փոխանցումն .		53297	40

Փոխանցումն .		25223	90
12	Բանտրներին բամբակ կշռելու համար 12,20	28	18 70
"	Վճարուած է Ն. Մարտիրոսեանցին, մեր մուրհակով, պայմ. այսօր	29	4350 25
"	Վճարուած է «Ռոսսիա» Ընկ. 75 հակ բամբակի հրդեհից ապահովագրման համար 3% 7500 բուբուլ	22,50	
14	Ապահովագրի (ПОЛИСЪ) և զան. ծախսեր 2,75	31	25 25
"	Վճարուած է Ս. Ղարախանեանցին մեր մուրհակով, պայմ. այսօր	33	6200 00
15	Վճարուած է առաջին կիսամեակի ընթացքում տէլէֆոնով օգտուելու համար՝ Ապրանաց պահեստում	37,50	
"	Գործատիրոջ բնակարանում	30,00	35 67 50
"	Վճարուած է Ալեքսանդրովսկի Ընկ. ներկայացուցիչ Ն. Պ. Կվէլին, ի հաշիւ գնուած 20 տակառ Շաքարի		1779 33
16	Վճարուած է մշակների համախմբմանը կայարանից 20 տակառ Շաքար մինչև մեր ապրանաց պահեստը բերելու համար	39	16 00
17	Վճարուած է մեր պարտքերի դիմաց, ներկայացուած հաշիւներով, Կ. Կ. Օրդուբաթեանին, աստ,	1260,50	
"	«Աստղիկ» Ընկ. աստ,	1234,50	41 2495 00
18	Վճարուած է Թիֆ. Առևտրակ. Բանկին, Ա. Մ. Կրասիլնիկովին, Բաթումում, փոխադրութիւն Թիֆ. Առևտր. Բանկի Բաթումի բաժանմունքին ի ներկայացումն № 675	44	4761 50
19	Վճարուած է տան վերանորոգութեան համար	15,60	
"	Տան գնահատման տուրք առաջին կիսամեակի համար	150,00	
"	Եւս Պետական և զեմսկի տուրք	112,50	46 278 10
20	Ներմուծուած է Թիֆլիսի Առ. Բանկը Ընթ. յատուկ հաշուին	3500,00	
"	Ընթ. հաս. հաշուին	2500,00	49 6000 00
"	Փոխադրուած է Թիֆլիսի Առ. Բանկի միջոցով		
Փոխանցումն .		51215	53

3

Մուտք

Յուշուար

Փոխանցումն .		53297	40		
23	Ստացուած է Թիֆլ. Առ. Բանկից Մ. Քէրիմովի զեղջուած մուրհակի վճարը, պայմ. 1 մայիսի ս/թ:	58	2243	65	
24	Ստացուած է ապրանքի վաճառումից զանազան անձանց .	60	3452	33	
26	Ստացուած է Թիֆ. Առևտր. Բանկի ընթ. հաս. հաշուից № 3 չէկով	63	2000	00	
30	Ստացուած է Բազուից, վերադիր վճարը, № 5670 վկայականով:	72	3673	28	64666 66
					64666 66

1911 թ.

Ելք

3

Փոխանցումն .		51215	53		
Մասկուայի Փոխադարձ Վարկային ընկ., կօմիս. Ա. Աղէլխանեանին վճարելու համար, փոխանակագիր № 693.		823,80			
Փոխադրութեան ծախս		1,25	50	825	05
21	Վճարուած է մուրհակի թղթերի համար . . .		53	13	50
22	Վճարուած է Պ. Ա. Փանեանին, աստ, ի հաշիւ նորանից գնուած 100 հակ Բօթօթի . . .		54	443	12
"	Վճարուած է մուրհակի թղթերի համար . . .		55	12	00
23	Վճարուած է միջնորդ Ս. Կ. Իւզբաշեանին $1\frac{1}{2}\%$ կուրտած 5575 րուց		57	27	87
24	Նուէր է տրուած Թիֆլիսում բացուելիք Կովկասեան համալսարանի օգտին		59	500	00
"	Վճարուած է Ն. Կ. Քալանթարեանին, մեր մուրհակով, պայմ. սայն ամսիս 27-ին		61	3547	34
27	Վճարուած է Մ. Օ. Արամեանին մեր պարտքը		65	1700	00
30	Ներմուծուած է Թիֆլ. Առ. Բանկը ընթ. հաս. հաշուով		73	3500	00
31	Վճարուած է ծառայողներին յունուար ամսուայ ուճիկը		74	305	00
"	Ծախսուած է յունուար ամսուայ ընթացքում Դրասենեակէ մանր ծախսերի համար	7,50			
	Մուրհակների թղթերի	8,10			
	Կառքին զանազան առևտրական գործերով	4,75	75	20	35
Մնացորդ (сальдо) առ. 1-ն փետրուարի ս/թ.					62109 76
					2559 90
					64666 66

Փոխանցումն .				
Մնացորդ առ 1 փետրուարի ս/թ.		2556	90	
1 Ստացուած է փետրուար ամսուայ քրէհը՝				
Ս. Ամիրաղեանից № 1 խան. համար	75,00			
Ռ. Սերովբեանից » 2 » »	80,00			
Ա. Գիւրջեանից » 3 » »	85,00			
Ս. Պ. Սարիբէգեանից տան համար	83,33			
Ա. Բ. Ժուտկովսկիից » »	100,00			
Ն. Մովսիսեանից » »	25,00	76	448	33
2 Ստացուած է Թիֆլ. Առ. Բանկի ընթ. հաս. հաշուից № 4 չէկով		78	6000	00
» Ստացուած է Մ. Գրիգորեան և ընկ., աստ, հաշուով		80	798	55
3 Ստացուած է տոկոսներ 15 կտրոններից Թիֆ. Փոխ. վարկի Ընկ. 5% պարտաթղթերից, պայմ. 1 յունուարի ս/թ.		82	356	25
4 Ստացուած է Վ. Վառլամեանի մուրհակով, պայմ. այսօր		84	6500	00
7 Ստացուած է կանխիկ վաճառած ապրանքից		91	1735	21
» Ստացուած է Ս. Գիւրջեանից, հաշուի մնաց.		93	394	36
8 Ստացուած է Երևանեան մեր բաժանմունքից Թիֆ. Առ. Բանկին ուղղուած փոխանակագրով		94	3500	00
9 Ստացուած է կանխիկ վաճառած ապրանքից		97	252	00
» Ստացուած է Թիֆ. Առ. Բանկի՝				
ընթ. յատուկ հաշուից № 4 չէկով	1500,00			
ընթ. հաս. հաշուից » 6 »	3000,00	98	4500	00
13 Ստացուած է Աբաս Կուլի Մահմէդովից բողոքուած մուրհ., պայմ. 12 յուն. ս/թ. 4500,00 80% 31 օրուայ ժամանակն անցած մուրհակի համար	31,00			
Նօտարի ծախսերն յետ ստացուած	4,50	106	4535	50
14 Ստացուած է վաճառումից 3 հատ II ներքին փոխառութեան 5% խաղարկութեան տոմսերի իւր կտրոններով	1105,24			
3 հատ վկայականներ 4% պետական բէնտայի իւր կտրոններով	1354,21	108	2459	45
» Ստացուած է հաշիւներով՝				
Եղբ. Միրզախանեաններից, աստ.	897,14			
Փոխանցումն .			34036	55

Փոխանցումն .				
1 Փոխադրուած է Բաթում, Կ. Պօպովին, Թիֆլիսի Առևտրական Բանկի միջոցով № 105 անդորրագրով	515,00			
Փոխադրութեան ծախս	1,50	77	516	50
2 Վճարուած է Հ. Առաքելեանին մեր մուրհակով, պայմ. այսօր		79	7000	00
3 Վճարուած է գործատիրոջ տան ծախսերի համար		83	275	00
4 Վճարուած է միջին ջրանցքը ուղղելուն և վերանորոգութեան զանազան ծախսերի համար		85	17	50
» Վճարուած է Հրդեհից Ապահովագրող Փոխադարձ. Ընկ. տան ապահովութեան համար, մէկ տարի ժամանակով, ց'1-ն փետրուարի 1912 թ.		86	59	25
» Ներմուծուած է Թիֆլ. Առ. Բանկը ընթ. հաս. հաշուով.		87	4500	00
5 Ռօսսիյսկի ընկ-ից ազատուած է ապրանք Ն. Վ. Կրուչատնիկովից ստացուած, համաձայն մեր պահանջի, վերադիր վճարով		89	3529	35
8 Գնուած է եղբ. Արզումանեաններից, աստ, փոխանակագիր Կ. Ի. Բեգլարեանցի վրայ, Սաբաթաբադ, ոչխարի բուրդ գնելու համար՝ 20/ հազար կուան, թումանը 2 բուրդ.		95	4000	00
9 Վճարուած է Լ. Մ. Սալաթեանցին, գեղջիկով Ռ. Սրիմեանի մուրհակը ա/թ. 17 նոյեմբերի, 6 ամիս ժամ.		99	5198	16
10 Վճարուած է նօտարին ծախսեր Աբաս-Կուլի Մահմէդովի բողոքուած մուրհակի համար		102	4	50
13 Ներմուծուած է Թիֆլ. Առ. Բանկը ընթ. հաս. հաշուով		107	4000	00
15 Ներմուծուած է Թիֆլ. Առ. Բանկը ընթ. հաս. հաշուով		111	4000	00
16 Վճարուած է նօտարին ծախսեր Ս. Ռուբինեանի բողոքուած մուրհակի համար, պայմ. ս/թ. 14 փետրուարի		115	3	70
» Վճարուած է գործատիրոջ տան ծախսերի համար		116	200	00
17 Վճարուած է Ազով-Դոն. Առևտր. Բանկին Սուպրունովսկիի մէկ վազօն ալիւրի ազատման հա-				
Փոխանցումն .			33303	96

5

Մուտք

Փետրուար

Փոխանցումն .		34036 55		
	«Մասիս» ընկ., աստ. 838,95	109	1736 09	
15	Ստացուած է Ս. Ծատուրեան և ընկ., Մ. Պ. Ղարիբեանի մուրհ. 8 ⁰ / ₀ զեղջը, 172 օր. համար	112	116 57	
16	Ստացուած է կանխիկ վաճառած ապրանքից .	117	3806 56	
18	Ստացուած է Երևանեան մեր բաժանմունքից փոխանակագիր Թիֆլիսի Առ. Բանկի վրայ .	123	2500 00	
22	Ստացուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկից, զեղջիլով Ս. Ծատուրեան և ընկ. մուրհակը, պայմ. 26 մայիսի ս/թ.	130	3250 00	
25	Ստացուած է Մարտէյլի մեր կօմիս. Ա. Ի. Ղալամբարեանից, Վօլժսկօ-Կամսկի Առևտրական Բանկի միջոցով, ի հաշիւ այնտեղ ունեցած մեր բօժօժների, վաճառած Frs. 38815.84 cts. կուրսը 263 cts.	136	14757 73	60203 50
				60203 50

1911 թ.

Ելք

5

Փոխանցումն .		33303 96		
	մար, № 16500 դուբլիկ. և № 165 հաշուով .	118	1575 00	
19	Վճարուած է երկաթուղան քրէհ 1 վագոն ալիւրի և զանազան այլ ծախսերի համար . . .	119	172 50	
»	Փոխադրուած է Թիֆլիսի Առևտր. Բանկի միջոցով Բ. Արզումանեան և որդոց, Աստրախանում, մեր պարտքը 6125,00			
	Փոխադրութեան ծախսեր 1,25			
	Ներմուծուած է Թիֆ. Առ. Բանկը ընթ. յատուկ հաշուով 1000,00	124	7126 25	
20	Վճարուած է Ն. Մ. Ղարաբեօղեանցին, աստ, հաշուով	126	726 25	
21	Վճարուած է մուրհակների թղթերի համար .	128	3 00	
22	Վճարուած է Թիֆ. Առ. Բանկին Ս. Ծատուրեանի և ընկ. մուրհակի զեղջման համար 7 ⁰ / ₀ 94 օրուայ	131	59 40	
»	Ներմուծուած է Թիֆլ. Առ. Բանկը, ընթ. հաս. հաշուով	132	2000 00	
25	Վճարուած է Պ. Ա. Փանեանին մեր մուրհակով, պայմ. 22 յուլիսի ս/թ.	137	7706 00	
26	Ներմուծուած է Թիֆ. Առ. Բանկը ընթ. յատուկ հաշուով	139	2030 11	
27	Վճարուած է միջնորդ Ն. Գալանթարեանին, Ս. Ծատուրեան և ընկ. բամբակ վաճառելուն համար 1 ⁰ / ₂ 8336,25 կ.	142	43 68	
»	Վճարուած է գնուած 30 վկայականին 4 ⁰ / ₀ պետական ընտանի իւր կտրոններով . . .	144	2682 55	
28	Վճարուած է Երևանեան բաժանմունքի գործակատար Ա. Գալստեանցին, իբրև նուէր, մէկ ամսի ռոճիկ	147	75 00	
»	Վճարուած է ծառայողներին, փետրուար ամսի ռոճիկները	148	305 00	
»	Ծախսուած է փետրուար ամսի ընթացքում գրասենեակի զանազան մանր ծախսերի համար .	149	48 40	
»	Վճարուած է ծառայողներին իբրև նուէր, մէկ ամսի ռոճիկ առանձին ցուցակով	150	305 00	58162 10
	Մնացորդ առ 1 մարտի ս/թ.			2041 40
				60203 50

Ն. Ո. Ղաթա-Մելիքեան

ԹԻՖԼԻՍ

ՄԱՅՐ ՏՈՄԱՐ

1911 թ.

[illegible]

1

ԴԵԲԵՏ

Մուտքի

Յուշուար	1	Ձանագ. պարտատէրերին	$\frac{2}{7}$	73213 25
»	»	Դրամագլխին	$\frac{3}{2}$	125160 36
				198373 61

2

ԴԵԲԵՏ

Դրամա

Յուշուար	26	Ձանագան անձանց Հասնելու է Մ. Օ. Արա- մեանցին, տարուայ սկզ- բին, ինվէնտար կազմելու ժամանակ բաց թողած մեր պարտքը	$\frac{64}{8}$	1700 00	1700 00
Փետրուար	15	Ձանագան անձանց «Մասիս» ընկերութեան հաշուին, տարուայ սկզբ- բին ինվէնտար կազմելու ժամանակ սխալմամբ մը- տած պարտքը յետ է զրուում	$\frac{113}{8}$	125 00	125 00
				1825 00	
»	28	Մայր հաշուեկշիռ . . .	$\frac{160}{35}$	127216 88	
				129041 88	

հաշուեկշիռ

1

ԿՐԷԴԻՏ

Յուշուար	1	Ձան. պարտապաններէց	$\frac{1}{7}$	198373 61 ✓
				198373 61

գլուխ

2

ԿՐԷԴԻՏ

✓ Յուշուար	1	Մուտքի հաշուեկշիռ	$\frac{3}{1}$	125160 36
Փետրուար	28	Շահ և փասից . . .	$\frac{157}{34}$	3881 52 ✓
				129041 88

[illegible]

Յուշուհ	2	Առևտր. ծախսերից . . .	4/12	428 00	
»	»	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.	5/13	20000 00	
»	»	Չանագ. պարտապան. . .	6/7	367 50	
»	»	Առևտր. ծախսերից . . .	7/12	500 00	
»	3	Երևան. բաժանմունքից	11/15	501 25	
»	»	Երևան. բաժանմունքից	12/15	194 00	
»	5	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ. .	16/13	2000 00	
»	7	Առևտր. ծախսերից . . .	18/12	37 20	
»	8	Բոժ. Կոմ. Ա. Ի. Ղալամբա- րեանի մօտ, Մարսէլյուս	20/16	307 47	
»	9	Չանագ. պարտապան. . .	21/7	588 48	
»	»	Տնային ծախսերից . . .	22/17	300 00	
»	11	Առևտր. ծախսերից . . .	28/12	18 70	
»	12	Վճարելի մուրհակներից	29/10	4350 25	
»	»	Առևտր. ծախսերից . . .	31/12	25 25	
»	14	Վճարելի մուրհակներից	33/10	6200 00	
»	15	Չանագ. պարտապան. . .	35/7	67 50	
»	14	Չանագան անձերից . . .	37/8	1779 33	
»	»	Ապրանքից	39/7	16 00	
»	17	Չանագան անձերից . . .	41/8	2495 00	
»	18	Չանագան անձերից . . .	44/8	4761 50	
»	19	Անշ. կայքի շահագործ.	46/14	278 10	
»	20	Չանագ. պարտապան. . .	49/7	6000 00	
»	»	Չանագ. պարտապան. . .	50/7	825 05	
»	21	Առևտր. ծախսերից . . .	53/12	13 50	
»	22	Չանագան անձերից . . .	54/8	443 12	
»	»	Առևտր. ծախսերից . . .	55/12	12 00	
»	23	Կուրտաժից	57/23	27 87	
»	24	Պատ. շահ ու կորուստից	59/24	500 00	
»	»	Վճարելի մուրհակներից	61/10	3547 34	
»	27	Չանագան անձերից . . .	65/8	1700 00	
»	30	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.	73/13	3500 00	
»	31	Ռոճիկներից	74/26	305 00	
»	»	Առևտր. ծախսերից . . .	75/12	20 35	
					62109 76
		Փոխանցումն .			62109 76

[illegible]

Փոխանցումն . .		62109 76
Փետրուար 1	Զանազ. պարտապան.	77/7. 516 50
» 2	Վճարելի մուրհակներից	79/7. 7000 00
» 3	Առևտր. ծախսերից	83/10. 275 00
» 4	Անշ. կայքի շահագործ.	85/12. 17 50
» »	Անշ. կայքի շահագործ.	86/14. 459 25
» »	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.	87/14. 4500 00
» 5	Ապրանքից	89/13. 3529 35
» 8	Զանազան անձերից . .	95/7. 4000 00
» 9	Գանձելի մուրհակներից	99/8. 5198 16
» 10	Առևտր. ծախսերից . .	99/9. 450
» 13	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.	102/12. 4000 00
» 15	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.	107/13. 4000 00
» 16	Առևտր. ծախսերից . .	111/13. 4000 00
» »	Տնային ծախսերից . .	115/13. 370
» 17	Ապրանքից	116/12. 200 00
» »	Ապրանքից	118/17. 1575 00
» 19	Զանազ. պարտապան.	119/7. 172 50
» 20	Զանազան անձերից . .	124/7. 7126 25
» 21	Առևտր. ծախսերից . .	126/8. 726 25
» 22	Ռոճիկներից	128/8. 300
» »	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.	131/12. 59 40
» 25	Վճարելի մուրհակներից	132/25. 2000 00
» 26	Թ. Ա. Բ. ընթ. յատ. հաշ.	137/13. 7706 00
» 27	Կուրտաժից	137/10. 7706 00
» »	Տոկոսաբեր թղթերից . .	139/20. 2030 11
» 28	Երևան. բաժանմունքից	142/20. 43 68
» »	Ռոճիկներից	144/23. 2682 55
» »	Առևտր. ծախսերից . .	147/4. 75 00
» »	Առևտր. ծախսերից . .	148/15. 305 00
» »	Առևտր. ծախսերից . .	149/26. 48 40
		150/12. 305 00
		150/13. 305 00
		58162 10
		120271 86
		2041 40
		122313 26

4

ԴԵԲԵՏ

Տոկոսաբեր

թղթեր

ԿՐԷԴԻՏ

Յոճնուճար	1	Մոճաթի հաշոճեկշոճին .	1/1		34423 13
Փետրոճար	27	Դրամարկղին	144/4	2682 55	2682 55
					37105 68
»	28	Շահ և ֆաաին	155/34		65 09
					37170 77

Յոճնուճար	14	Դրամարկղից	34/3	59 38	
»	20	Դրամարկղից	48/3	6601 20	6660 58
Փետրոճար	3	Դրամարկղից	82/3	356 25	
»	7	Զանազան անձերից	91/8	2579 65	
»	14	Դրամարկղից	108/3	2459 45	5395 35
					12055 93
»	28	Մայր հաշոճեկշոճից	158/35	25114 84	
					37170 77

5

ԴԵԲԵՏ

Անշարժ

Կայք, Թիֆլիսում

ԿՐԷԴԻՏ

Յոճնուճար	1	Մոճաթի հաշոճեկշոճին .	1/1		45000 00
					45000 00

Փետրոճար	28	Մայր հաշոճեկշոճից	158/35		45000 00
					45000 00

6

ԴԵԲԵՏ

Շարժական

Ցուցում	1	Մուտքի հաշուեկշռին	1/1		1250 00
»	2	Դրամարկդին			
		Ն. Լալամեանին հաշուով՝ գրասենեակի համար գը- նուած՝ սեղաններին, ա- թոռներին և զանազան իրերին	6/3	250 00	250 00
					1500 00

7

ԴԵԲԵՏ

Ապր

Ցուցում	1	Մուտքի հաշուեկշռին	1/1		51075 82
»	4	Չանագան անձանց . . .	13/8	1671 91	
»	15	Չանագան անձանց . . .	36/8	3779 33	
»	16	Դրամարկդին	39/3	16 00	
»	21	Ապրանք ճանապարհին	51/18	9789 05	
»	23	Չանագան անձանց . . .	56/8	5575 50	
»	29	Չանագան անձանց . . .	70/8	6424 67	27256 46
		Փոխանցումն			78332 28

6

Կայք

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Մայր հաշուեկշռին	158/35		1500 00
					1500 00

7

ապր

ԿՐԷԴԻՏ

Ցուցում	3	Չանագան անձերից . . .	8/8	838 95	
»	»	Երևան. բաժանմունքից	10/15	10356 09	
»	7	Դրամարկդից	17/3	942 21	
»	11	Ապր. իրեր գրաւական Թ. Ա. Բ. Բնթ. յատ. հաշուի ապահովութեան . . .	26/19	7471 00	
»	12	Չանագան անձերից . . .	30/8	3062 53	
»	17	Վերադիր վճարներից . . .	42/22	3673 28	
»	18	Դրամարկդից	43/3	2796 28	
»	19	Չանագան անձերից . . .	47/8	3880	
»	14	Դրամարկդից	60/3	3452 33	
»	27	Չանագան անձերից . . .	66/8	2343 78	
»	28	Չանագան անձերից . . .	69/8	1923 25	
»	29	Վերադիր վճարներից . . .	71/22	3180 37	40078 87
		Փոխանցումն			40078 87

ԴԵԲԵՏ

Ապր

անք

ԿՐԷԴԻՏ

		Փոխանցումն		78332 28
Փետրուար	5	Դրամարկդին	89/3	3529 35
»	10	Չանագ. անձանց	100/8	3010 20
»	12	Ապրանք. իբրև գրաւական Թ. Ա. Բ. ընթ. յատ. հաշ. ապահովութեան	103/19	2910 90
»	17	Դրամարկդին	118/3	1575 00
»	»	Դրամարկդին	119/3	172 50
»	23	Ապրանք. ճանապարհին Ապրանք. իբրև գրաւական Թ. Ա. Բ. ընթ. յատ. հաշ. ապահովութեան	133/18	4000 00
»	26		140/19	4560 10
				20158 05
				98490 33
»	28	Շահ և փասին	155/34	5044 08
				103534 46

		Փոխանցումն		40078 87
Փետրուար	7	Դրամարկդին	91/3	1735 21
»	9	Չանագ. պարտապան.	97/4	1149 14
»	12	Չանագ. անձերից	105/8	3403 87
»	16	Դրամարկդին	117/3	3806 56
»	18	Չանագ. անձերից	122/8	470 00
»	21	Չանագ. անձերից	129/8	533 60
»	23	Չանագ. անձերից	135/8	4920 00
»	27	Չանագ. անձերից	143/8	4950 00
				20968 38
				61047 25
»	28	Մայր հաշուեկշռից	158/35	42487 16
				103534 41

ԴԵԲԵՏ

Չանագան

անձեր

ԿՐԷԴԻՏ

		Փոխանցումն		19504 66
Յունուար	1	Մուտքի հաշուեկշռին	1/1	
»	2	Ապրանքին	8/7	838 95
»	12	Ապրանքին	30/7	3062 53
»	15	Չանագ. պարտատէրերին	37/4	3779 33
»	17	Դրամարկդին	41/3	2495 00
»	18	Չանագ. պարտատէրերին	44/4	8761 50
»	19	Ապրանքին	47/7	38 80
»	20	Դրամարկդին	50/3	823 80
»	21	Վճարելի մուրհակներին	52/10	8964 00
»	22	Չանագ. պարտատէրերին	54/4	11943 12
»	27	Դրամարկդին	65/3	1700 00
		Փոխանցումն		42407 03
				19504 66

		Փոխանցումն		25607 75
Յունուար	1	Մուտքի հաշուեկշռից	2/1	
»	4	Ապրանքից	13/7	1671 91
»	5	Գանձելի մուրհակներից	14/9	8450 00
»	8	Բոժ. կոմ. Ա. Ի. Ղալամբա- րեանի մօտ, Մարսէյլ.	19/16	11943 12
»	10	Ապրանք. ճանապարհին	23/18	8964 00
»	»	Ապրանք. ճանապարհին	24/18	823 80
»	15	Ապրանքից	36/7	3779 33
»	23	Ապրանքից	36/7	5575 50
»	26	Բոժ. կոմ. Ա. Ի. Ղալամբա- րեանի մօտ, Մարսէյլ.	62/16	515 00
		Փոխանցումն		41722 66
				25607 75

		Փոխանցումն	42407 03	19504 66
»	27	Ապրանքին	66/7 2343 78	
»	»	Տոկոսներին	67/25 116 21	
»	28	Ապրանքին	69/7 1923 25	46790 27
Փետրուար	1	Դրամարկդին	77/3 515 00	
»	5	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.	90/13 7500 00	
»	7	Հանազ. պարտատերերին	92/4 3529 65	
»	8	Դրամարկդին	95/3 4000 00	
»	9	Ապրանքին	97/7 897 14	
»	12	Ապրանքին	105/7 3403 87	
»	17	Կոմիսիային	120/29 15 00	
»	18	Ապրանքին	122/7 470 00	
»	19	Դրամարկդին	124/3 6125 00	
»	20	Բօժ. կօմ. Ա. Ի. Ղալամբա- րեանի մօտ, Մարտիյ.	125/16 14646 74	
»	»	Հանազ. պարտատերերին	126/4 2398 16	
»	21	Ապրանքին	129/7 533 60	
»	23	Վճարելի մուրհակներին	134/10 3509 66	
»	»	Ապրանքին	135/7 4920 00	
»	27	Ապրանքին	143/7 4950 00	
»	28	Կուրս. տարբերութեան	151/30 110 99	57524 81
				123819 74
»	»	Մայր հաշուեկշռին . . .	159/35 7575 50	
				131395 24

		Փոխանցումն	41722 66	25607 75
Յունուար	26	Դրամարկդին	64/2 1700 00	
»	29	Հանազ. պարտապան.	70/4 6595 99	50018 65
Փետրուար	2	Դրամարկդին	80/3 798 55	
»	3	Հանազ. պարտապան.	81/4 2459 99	
»	7	Դրամարկդին	93/3 394 36	
»	10	Ապրանքին	100/7 3410 20	
»	»	Տոկոսներին	101/25 99 46	
»	14	Դրամարկդին	109/3 1736 09	
»	»	Հանազ. պարտապան.	110/4 6312 53	
»	15	Դրամարկդին	113/2 125 00	
»	18	Ապրանքին ճանապարհ.	121/18 4000 00	
»	21	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.	127/13 2000 00	
»	25	Դրամարկդին	136/3 14757 73	
»	27	Գանձելի մուրհակներին	141/9 2000 00	
»	28	Կասկած. ստանալիքներին	152/31 1459 21	39553 12
				115179 52
»	»	Մայր հաշուեկշռին . . .	158/35 16215 72	
				131395 24

9

ԴԵԲԵՏ

Գանձերի

Յուանուար	1	Մուտքի հաշուեկշռին .	1/1		22120 00
»	5	Չանագան անձանց .	14/8	8450 00	
»	28	Երևան. բաժանմունքին	68/15	2700 00	11150 00
Փետրուար	3	Չանագան անձանց .	81/8	2450 00	
»	9	Չանագ. պարտատէրերին	99/7	5306 50	
»	14	Չանագան անձանց .	110/8	6300 00	
»	27	Չանագան անձանց .	141/8	2000 00	16056 50
					49326 50

9

Վուրհակներ

ԿՐԷԴԻՏ

Յուանուար	11	Դրամարկդից	25/3	3000 00	
»	14	Բողոք. մուրհակներից	32/21	4500 00	
»	16	Դրամարկդից	40/3	3450 00	
»	23	Չանագան պարտապան.	58/7	2300 00	13250 00
Փետրուար	4	Դրամարկդից	84/3	6500 00	
»	7	Չանագան անձերից . . .	92/8	950 00	
»	8	Թ. Ա. Բ. ինկասսո տրուած մուրհակներից	96/28	1150 00	
»	16	Բողոք. մուրհակներից .	124/21	1420 00	
»	22	Դրամարկդից	130/3	3250 00	13270 00
					26520 00
»	28	Մայր հաշուեկշռից . . .	158/35		22806 50
					49326 50

10

ԴԵԲԵՏ

Վճարերի

Յուանուար	12	Դրամարկդին	29/3	4350 25	
»	14	Դրամարկդին	33/3	6200 00	
»	24	Չանագան պարտաւերերից	61/7	3550 00	14100 25
Փետրուար	2	Դրամարկդին	79/3	7000 00	
»	25	Չանագ. պարտաւերերից	.	8000 00	15000 00
					29100 25
»	28	Մայր հաշուեկշռից . . .	159/35		24900 82
					54001 07

10

Վուրհակներ

ԿՐԷԴԻՏ

Յուանուար	1	Մուտքի հաշուեկշռից .	2/1		25855 50
»	15	Չանագան անձերից . . .	37/8	2000 00	
»	18	Չանագան անձերից . . .	44/8	4000 00	
»	21	Չանագան անձերից . . .	52/8	8964 00	
»	22	Չանագան անձերից . . .	54/8	8000 00	22964 00
Փետրուար	20	Չանագան անձերից . . .	126/8	1671 91	
»	23	Չանագան անձերից . . .	134/8	3509 66	5181 57
					54001 07

Փոխանցում

12
ԴԵՐԵՏ

Առևտրական

ժախսեր

12
ԿՐԵՅԻՏ

		Փոխանցումն	1045 50			Փոխանցումն		
Յուշուհար	7	Դրամարկդին Պոստային մարկանների, քաղաքում կառքով երթևեկելու և զանազան ծախսեր	18/3	37 20				
	11	Դրամարկդին Պոստային և գերբովի մարկանների համար . . 6,50 Բանկոթղերին բամբակ կշռելու համար . . 12,20	28/3	18 70				
»	12	Դրամարկդին «Ռոսսիա» ընկերութ. 75 հակ Բամբակը հրգեհից ապահովագրման համար 30/00 7500 ըուրլուց 22,50 Ապահովագրի և զանազան ծախսեր . . 2,75	31/3	25 25				
»	15	Դրամարկդին Առաջին կիսամեակի ընթացքում տեղեփոխով օգտուելու համար	35/3	37 50				
»	21	Դրամարկդին Մուրհակի թղթերի համար	53/3	13 50				
»	22	Դրամարկդին Մուրհակի թղթերի համար	55/3	12 00				
»	31	Դրամարկդին Ծախսուած է յուշուհար ամսի ընթացքում գրասենեակի մանր ծախսերի համար 7,50 Մուրհակների, թղթերի և մարկանների համար 8,10 Կառքին՝ առևտրական զանազան գործերով 4,75	75/3	20 35	1210 00			
		Փոխանցումն		1210 00			Փոխանցումն	

12

12

ԴԵԲԵՏ

Առեւտրական

ծախսեր

ԿՐԷԴԻՏ

Փոխանցումն		1210 00	
Փետրուար 3	Դրամարկդին Գործատիրոջ տան ծախսերի համար	83/3	275 00
» 10	Դրամարկդին Նոտարի ծախսեր Աբաս-կուլի Մահմէդովի բողոքուած մուրհակի համար	102/3	4 50
» 16	Դրամարկդին Նոտարի ծախսեր Ռ. Ռուբինեանի բողոքուած մուրհակի համար	115/3	3 70
» 19	Դրամարկդին Ծախսուած է Բ. Արզումանեան և որդոց, Աստրախան փող փոխադրելու համար	124/3	1 25
» 21	Դրամարկդին Մուրհակների թղթերի համար	128/3	3 00
» 28	Երևան. բաժանմունքին Գործակ. Ա. Գալստեանի հաշուով վճարուած յունուար և փետրուար ամիսների Ապր. պահեստի համ. 100,00 Պօստ. և դան. ծախս. 27,50 Լուսաւ. և վառ. ծախս. 28,20	146/15	155 70
» »	Դրամարկդին Ծախսուած է փետրուարին՝ Ջանադ. մանր ծախսերի 17,25 Հեռագրի և պօստ. մար. 11,70 Մուրհ. թղթերի և այլ 6,70 Կառքով երթևեկելու 12,75	149/3	48 40
Փոխանցումն		491 55	1210 00

Փոխանցումն			
Փետրուար 5	Տնային ծախսերից Յետ է գրուում 83 յօդուածը, վճարած գումարը գործատիրոջ տնային ծախսերի համար	88/17	275 00
» 13	Դրամարկդից Աբաս - Կուլի Մահմէդովից բողոքուած մուրհակի համար արած ծախսերը	106/3	4 50
» 28	Երևան. բաժանմունքից Գրուում է սոյն հաշուին վճարուած 2 ամսուայ բնակարանի վարձ՝ Ապրանաջ պահեստի համար 100,00 Պօստ. և դանազան ծախսեր 27,50 Լուսաւորութ. և վառեւիքի ծախսեր 28,20	147/15	155 70
» »	Փոխանցիկ գումարներից Անցնում է սոյն հաշուին մարտ — յունիս ամիսների համար վճարուած Գիրդիակ. վկայականի 285,32 Տէլէֆօնի համար . 25,00	153/32	310 32
Փոխանցումն .			745 52

12

ԴԵԲԵՏ

Առևտրական

Փետրուար	28	Փոխանցում	491 55	1210 00
		Դրամարկդին		
		Իբրև նույն ծառայողներին		
		Հաշ. Ս. Գալստեանին 180,00		
		Հշ. օգ. Տ. Ռոստոմեանին 75,00		
		Գործ. Ս. Ի. Լևրթեանին 50,00	150/3	305 00
		Դրամազվի շիջուցման		
		Շիջուցումի 100/0 շարժա-	154/33	20 83
		կան կայքերից		817 38
				2027 38

12

ժամեր

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Փոխանցում	745 52	
		Շահ և փասից	1281 86	
				2027 38

13

ԴԵԲԵՏ

Թիֆլ. Առևտր. Բանկ

Յունուար	2	Դրամարկդին		
		Ներմուծված է	5/3	20000 00
		Դրամարկդին		
		Ներմուծված է	16/3	2000 00
		Դրամարկդին		
		Ներմուծված է	49/3	2500 00
		Դրամարկդին		
		Ներմուծված է	73/3	3500 00
				28000 00
		Փոխանցում		
				8500 00
				28000 00

13

ընթաց. հաս. հաշուով

ԿՐԷԴԻՏ

Յունուար	11	Դրամարկդին		
		Ստացված է № 1 չեկով .	27/3	5000 00
		Դրամարկդին		
		Ստացված է № 2 չեկով .	38/3	2500 00
		Դրամարկդին		
		Ստացված է № 3 չեկով .	63/3	2000 00
				9500 00
		Դրամարկդին		
		Ստացված է № 4 չեկով .	78/3	6000 00
		Չանազան անձերից		
		Օ/Ա. Ի. Մանթաշեանի, Բանդու-		
		վճարված է եղբ. Ա. և Ա.		
		Միլիսերին № 5 չեկով .	90/8	7500 00
		Փոխանցում		
				13500 00
				9500 00

13

ԴԵԲԵՏ

ԹԻՖԼ. Առևտր. Բանկ

		Փոխանցումն	8500 00	28000 00
Փետրուար	15	Դրամարկղին		
		Ներմուծում է	111/3	4000 00
»	21	Զանազան անձանց		
		Ա. Ս. Հայրումեանից, Մոսկ.	127/8	2000 00
»	22	Դրամարկղին		
		Ներմուծում է	132/3	2000 00
»	28	Տոկոսներին		
		Հաճախելու է մեզ մինչև այսօր		
		40/0 № 7965 (նոմբրո) 88,50		
		50/0 պետական տուրք 4,42	145/25	84 08
				16584 08
				44584 08

14

ԴԵԲԵՏ

Շահագործումն

		Ցուցում		
Ցուցում	9	Դրամարկղին		
		Քաղ. Վարկի Ընկ. № 375		
		անդորրագրով, առաջին կի-		
		սամեակի համար՝		
		Տոկոս. աճեցողութեան, դա-		
		նազան տուրքերի և տու-		
		զանքի՝ 1/2 ամսուայ . . .	21/3	470 98
»	19	Դրամարկղին		
		Տան վերանոր. համար 15.60		
		Գնահատման տուրք		
		1-ն կիսամեակի հմ. 150,00		
		Պետ. և զեմսկի տուրք 112,50	46/3	278 10
Փետրուար	4	Դրամարկղին		
		Տան միջի ջրանցքը ուղղե-		
		լու և վերանորոգութեան		
		զանազան ծախսերի համար	85/3	17 50
		Փոխանցումն		749 08

13

ընթաց. հաս. հաշուով

ԿՐԷԴԻՏ

		Փոխանցումն	13500 00	9500 00
Փետրուար	9	Դրամարկղից		
		Ստացում է № 6 չեկով	98/3	3000 00
»	12	Թ. Առ. Բ. ընթ. յատ. հաշ.		
		Ստացում է № 7 չեկով	104/20	2000 00
				18500 00
				28000 00
»	28	Մայր հաշուեկշռից . . .	158/35	16584 08
				44584 08

14

անշարժ կաշքի

ԿՐԷԴԻՏ

		Ցուցում		
Ցուցում	3	Դրամարկղից		
		Ստացում է յուշուար ամ-		
		սուայ վարձը՝		
		Յ. Ամիրաղեանից		
		№ 1 խանութի համար . 75,00		
		Ռ. Սերովբեանից		
		» 2 խանութի համար . 80,00		
		Ս. Բիւրջեանից		
		» 3 խանութի համար . 85,00	9/3	240 00
»	5	Դրամարկղից		
		Ստացում է յուշուար ամ-		
		սուայ տան վարձ՝		
		Ս. Պ. Ասրիբեկեանից 83,33		
		Ա. Բ. Ժուկովսկիից 100,00		
		Ն. Մովսիսեանից . 25,00	15/3	208 33
		Փոխանցումն		448 33

14
ԴԵԲԵՏ

Շահագործումն

Փետրուար	4	Դրամարկդին		1750	749 08
		Հրդեհից ապահովագրող փոխադարձ ընկ., տան ապահովութեան համար մէկ տարի ժամանակով ց' 1 փետրուարի 1912 թ.	$\frac{86}{3}$	59 25	
»	28	Դրամագլխի շիջուցման Շիջուցումն 50% անշարժ կայքերից	$\frac{154}{33}$	375 00	451 75
					1200 83
»	28	Շահ և փասին	$\frac{155}{34}$		184 82
					1385 65

15
ԴԵԲԵՏ

Երեւանեան

Յունուար	3	Ապրանքին			
		Ուղարկուած է ծախելու համար, մեր հաշուին՝			
		№ $\frac{27}{71}$ 45 պ. Սուրճ Մօկկօ			
		Բ ^{առ} 161 փ. 10 ֆ.			
		Տ. 6 » 25 »			
		Դ ^{առ} 154 փ. 25 ֆ.			
		և $\frac{23}{50}$ = 3633,69			
		Փոխանցումն			

անշարժ կայքի

14
ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	1	Դրամարկդից			448 33
		Ստացուած է փետրուար ամսուայ վարձ			
		Ս. Ամիրաղեանից			
		№ 1 խանութի համար 75,00			
		Ռ. Սերովբեանից			
		» 2 խանութի համար 80,00			
		Ա. Բիւրջեանից			
		» 3 խանութի համար 85,00			
		Ս. Պ. Ասրիբէկեանից			
		» 1 տան վարձ			83,33
		Ո. Ժուտկովսկիից			
		» 2 տան վարձ			100,00
		Ն. Մովսիսեանից			
		» 3 տան վարձ			25,00
		76/3			448 33
	28	Փոխանցիկ գումարներից			
		Անցնում է սոյն հաշուին մարտ—յունիս ամիսների համար վճարուած՝			
		Քաղ. Վարկի Ընկ. տոկոսների շիջուցումն . 313,99			
		Թիֆլ. Քաղ. Վարչ. գնահատման, պետ. և զեմսկի տուրքեր 175,00	$\frac{153}{32}$		
					488 99
					937 32
					1385 65

բաժանմունք

15
ԿՐԷԴԻՏ

Յունուար	28	Գանձելի մուրհակներից			
		Ստացուել է վաճառուած ապրանքի հաշուից՝			
		1) Տ. Ն. Աֆրիկեանի ս/ամս. 15-ից, 1 ամիս և 10 օր ժամանակով			1150,00
		2) Աբաս-Կուլի շաքիբի ս/ամս. 16-ից, 3 ամիս և 15 օր ժամանակ. 750,00			
		Փոխանցումն			

Յուլնուար	8	Զանազան անձանց Դնուած է Պ.Ա. Փանիւից, աստ, և ուղարկուած է նրան, Բաթումի Կ. Պօպովի միջոցով մեր հաշուին վաճառելու համար՝ № 125/224 100 հակ Բօթօթ Բ^ա 507 փ. 23 ֆ. Տ. 29 » 34 » Ն^ա 477 փ. 29 ֆ. » 25/00	19/8	11943	12
»	»	Դրամարկդին Վճարուած է մշակների համախմբմանը 100 հակ բօթօթի բարձման և իջեցման համար 20,00 Քրէէ Թիֆլիսից—Բաթում հրկաթուղով 159,44 Պօստի և այլ ծախսեր 8,60 Կուրտ. 10/0. 11943, 12-ից 119,43	20/3	307	47
»	26	Զանազան անձանց Կ. Պօպովից Բաթում. հաշիւ նրա առած ծախսերի 100 հակ Բօթօթ ընդունելու ու Պակէ և ընկ. Նշոգենաւով Մարսէյի ճանապարհելու ժամանակ Հրդեհից ապահովագրութեան համար . . 425,00 Բարձելու և իջեցնելու համար 65,00 Էլկալէդիտօր. ծախսեր 25,00	62/8	515	00
Փետրոնար	1	Դրամարկդին Թիֆլ. Առ. Բանկին փոխադրութեան ծախսեր Բաթում Կ. Պօպովին փող փոխադրելու համար . . .	77/8	150	150
»	28	Շահ և վնասին . . .		12767	09
				1879	65
				14646	74

Փետրուար 20	Զանազան անձերից Մտացուած է նորանից վաճառման հաշիւ ս/ա. $12/25$-ից նրան ուղարկուած 100 հալ բոժոժ կօմիսսիայով (կուրս 265-cts) $37,75 = 100$ frs. հետեւալ բովանդակութեամբ՝ Վաճառուած է Զեր հաշուին «Լուի և ընկ.» Մարսէյլում, 100 հալ բոժոժ Ն^ա 477 փ. 29 ֆ. և 32,85 = Ր. 15693,26 Ռաբատ $20/0$ 313,87 Ր. 15379,39 Ծախսեր՝ Պահեստի և պահելու . 16,52 «Պակէ և ընկ.» շոգեհո. ընկ. 471,99 Պօստի և այլ ծախսեր 13,45 501,96 Կօմիսսիօն $1\frac{1}{2}/0$ 230,69 Ր. 732,65 Ր. 15379,39 — 732,65 $125/8$	14646 74	14646 74
			14646 74

17

ԴԵԲԵՏ

Տնային

ծախսեր

17

ԿՐԷԴԻՏ

Յուճուճար	9	Դրամարկդին Գործատիրոջ տնային ծախսերի համար	22/3	300 00		
»	15	Դրամարկդին Առաջին կիսամյակի ընթացքում բնակարանում տեղեֆոնով օգտուելու համար	35/3	30 00	330 00	
Փետրուճար	5	Առևտրական ծախսերին Յետ է գրվում յօդ. 83 գործատիրոջ վճարած տնային ծախսերի համար	88/12	275 00		
»	16	Դրամարկդին Գործատիրոջ տնային ծախսերի համար	116/3	200 00	475 00	
					805 00	

Փետրուճար	28	Փոխանցիկ գումարներից Անցնում է սոյն հաշուին մարտ—յունիս ամիսների համար վճարուած Տէլեֆոնի գործատիրոջ բնակարանում	153/32	20 00	20 00	
»	»	Շահ և փաստից	156/34		785 00	
					805 00	

18

ԴԵԲԵՏ

Ապրանք

ճանապարհին

18

ԿՐԷԴԻՏ

Յուճուճար	10	Ձանազան անձանց Ֆակտուրա № 10 ա/թ. 18 դեկտեմբերի կօմիսսիօններ Ա. Ադիլխանեանի միջոցով Մօսկվայում Ն. Վ. Կրուպչատնիկովից գնուած, 4 ամիս ժամանակով 338 կ. Երկաթ կրօվ. 8 ֆ.-ց Ն ^ա 2700 փ.	23/8	8964 00		
		Փոխանցումն .		8964 00		

Յուճուճար	21	Ապրանքից Գրվում է ապրանաջ հաշուին, Մօսկվա, Ն. Վ. Կրուպչատնիկովից ստացուած և ընդունուած 338 կ. Երկաթ կրօվ. 8 ֆ.-ց Ն ^ա 2700 փ.	51/7	9789 05	9789 05	
		Փոխանցումն .			9789 05	

18

ԴԵՖԵՏ

Ապրանք

Ճանապարհին

18

ԿՐԷԴԻՏ

			8964 00					Փոխանցումն			9789 05
Յնւնուար 10	Ջանազան անձանց Կոմիտ. Ա. Ադիլխանեանի հաշիւ, Մօսկվայում Ն. Վ. Կրուկչատնիկովից գնումը և մեզ ուղարկուած ապրանքի զանազ. ծախսերի՝ Բրէհ՝Մօսկ. — Թիֆլիս 701,10 Բառնալու 12,70 Պօստ. և զան. ծախսեր 2,36 Ապահովագրութիւն 20/00 9000 ռուբլուց 18,00 10/0 Կոմիտ. Բ. 8964. 89,64	24/8	823 80					Փետրուար 23 Ապրանքից Գրւում է ապրանաց հաշուին Սարգսլարից Մ. Բէգլարեանից ստացուած և ընդունուած Ոչխարի բուրդ № 1/50 B. 50 հ. Բ ^ա 300 փ. Տ. 25 ֆ. » 51/80 N. 30 » » 180 » » 15 » » 81/100 G. 20 » » 120 » » 10 » 100 հ. Բ ^ա 600 փ. Տ. 50 ֆ. Ն ^ա 550 փ. և 7/27	133/7	4000 00	4000 00
» 21	Դրամ արկղին Ադիլխանեանին Մօսկվա փոխադրուած գումարի համար, փոխադրութեան ծախսեր	50/3	1 25	9789 05							
Փետրուար 18	Ջանազան անձանց Ֆակտուրա Մ. Բէգլարեանից, Սարգսլարում գնումը և մեզ ուղարկուած՝ «Կավկազ և Մերկուրի» միջոցով Ոչխարի բուրդ № 1/50 B. 50 հ. Բ ^ա 300 փ. Տ. 25 ֆ. » 51/80 N. 30 » » 180 » » 15 » » 81/100 G. 20 » » 120 » » 10 » 100 հ. Բ ^ա 600 փ. Տ. 50 փ. Ն ^ա 550 փ. և 4/40 = 2420 Ծախսեր՝ Բրէհ «Կավկազ Մերկուրիին» Սարգսլարից մինչև Թիֆլիս Հրէհ. ապահովելու Բ ^ա 600 փ. և 2/25 1350.00 Ռազինտուկ 800 արշ. և 0/17 Կ. 136,00 Նաւթուկ 10 փ. և 2 ր. 20,00 Սեղմելու համար և 0/20 20,00 Պօստի և զան. ծախսեր 5,60 20/0 Կոմիտիա . . . 48,40 1580,00	121/8	4000 00	4000 00	13789 05						13789 05

19
ԴԵՖԵՏ

Ապրանք իրրել գրառական Թ. Առ.

Բ. ընթ. յատ. հաշ. ապահովություն

19
ԿՐԷԴԻՏ

Յուճուճար	11	Ապրանքին Ներկայացուած է Բանկին իրրել գրառական 75 հաշ ա- մերիկական մաքուր Բամբակ № 76/150 Բաժ 619 փ. 00 ֆ. Տ. 16 յ 20 յ Նաժ 602 փ. 20 ֆ. ձ 12/40 Բացուած է կրէդիտ 5500 ր. փութը հաշուած 9 ր. 13 կ.	26/7	7471 00	7471 00	
					7471 00	

Փետրուար	12	Ապրանքից Ազատուած է Բանկից № 76/105 30 հ. ամեր. մաք. Բամբակ Բաժ 241 փ. 05 ֆ. Տ. 6 յ 15 յ Նաժ 234 փ. 30 ֆ. ձ 12/40 Կրէդիտը պակասեցրած է 2150 ր.	103/7	2910 90		
»	26	Ապրանքից Ազատուած է Բանկից № 106/150 45 հ. ամեր. մաք. Բամբակ Բաժ 377 փ. 35 ֆ. Տ. 10 յ 05 յ Նաժ 367 փ. 30 ֆ. ձ 12/40	140/7	4560 10	7471 00	
					7471 00	

20
ԴԵՖԵՏ

Թիֆլ. Առևտր. Բանկ

ընթաց. յատուկ հաշի

20
ԿՐԷԴԻՏ

Յուճուճար	20	Դրամարկդին Ներմուծուած է	49/3	3500 00	3500 00	
Փետրուար	12	Թ. Ա. Բ. ընթ. հաւ. հաշ. Ներմուծուած է № 7 չէկով	104/13	2000 00		
»	19	Դրամարկդին Ներմուծուած է	124/3	1000 00		
»	26	Դրամարկդին Ներմուծ. է վերջին մնացորդը	139/3	2030 11	5030 11	
					8530 11	

Յուճուճար	11	Դրամարկդից Ստացուած է № 1 չէկով	27/3	2000 00		
»	19	Դրամարկդից Ստացուած է № 2 չէկով	45/3	1500 00		
»	22	Չանադան անձերից Պ. Ա. Փանեանցին աստ, № 3 չէկով	54/8	3500 00	7000 00	
Փետրուար	9	Դրամարկդից Ստացուած է № 4 չէկով	98/3	1500 00		
»	26	Տոկոսներից Հաւանելու է Բանկին 8 % ընթ. յատուկ հաշուով օգ- տուելու համար	138/25	30 11	1530 11	
					8530 11	

21 ԴԵԲԵՏ		Բողոքուած				21 ԿՐԷԴԻՏ	
Յուանումը	Դեբետ	Տեղեկութիւններ	Դեբետ	Տեղեկութիւններ	Տեղեկութիւններ	Կրեդիտ	Կրեդիտ
Յուանումը	14	Գանձելի մուրհակներին Արաս-Կուլի Մահմէդովի մուրհակը, պայմ. ս/թ. յու- նուարի 12-ին	32/9	4500 00	4500 00		
Փետրուար	16	Գանձելի մուրհակներին Ս. Ի. Ռուբինեանի մուր- հակը, պայմ. ս/թ. փետր- ուարի 14-ին	114/9	1420 00	1420 00		
							5920 00

մուրհակներ

Փետրուար	13	Դրամարկդից Ստացուած է Արաս-Կուլի Մահմեդովից, բողոքուած մուրհակով, պայմ. ս/թ. յունուարի 12-ին	106/3	4500 00	4500 00
»	28	Շահ և վնասից	156/34		710 00
»	»	Մայր հաշուէկշռից	158/35		710 00
					5920 00

22 ԴԵԲԵՏ		Վերադիր				22 ԿՐԷԴԻՏ	
Յուանումը	Դեբետ	Տեղեկութիւններ	Դեբետ	Տեղեկութիւններ	Տեղեկութիւններ	Կրեդիտ	Կրեդիտ
Յուանումը	17	Ապրանքին Վերադիր վճար է առուած 120 կապ. երկաթ կրօվ. 9 ֆ-ցի վրայ, ուղարկուած Բ.Յակովբեաններէ. Բագու, Անդրկովկաս. երկաթուղու վկայականով № 5670	42/7	3673 28			
»	29	Ապրանքին Վերադիր վճար է առուած 30 արկղ թէյի վրայ, ու- ղարկուած «Սաքարթվիլո» ընկ. Քուրթայիսում Անդր. երկաթ.վկայականով № 3446	71/7	3180 37	6853 65		
							6853 65

վճարներ

Յուանումը	30	Դրամարկդից Ստացուած է Բագուից վե- րադիր վճարը № 5670 վե- կայականով	72/3	3673 28	3673 28
Փետրուար	28	Մայր հաշուէկշռից	158/35		3180 37
	</				

23

ԴԵԲԵՏ

Կ ո ռ ր

Յուճուճար	23	Դրամարկդին				
		Միջնորդ Ս. Կ. Իւզրաշեանին	57/3	2787	2787	
		1/2 0/0 Բ. 5575-ից				
Փետրուճար	27	Դրամարկդին				
		Միջնորդ Ն. Քալանթարեանին	142/3	4368	4368	
		1/2 0/0 Բ. 8736,25 Կ.-ից				
					7155	

24

ԴԵԲԵՏ

Պատահական շահ

Յուճուճար	24	Դրամարկդին				
		Նուէր է տրուած Թիֆլիսում բացուելիք Կովկասեան համալսարանի օգտին . .	59/3	500 00	500 00	
					500 00	

25

ԴԵԲԵՏ

Տ ո կ ո

Յուճուճար	23	Գանձելի մուրհակներին				
		Թիֆլ. Առ. Բ. զեղջ 90/0,	58/9	5635		
		98 օր. համար Բ. 2300-ից				
»	29	Զանազան անձանց				
		Ս. Գիւլբէնկեանից գնուած ապրանքի գումարին աւել-				
		Փոխանցումն		5635		

23

ԿՐԷԴԻՏ

տ ա ժ

Փետրուճար	28	Շահ և վնասից	156/34			7155
						7155

24

եւ կորուստ

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուճար	28	Շահ և վնասից	156/34			500 00
						500 00

25

ս ն ե թ

ԿՐԷԴԻՏ

Յուճուճար	24	Վճարելի մուրհակներից				
		Ն. Կ. Քալանթարեանից 90/0	61/10	266		
		3 օրուայ համար Բ. 3550-ից				
»	27	Զանազան անձերից				
		Համեմու է մեզ Լ. Մ. Խալաթեանից վաճառած ապ-				
		Փոխանցումն .		266		

		Փոխանցումն	5635	
Փետրուար	10	լացրած է 8 ⁰ / ₀ 4 ամսուայ համար Բ. 6424,67 Լ.-ից .	70/8 171 32	227 67
		Չանազան անձանց		
		Հասնելու է Ա. Ի. Կրասիլ-նիկեանին, Բաթում, 7 ⁰ / ₀ 5 ամսուայ համար Բ. 3410,20 Լ.-ից	101/8 99 46	
	22	Դրամարկդին		
		Թ. Առ. Բ. զեղջ 7 ⁰ / ₀ 94 օր. համար Բ. 3250-ից .	131/3 59 40	
»	26	Թ. Առ. Բ. ընթ. յատ. հաշ. Հասնելու է Բանկին 8 ⁰ / ₀ ընթաց. յատուկ հաշուով օգտուելու համար . . .	138/20 30 11	188 97
				416 64
	28	Շահ և վնասին . . .	155/34	336 22
				752 86

		Փոխանցումն	266	
Փետրուար	9	բանքի 8 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ 7 օր. համար Բ. 2343,78 Լ.-ից . . .	67/8 116 21	118 87
		Գանձելի մուրհակներից		
		Լ. Մ. Սալաթեանցից, Ռ. Սրբիմեանի մուրհակի 7 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ զեղջ 98 օր. համար Բ. 5306.50 Լ.-ից	99/9 108 34	
	13	Դրամարկդից		
		Աբաս-Կուլի Մահմեդովից, 8 ⁰ / ₀ 31 օրուայ ժամանակն անցած ըողորուած մուր-հակի համար . . .	106/3 31 00	
»	15	Դրամարկդից		
		Ս. Ծատուրեանց և ընկ. Մ. Պ. Ղարիբեանի մուրհակի 8 ⁰ / ₀ զեղջ 172 օր. համար 3050 ըուբլուց . . .	112/3 116 57	
	25	Վճարելի մուրհակներից		
»		Պ. Ա. Փանեանցի մուրհակի 9 ⁰ / ₀ զեղջ 147 օրուայ համար . . .	137/10 294 00	
	28	Թ. Առ. Բ. ընթ. հաս. հաշ. Հասնելու է մեզ Բանկից մինչև այսօրս 4 ⁰ / ₀ ՆՆ(նամբր) 7965ից 88,50 5 ⁰ / ₀ պետական տուրք 4,42	145/13 84 08	633 99
				752 86

26

ԴԵՖԵՏ

Ռ ռ ճ ի

կ ն ե ռ

26

ԿՐԷԴԻՏ

Յուշուար	31	Դրամարկդին Վճարուած են յուշուար ամսուայ՝ Հաշուապահ Ս. Պ. Գալստեանին . . . 180,00 Հաշուապահի օգնակ. Տ. Ն. Ռոստոմեանին 75,00 Գործակատար Ս. Ի. Դլրթեանին . . . 50,00	$74/3$	305 00	305 00	Փետրուար	28	Երևան. բաժանմունքից Գրուած է սոյն հաշուին գործակատար Ա. Գալստեանցին վճարուած յուշուար և փետրուար ամսուայ ռոճիկները . . .	$147/15$	150 00	150 00
Փետրուար	28	Երևան. բաժանմունքին Գործակատար Ա. Պ. Գալստեանցի հաշուով Ա. Պ. Գալստեանցին յուշուար և փետրուար ամիսների	$148/15$	150 00		»	»	Շահ և փասից . . .	$156/34$		610 00
»	»	Դրամարկդից Վճարուած է փետրուար ամսուայ Հաշուապահ Ս. Պ. Գալստեանին . . . 180,00 Հաշուապահի օգնակ. Տ. Ն. Ռոստոմեանին 75,00 Գործ.Ս. Դլրթեանին 50,00	$148/3$	305 00	455 00						
					760 00						760 00

27

ԴԵՖԵՏ

Ռար

ստ (Զիջում)

27

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	3	Ձանազան անձանց Լ.Մ. Խալաթեանի հաշուից	$81/8$	9 99		Փետրուար	28	Շահ և փասից . . .	$156/34$		22 52
»	14	Ձանազան անձանց Ս. Ծատուրեան և ընկ. հաշուից	$110/8$	12 53	22 52						
					22 52						22 52

28

ԴԵԲԵՏ

ԹԻՖԼ. Ա. Բ. ինկասսո

Փետրուար	8	Գանձելի մուրհակներին Յանձնուած է Բանկին Տ. Խ.Ա.Ֆրիկիանի, Երևանում, № 9 մուրհակը, պայմ. 25 փետրուարի ս/թ.	96/9	1150 00	1150 00
					1150 00

29

ԴԵԲԵՏ

Կ օ մ ի ս

Փետրուար	28	Շահ և վնասին	155/35		15 00
					15 00

30

ԴԵԲԵՏ

Կուրսերի

Փետրուար	18	Շահ և վնասին	155/8		110 99
					110 99

28

տրուած մուրհակներ

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Մայր հաշուէկշռից	158/35		1150 00
					1150 00

29

ս ի ս

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	18	Զանազան անձերից Հասնելու է մեզ Ի. Ա. Սուպրոնովից, Ռոստով Դ/վ. Կոմիտսիա գնուած 1 վազոն ալիւրի-համար	120/8	15 00	15 00
					15 00

30

տարբերութիւն

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Զանազան անձերից Գրուած է ի հաշիւ Ա. Ի. Հալամբարեանի Մարտէյլ, հաշիւը փակելու համար, կուրսերի տարբերութիւնը	151/8	110 99	110 99
					110 99

31

ԴԵԲԵՏ

Ասական

Փետրուար 28	Չանագան անձանց Ա. Ի. Հայրումեանի, Մօս- կուա, հաշուից անցնում է իհաշիւ կասկածելի ստա- նալիքների	152/8	1459 21	1459 21
				1459 21

31

ԿՐԷԴԻՏ

ստանալիքներ

Փետրուար 28	Մայր հաշուեկշռից . . .	158/35	1459 21
			1459 21

32

ԴԵԲԵՏ

Փոխանցիկ

Փետրուար 28	Չանագ. պարտատէրերին Անցնում է փոխանցիկ գու- մարների հաշուին մարտ- յունիս ամիսների վճարուած Գիւլ. վկայականի 285,32 Տէլէֆօնի համար . 25,00 Տէլէֆօնի գործատիրոջ բնակարանում . . 20,00 Քաղ. Վարկի Ընկ. վճարած դրամագլխի շիջուցումն 78,32 Տոկոսների շիջուցումն 313,99 Թիֆլ. Քաղ. Վարչ. գնահատման պետ. և զեմսկի տուրքեր . 175,00	153/դ.	897 63	897 63
				897 63

32

ԿՐԷԴԻՏ

գումարներ

Փետրուար 28	Մայր հաշուեկշռից . . .	158/35	897 63
			897 63

33

ԴԵՔԵՏ

Դրամագլխի

Փետրուար	28	Մայր հաշուեկշիռն . . .	160/35			395 83
						395 83

34

ԴԵՔԵՏ

Շահ եւ

Փետրուար	28	Չան. պարտատէրերին	156/դ.	3980 93		
»	»	Դրամարկղին . . .	157/2	3881 52		7862 45
						7862 45

35

ԴԵՔԵՏ

Մայր

Փետրուար	28	Չան. պարտատէրերին	158/դ.			181799 85
						181799 85

33

Չիջուցումն

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Չան. պարտապաններից Անցնում է դրամագլխի չի- ջուցման հաշուին շարժա- կան և անշարժ կայքերի չի- ջուցումն 2 ամս. ընթացքում 5% անշ. կայքերից 375,00 10% շարժ. կայքերից 20,83	154/դ.	395 83		395 83
						395 83

34

վնաս

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Չան. պարտապաններից	155/դ.	7862 45		7862 45
						7862 45

35

հաշուեկշիռ

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Չան. պարտապաններից	159/դ.			54187 14
»	»	Չան. պարտապաններից	160/դ.			127612 71
						181799 85

Ն. Ո. Ղարա-Մելիքեան

ԹԻՖԼԻՍ

ՐԵՍԿՈՆՏՐՕ

1911 թ.

ԱՅԲՈՒԲԵՆԱԿԱՆ ՑԱՆԿ
ՐԵՍԿՈՆՏՐՕ

Տառ.	Բրն	Տառ.	Բրն
Ա	Արզումանեանց Բ. և որդ., Ան- տրախան	Ղ	Ղալամքարեան Ա. Ի., Մարսէյում 22
—	«Աստղիկ» ընկ., աստ	Ճ	Ղարազեօղիան Ն. Մ., աստ 9
—	Ադիլխանեան Ա., Մօսկուա	Մ	«Մասիս» և ընկ., աստ 5
—	Ալէքսանդրովսկիի ընկ., Օդեսսա 16	—	Մանթաշեան Ա. Ի., Բազու 7
—	Արամեանց Մ. Օ., աստ 18	—	Միքայելեանց Ս. Կ., աստ, (կօն- դիտեր) 24
Բ	Բէգլարեան Կ. Ի., Սարգվարում 20	Յ	Միրզախանեաններ Եղբ. աստ. 4
Գ	Գրիգորեանց Մ. և ընկ., աստ. 1	Ն	
—	Գիւրէնկեան Ս., աստ. 6	Շ	
Դ		Չ	
Ե		Պ	Չալախեանց Ս., աստ. (հացթուխ) 26
Զ		Ջ	Պօպով Կ., Բաթում 17
Ը		Բ	
Թ		Ս	Սուպրունով Ի. Ա., Ռօստով դ/վ 23
Կ	Խալաթեան Լ. Մ., աստ 19	—	«Ստուկկէն» և ընկ., աստ. 27
—	Մատուրեան Ս. և ընկ., աստ 3	Վ	
Է	Կրասիլնիկեան Ա. Մ., Բաթում 11	Ֆ	Փանեան Դ. Ա., աստ 13
—	Կրուչատնիկով Ն. Վ., Մօսկուա 14	—	Փրիդօնեան Ա. և ընկ., աստ 21
—	Կլատաձէ Դ. Ա., աստ. (հացթուխ) 25	Փ	
Ը	Հայկումեան Ա. Ս., Մօսկուա 2	Օ	Օրդուխանեան Գ., աստ. 8
Ճ		Ս	
Դ		Ն	
Ե		Շ	
Զ		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ		Բ	
Զ		Ս	
Ճ		Վ	
Դ		Ֆ	
Ե		Փ	
Զ		Օ	
Ը		Ս	
Թ		Ն	
Կ		Շ	
Է		Չ	
Ը		Պ	
Թ		Ջ	
Կ			

1

ԴԵԲԵՏ

Մ. Գրիգորեանց

Յուանումը	1	Մուտքի հաշուեկշռին				
		Մնացորդ համաձայն ին- վենտարի	1			759 75
»	19	Ապրանքին				
		Վաճառուած է և յանձ- նուած նորանց՝				
		8 հ. Ուգոլնիկներ 4" և 4/85	47	38 80		38 80
						798 55

2

ԴԵԲԵՏ

Ա. Ս. Հայրու

Յուանումը	1	Մուտքի հաշուեկշռին				
		Մնացորդ համաձայն ին- վենտարի	1			3459 21
						3459 21

1

Եւ ընկ., աստ,

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	2	Դրամարկդից				
		Ստացուած է նորանցից հա- շուով	80	798 55		798 55
						798 55

2

վեանց, Մօսկուա,

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	21	Թիֆ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ.				
		Բանկի նամակ նորանից ստացուած փողի և մեր ընթ. հաս. հաշուին անց- կացնելու մասին . . .	127	2000 00		
»	28	Կասկածելի ստանալիք. Անցնում է սոյն հաշուին իբրև կասկածելի պարտք .	152	1459 21		3459 21
						3459 21

Յուշուհ	1	Մուտքի հաշուեկշռին Մնացորդ համաձայն ինվէն- տարի	1			3250 00
»	16	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձնուած № 145/164 20 հազ կտաւ 16 վերջ. 800 կտոր 25500 ¹ / ₄ արջ. և 12 ¹ / ₂	30	306253		306253
Փետրուար	28	Մայր հաշուեկշռին Մնացորդ առ 28-ն փետ- րուարի ս/թ.	159			631253
						2000 00
						831253

Փետրուար	14	Զանազան պարտապան. Ստացուած է նորանցից 1) Մուրհակ, ս/թ. յունուարի 1-ից, 4 ամիս և 25 օր ժամանակով . . . 3250,00 2) Մուրհակ Մ. Պ. Ղա- րիբեանից ս/թ. յունուարի 1-ից, 6 ամիս ժամանակով . . . 3050,00 Այս հաշ. գեղջուած է 12,53	110	631253	
»	27	Գանձելի մուրհակներից Վաճառուած է Ս. Ծատու- րեան և ընկ., աստ, համա- ձայն միջնորդի պայմանա- գրութեան ս/ա. № 105 75 հ. ամերիկական մաքրած Բամբակ, յանձնելով նրանց ս/թ. մարտ ամսում ձ. 13/50 փութ Ն^ա և ստացուած է իբրև կանխավճար Ս. Պ. Մանսուրեանցի մուրհակը ս/թ. 17/նոյեմբերի, 4 ա- միս ժամանակով . . .	141	2000 00	831253
					831253

4
ԴԵԲԵՏ

Եղբ. Միրզախան

ԱՆՈՒՆՆԵՐԻ, ՍԱՄ.

4
ԿՐԷԴԻՏ

ՅուՆուՆԱՐ	1	Մուտքի հաշուեկշռին Մնացորդ համաձայն ին- վէնտարի	1	8450 00		
Փետրուար	9	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձնուած նրանց ըստ առաջին պա- հանջման № 19/33-15 պ. Պղպեղ Սինգապ. ԲՆՈ 48 փ. 10 ֆ. Տ. 0 » 33 » ՆՆՈ 45 փ. 17 ֆ. և 19/75	97	897 14		
»	21	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձ- նուած նրանց № 83/87 5 արկղ Դարչին ԲՆՈ 13 փ. 15 ֆ. Տ. 3 » 07 » ՆՆՈ 10 փ. 08 ֆ. և 22/00=224,40 № 320/324 5 արկղ Մեխակ ԲՆՈ 20 փ. 25 ֆ. Տ. 1 » 12 » ՆՆՈ 19 փ. 13 ֆ. և 16/00=309,20	129	533 60	1430 74	
					9880 74	

ՅուՆուՆԱՐ	5	Գանձելի մուրհակներից Ստացուած է նրանցից պարտքի դիմաց, նրանց մուրհակը այսօրուանից 6 ամիս ժամանակով . . .	14	8450 28	8450 00
Փետրուար	14	Դրամարկղից Ստացուած է հաշուով . .	109	897 14	897 14
»	28	Մայր հաշուեկշռից Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	158		533 60
					9880 74

5

ԴԵԲԵՏ

„Մ ա ս ի ս“

ընկ., աստ.

5

ԿՐԷԴԻՏ

Յուանուար	1	Մուտքի հաշուեկշռին Մնացորդ համաձայն ին- վէնտարի	1	125 00	
«	2	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձ- նուած ընկ. 15 թերթ. երկ. կաթս. 119"X56"X1/4" ն ^ա 257 փ. 25 ֆ. à ³ / ₂₀ = 824,40 3 հ. Ուգոլն. 4" à ⁴ / ₈₅ = 14,55	8	838 95	838 95
Փետրուար	23	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձ- նուած ընկ. 150 կապոց երկաթ կրօվ. 8 ֆ-ց. 1200 փ. à ⁴ / ₁₀	135	4920 00	4920 00
					5883 95

6

ԴԵԲԵՏ

Ս. Գիւրքեանկեան,

աստ.

6

ԿՐԷԴԻՏ

Յուանուար	1	Մուտքի հաշուեկշռին Մնացորդ համաձայն ին- վէնտարի	1	3460 70	
Փետրուար	7	Զան. պարտատէրերին Մեր պարտքի դիմաց տըր- ւած է մեր գանձելի մուր- հակը, № 6, պայման. 12 ապրիլի ս/թ . 950,00 3 հատ թ. ֆ. Վ. Ընկ., 5 ⁰ / ₀ պարտաթղթեր № 3751/3, իւրաք. 1000 ր. Կուրսը 85 ¹ / ₂ 0/0 ր. 2565,00 5 ⁰ / ₀ կտրոն. ս/թ յուանուարի 1-ից 15,42 5 ⁰ / ₀ Պետ. տուրք 0,77 14,65	92	3529 65	3529 65
					6990 35

Փետրուար	14	Դրամարկդից Ստացուած է հաշուով . .	109	838 95	
«	15	Դրամագլխին Տարուայ սկզբին, ինվէն- տար կազմելու ժամանակ սխալմամբ մտած պարտ- քը յետ է գրուում . . .	113	125 00	963 95
«	28	Մայր հաշուեկշռից Մնացորդ առ 28 փե- տրուարի ս/թ.	158		4920 00
					5883 95

Յուանուար	29	Զանազան պարտապան. Գնուած է և ստացուած նրանից № 126/195 70 արկղ թէյ Բ ^ա 175 փ. 10 ֆ. Փ. 33 » 17 « ն ^ա 141 փ. 33 ֆ. à ⁴⁵ / ₃₀ = 6424,67 Աւելացն. այս գումարին 8 ⁰ / ₀ 4 ամս. համար 171,32	70	6595 99	6595 99
Փետրուար	7	Դրամարկդից Ստացուած են նորանից հաշուի մնացորդները . .	93	394 36	394 36
					6990 35

7
ԴԵԲԵՏ

Ա. Ի. Մանրա

շեան, Բագու

7
ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	5	Թիֆ. Ա. Բ. ընթ. հաս. հաշ. վճարուած է նորա 0/ եղբ. Ա. Է Ա. Միլովներին, աստ, № 5 չէկով	90	7500 00	7500 00
					7500 00

Ունեւար	1	Մուտքի հաշուեկշռից Մնացորդ համաձայն ին- վէնտարի	2	7500 00
	</			

8
ԴԵԲԵՏ

Կ. Կ. Օրդուբա

թեան, աստ.

8
ԿՐԷԴԻՏ

Յունուար	17	Դրամարկդին վճարուած է հաշուով . .	41	1260 50	
»	28	Ապրանքին վաճառուած է և բաց թողուած նորան № 71/91 20 պարկ և № 125/127 3 պարկ Սուրճ Մօկկօ. Բ ^{սո} 82 փ. 03 ֆ. ֆ. 3 « 23 « Ը ^{սո} 78 փ. 20 ֆ. և 24/80	69	1923 25	3183 75
					3183 75

ՆԱԽԱՐԱՐ	1	Մուտքի հաշուեկշռից Մնացորդ համաձայն ին- վէնտարի	2	1260 50
ԵՏՐՈՒՐ	28	Մայր հաշուեկշռից . Մնացորդ առ 28-ն փետ- րուարի ս/թ	158	1923 25
				3183 75

11

ԴԵԲԵՏ

Ա. Մ. Կրասիկին

կով, Բաքում.

11

ԿՐԷԴԻՏ

Յուճուճար	18	Ձանագ. պարտատէրերին Փոխադրուած է Թիֆլ. Առ. Բանկի Բաթումի բաժան- մունքին № 675 փոխանա- կագրով . . . 4761,50 Եւսմեր մուրհակ ա/թ դեկ. 17-ից, 6 ամիս ժամ. Բաթ. վճարելու պայմ. 4000,00	44	8761 50	8761 50
Փետրուար	23	Վճարելի մուրհակներին Ուղարկուած է Բաթում, Կ. Պօպովին, նրան յանձնելու, նորանից գնուած ապրանքի համար մեր մուրհակը 10 փետր. ս/թ, 5 ամիս ժամ.	134	3509 66	3509 66
					12271 16

12

ԴԵԲԵՏ

„Աստղիկ“

Յուճուճար	17	Դրամարկդին Վճարուած է հաշուով . . .	41	1234 50	1234 50
Փետրուար	28	Մայր հաշուեկշռին Մնացորդ առ 28 փետ. ս/թ	159		5575 50
					6810 00

Յուճուճար

1 Մուտքի հաշուեկշռից
Մնացորդ համաձայն ինվ.

2

8761 50

Փետրուար

10 Ապրանքից
Ստացուած է Բաթումից,
գնուած նրանից Կ. Պօպովի.
միջոցաւ, franco Թիֆլ. 5
ամիս ժաման., 7⁰/₀ աւե-
լացնելով գումարի վրայ
№ 126/155 30 արկղ Դարչին
Բժժ 107 փ. 10 ֆ.
Տ. 22 « 08 «
Նժժ 85 փ. 02 ֆ.
« 20/50=1743,52
№ 76/105 30 ար. Պղպեղ Սինդ.
Բժժ 93 փ. 15 ֆ.
Տ. 2 « 02 «
Նժժ 91 փ. 13 ֆ.
« 18/25=1666,68

100

3410 20

«

10 Տոկոսներից
Հաճնելու է նորան 7⁰/₀, 5
ամս, համար Բ. 3410,20 կ-ից

101

99 46

3509 66

12271 16

12

ընկ., աստ.

ԿՐԷԴԻՏ

Յուճուճար	1	Մուտքի հաշուեկշռից Մնացորդ համաձայն ինվ.	2		1234 50
«	23	Ապրանքից Գնուած է ստաց. է ընկ-ից 3 ամիս և 10 օր. ժաման. № 125/194 70 պարկ Սուրճ Մօկկօ Բժժ 245 փ. 20 ֆ. Տ. 9 « 10 « Նժժ 236 փ. 10 ֆ. « 23/60	56	5575 50	5575 50
					6810 00

13

ԴԵԲԵՏ

Պ. Ա. Փա

նեան, ստոր.

13

ԿՐԷԴԻՏ

Ցուցումար	22	Զանազ. պարտատերերին Տրուած է նրան մեր մուրհակը ս/ամս. 8-ից, 7 ամիս ժաման. 8000,00 Թ. Առ. Բ. ընթ. հաս. հաշ. № 3 չէկով 3500,00 Կանխիկ դրամով 443,12	54	11943 12	11943 12
					11943 12

Ցուցումար	8	Բաժոժ կօմ. Ա. Ղալամ- քարեանի մօտ, Մարս. Գնուած է նրանից և ու- ղարկուած Ա. Ղալամ- քարեանին, Մարս. Բաթումի Կ. Պօպովի միջոցաւ մեր հա- շուին վաճառելու համար № 125/324 100 հակ. Բոժոժ Բ ² 507 փ. 23 ֆ. Տ. 29 α 34 α Ն ²⁰ 477 փ. 29 ֆ. և 25/00 Սրա փոխարէն պէտք է տանք՝ Մուրհակ այսօր. 6 ամիս ժաման. 8000,00 Կանխիկ դրամով 15 օրից յետոյ . 3943,12	19	11943 12	11943 12
					11943 12
					11943 12

14

ԴԵԲԵՏ

Ն. Վ. Կրուպ

չատնիկով, Մօսկուա.

14

ԿՐԷԴԻՏ

Ցուցումար	21	Վճարելի մուրհակներին Ուղարկուած է նրան մեր մուրհ. ա/թ. դեկտ. 18-ից, 4 ամիս ժամանակով . .	52	8964 00	8964 00
					8964 00

Ցուցումար	10	Ապրանքից ճանապարհ. Ստացուել է № 10 ֆակ- տուրա, 18 դեկտեմբերի ա/թ, կօմիսիօնէր Ա. Ադիլ- խանեանի միջոցով, նրա- նից գնուած, 4 ամիս ժամ. 338 կապ. Երկաթ կրօվ 8 ֆ-ց Ն ²⁰ 2700 փ. և 3/32	23	8964 00	8964 00
					8964 00

15
ԴԵԲԵՏ

Ա. Արեւիկանեան,

Յուշուար	20	Դրամարկդին Փոխադրուած է Մօսկուա- յի Փոխադարձ Վարկի Ըն- կերութեան միջոցաւ, փո- խանակագիր № 693	50	823 80	823 80
					823 80

16
ԴԵԲԵՏ

Ալեքսանդրովսկի

Յուշուար	15	Զանազան պարտատէր. Վճարուած է ընկ. ներկա- յացուցիչ Ն. Պ. Կվէլին գնուած և ստացուած 20 տակառ Շաքարի համար կանխիկ դրամով 1779,33 Մուրհակով, այսօ- րուանից 4 ամիս ժամանակով 2000,00	37	3779 33	3779 33
					3779 33

Մօսկուա.

15
ԿՐԷԴԻՏ

Յուշուար	10	Ապրանքից ճանապարհ. Նորա հաշիւը, Մօսկվայում Կրուպչատնիկովից գնուած և մեզ ուղարկուած ապրան- քի զանազան ծախսերի՝ Քրէն Մօսկուայից մինչև Թիֆլիս 701,10 Բառնալու 12,70 Պօստային և այլ մանր ծախսեր . . . 2,36 Ապահովագրութիւն 20/00 9000-ից . . . 18,00 10/0 Կօմիս. 8964 ռ. 89,64	24	823 80	823 80
					823 80

ընկ., Օդեսսա.

16
ԿՐԷԴԻՏ

Յուշուար	24	Ապրանքից Ստացուած է Franco Թիֆ- լիս գնուած՝ № 185/204 20 տակառ Շաքար ԲՄՁ 602 փ. 25 ֆ. Տ. 30 » 00 » ԼՄՁ 572 փ. 25 ֆ. և 6/60 Հաշիւը կէսը կանխիկ, կէսը մուր- հակով, 4 ամիս ժամանակով	36	3779 33	3779 33
					3779 33

17
ԴԵԲԵՏ

Կ. Պոպով,

Բարու.

17
ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	1	Դրամարկդին Փոխադրուած է նրան ԹԻՖ. Առ. Բանկի միջոց. № 105 անդորադրով	77	515 00	515 00
					515 00

18
ԴԵԲԵՏ

Մ. Օ. Արա

մեանց, աստ.

18
ԿՐԷԴԻՏ

Յունուար	27	Դրամարկդին Վճարուած է հաշուով . .	65	1700 00	1700 00
					1700 00

Յունուար	26	Դրամազլիից Հասնելու է նրան, համա- ձայն նրա ներկայացրած հաշուի, տարուայ սկզբին, ինվէնտար կազմելու ժա- մանակ բաց թողած մեր պարտքը	64	1700 00	1700 00
					1700 00

19

ԴԵԲԵՏ

Լ. Մ. Խաչա

թեան, սատ.

19

ԿՐԷԴԻՏ

ՅՈՒՆՈՒՄԱՐ	27	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձնուած նրան, 7 ամիս ժամ., աւե- լացնելով գումարին $8\frac{1}{2}\%$ № 165/179 15 հ. կտաւ 16 վեր. 600 կտ. 18750 $\frac{1}{4}$ ար. ձ $\frac{0}{12}\frac{1}{2}$	66	2343 78		
«	«	Տօկոսներին Հասնելու է մեզ նրանից $8\frac{1}{2}\%$ 7 ամս. համ. Բ. 2343,78 կ. ց	67	116 21	2459 99	
					2459 99	

ՅՈՒՆՈՒՄԱՐ	28	Չանազ. պարտատէրերից Ստացուած է նրանից մուրհակ ս/թ 27 յունուա- րի, 7 ամիս ժամ. 2450,00 հաշուից զեղջուել է 9,99	81	2459 99	2459 99	
						2459 99

20

ԴԵԲԵՏ

Կ. Ի. Բեգլարեանց,

Սարգվարու.

20

ԿՐԷԴԻՏ

ՓԵՏՐՈՒՄԱՐ	8	Դրամարկդին Գնուած է եղբ. Արզումա- նեաններից փոխանակադիր Կ. Բեգլարեանցի վրայ, ոչ- խարի բուրդ գնելու համ. 20/հազար կրան, թումանը 2 ր. հաշուելով	95	4000 00	4000 00	
						4000 00

ՓԵՏՐՈՒՄԱՐ	18	Ապրանքից ճանապարհ. Ստացուած է Ֆակտուրա նրանից գնուած և մեզ ու- ղարկուած՝ Կալ. և Մերկու- րիայի միջ. Ոչխ. բուրդ № 1/50 B. 50 հ. Բ ^{սո} 300 փ. S. 25 փ. « 51/80 N 30 « « 180 « « 15 « « 81/100 G 20 « « 120 « « 10 « 100 հազ. Բ ^{սո} 600 փ. S. 50 « Ն ^{սո} 550 փ. ձ $\frac{4}{40}$ = 2420,00 Ծախսեր Բրէհ Կալ. և Մերկուրիայի միջ- Սարգվարից—Թիֆլիս, ապա- հովելով հրդեհից Բ ^{սո} 600 փ. ձ $\frac{2}{25}$ 1350,00 Ռալեն. 80 արշ. ձ $\frac{0}{17}$ 136,00 Մաւթուլ 10 փ. ձ $\frac{4}{100}$ 20,00 Սեղմելու համար ձ $\frac{0}{20}$ 20,00 Պօս. և զան. ծախսեր 5,60 20/0 կօմիսիա . . 48,40	121	4000 00	4000 00	
						4000 00

21
ԴԵԲԵՏ

Ա. Փրիդոնեան

Փետրուար	12	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձնուած նրանց 4 ամիս ժամանակ. № 76/105 30 հակ. ամերիկ. մաքրած Բամբակ Բ ^ա 241 փ. 05 ֆ. Տ. 6 » 15 » Հ ^ա 234 փ. 30 ֆ. և 14/50	105	3403 87	3403 87
					3403 87

22
ԴԵԲԵՏ

Ա. Ի. Ղալամբա

Փետրուար	15	Բոժոժ. Կոմիս. նորա մօտ Ստացուած է նրանից վա- ճառման հաշիւ 12/25. ս/ամս. մեր ուղարկած 100 հ. բո- ժոժի հետեւեալ բովանդա- կութեամբ Հ ^ա 477 փ. 29 ֆ. և 32/85 = 15693,26 Ռաբատ 20/0 . . . 313,87 Բ. 15379,39 Ժ ա խ ս ե ռ Պահեստի և պա- հելու 16,52 «Պակէ և ընկ.» շոգեն. ընկ. . . 471,99 Պօստի և այլ ծախսերի . . . 13,45 Կոմիս. 1 1/2 0/0 230,69 732,65 (frs 38812,84 cts կուրս 265 cts) 28 Կուրսերի տարբերութ. Գրուած է հաշիւը փակելու համար կուրսերի տարբե- րութիւնը	125	14646 74	14757 73
			151	110 99	14757 73
					9880 73

եւ ընկ., աստ.

21
ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Մայր հաշուեկշռից Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	158	3403 87
				3403 87

22
րեան, Մարտեյրում.

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	25	Դրամարկից Ստացուած է նրանից Վօլփ. Կամ. Առետր. Բանկի մի- ջոցով, և հաշիւ մեր Բո- ժոժներին, վաճառած Frs 38812,84 cts կուրսը 263 cts	136	14757 73	14757 73
					14857 73

23

ԴԵԲԵՏ

Ի. Ա. Սուպրու

Փետրուար	17	Կօմիսսիային Հասնելու է մեզ գնուած մէկ վագօն ալիւրի համար	120	15 00	15 00
					15 00

24

ԴԵԲԵՏ

Ս. Կ. Միքայէ

Փետրուար	18	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձնուած ապարիկով ըստ առաջին պահանջման 20 պարկ Կրուպչատկա 000 ձ 13/00	122	260 00	260 00
					260 00

25

ԴԵԲԵՏ

Դ. Կվատաձե,

Փետրուար	18	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձնուած նրան 10 պարկ Ալիւր 4 տեսակի . . . ձ 10/50	122	105 00	105 00
					105 00

23

Նով, Բօստով Դվ

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Մայր հաշուեկշռից Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	158		15 00
					15 00

24

շեանց, աստ. (Կօնդիտեր)

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	28	Մայր հաշուեկշռից Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	158		260 00
					260 00

25

(նացքուի.)

ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար	18	Մայր հաշուեկշռից Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	158		105 00
					105 00

26

ԴԵԲԵՏ

Ա. Զարսիսեանց,

սատ (հացքուխ).

26
ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար 18	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձնուած նրան 10 պարկ Արիւր 4 տես. à 10/50	122	105 00	105 00
				105 00

27

ԴԵԲԵՏ

Կ. Ստուկկեն եւ

ընկ., սատ.

27
ԿՐԷԴԻՏ

Փետրուար 27	Ապրանքին Վաճառուած է և յանձնուած 100 հակ Ոչխարի բուրդ № 1/50 B. 50 հ. Բ ^տ 300 փ. S. 25 փ. № 51/80 N 30 հ. « 180 « « 15 « № 81/100 G 20 հ. « 120 « « 10 « 100 հ. Բ ^տ 600 փ. S. 50 « Ը ^տ 550 փ. à 9/00	143	4950 00	4950 00
				4950 00

Փետրուար 28	Մայր հաշուեկշռից Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	158	105 00
			105 00

Փետրուար 28	Մայր հաշուեկշռից Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	258	4950 00
			4950 00

Ն. Ո. Ղաթա-Մելիքեան

ԹԻՖԼԻՍ

ԱՊՐԱՆԱՅ ԳԻՐԳ

1911 թ.

Ա Յ Բ Ո Ւ Բ Ե Ն Ա Կ Ա Ն Ց Ա Ն Կ

ԱՊՐԱՆԱՅ ԳՐՔԻ

Տառ.	Երես	Տառ.	Երես
Ա	Աղիւր I տեսակի 15	Մ	Մեխակ 7
—	Աղիւր IV տեսակի 16	Յ	
—		Ն	
Բ	Բամբակ, մաքուր, ամերիկական 11	Շ	Շաքար Ալեքսանդ. ընկ. 9
—		Ո	Ուգոլնիկներ 4" 2
Գ		—	Ոչխարի բուրդ 17
Դ	Դարչին 6	Զ	
Ե	Երկաթ կրօվ. 9 գր-ց 4	Պ	Պղպեղ Սինգապուրի 5
—	Երկաթ կաթս. 119"X56"X1/4" 3	Ջ	
—	Երկաթ կրօվ. 8 գր-ց 13	Ռ	
Զ		Ս	Սուրճ Մօկկո. 8
Է		Վ	
Ը		Տ	
Թ	Թէյ 10	Ր	
Գ		Յ	
Դ		Ի	
Ե	Խողովակներ 2" գաղ. 1	Փ	
Զ		Ք	
Է	Կտաւ 16 վերջ. 12	Օ	
Ը	Կրուպչատկա 000 14	Ֆ	
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			
Գ			
Դ			
Ե			
Զ			
Է			
Ը			
Թ			

1

Մուտք

Խողովակներ

2' դազ.

1
Եր

Յուան.	Փետր.	Մնացորդ համաձայն ին- վէնտարի	Յօդ.	Քան.	Երկար. չափ.		Գինը	Գումարը.
					Փուտ	դ.		
Յուան.	1	Մնացորդ համաձայն ին- վէնտարի	1	240	3980	—	$\frac{0}{53}$	2109 40
Փետր.	28	Շահ վաճառելուց	155					185 50
				240	3980	—	—	2294 90

Յուան.	Փետր.	Մնացորդ համաձայն ին- վէնտարի	Յօդ.	Քան.	Երկար. չափ.		Գինը	Գումարը.
					Փուտ	դ.		
Յուան.	24	Կանխիկ վաճառուած	60	45	686	6	$\frac{0}{62}$	425 63
Փետր.	7	« « «	91	90	1375	8	$\frac{0}{62}$	852 91
				135	2062	2	—	1278 54
«	28	Մնացորդ առ 28 փ. ս/թ.	158	105	1917	8	$\frac{0}{53}$	1016 36
				240	3980	—	—	2294 90

2

Մուտք

Ուղղորդիկ

ներ 2''

Եր

Յուան.	Փետր.	Մնացորդ համաձայն ինվէնտարի	Յօդ.	Քան.	Գինը	Գումարը.
Յուան.	1	Մնացորդ համաձայն ինվէնտարի	1	124	$\frac{4}{60}$	570 40
Փետր.	28	Շահ վաճառելուց	155			3 25
				124	—	573 65

Յուան.	Փետր.	Մնացորդ համաձայն ինվէնտարի	Յօդ.	Քան.	Գինը	Գումարը.
Յուան.	3	Մասիս ընկ., աստ.	8	3	$\frac{4}{85}$	14 55
«	19	Մ. Գրիգորեանց և ընկ., աստ.	77	8	$\frac{4}{85}$	38 80
«	24	Կանխիկ վաճառուած	60	2	$\frac{4}{85}$	9 70
				13	—	63 05
Փետր.	28	Մնացորդ առ 28 փետրուարի ս/թ.	158	111	$\frac{4}{60}$	510 60
				124	—	573 65

3

Մուտք

Երկաթ կաթսայի

Յուն.	Փետր.	Ն. Վ. Կրուպչատնիկովից, Մոսկ.	Յող.	Քան.	Կ Շ Ի Ռ		Գինը	Դուրմարը.
					Փուտ.	դ.		
Յուն.	1	Մնացորդ համաձայն ինվենտարի	1	86	1445	—	$\frac{2}{80}$	4046 00
Փետր.	5	Ն. Վ. Կրուպչատնիկովից, Մոսկ.	89	70	1138	20	$\frac{3}{10}$	3529 35
				156	2583	20	—	7575 35
«	28	Շահ վաճառելուց	155	—	—	—	—	312 31
				156	2583	20	—	7887 66

4

Մուտք

Երկաթ կրով.

Յուն.	Փետր.	Ն. Վ. Կրուպչատնիկովից, Մոսկ.	Յող.	Քան.	Կ Շ Ի Ռ		Գինը	Դուրմարը.
					Փուտ.	դ.		
Յուն.	1	Մնացորդ համաձայն ինվենտարի	1	228	2050	20	$\frac{3}{10}$	6356 55
Փետր.	28	Շահ վաճառելուց	155	—	—	—	—	324 12
				228	2050	20	—	6680 67

3

119"×56"× $\frac{1}{4}$ "

Ելք

Յուն.	Փետր.	Ն. Վ. Կրուպչատնիկովից, Մոսկ.	Յող.	Քան.	Կ Շ Ի Ռ		Գինը	Դուրմարը.
					Փուտ.	դ.		
Յուն.	3	«Մասիս». ընկ., աստ	8	15	257	25	$\frac{3}{20}$	824 40
«	24	Կանխիկ վաճառում	60	20	340	25	$\frac{3}{20}$	1090 00
Փետր.	7	«	91	15	259	20	$\frac{3}{40}$	882 30
«	28	Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	158	50	857	30	—	2796 70
				106	1725	30	$\frac{2}{95}$	5090 96
				156	2583	20	—	7887 66

4

9 գր—ց

Ելք

Յուն.	Փետր.	Ն. Վ. Կրուպչատնիկովից, Մոսկ.	Յող.	Քան.	Կ Շ Ի Ռ		Գինը	Դուրմարը.
					Փուտ.	դ.		
Յուն.	17	Բ. Յակովբեան և ընկ. Բա- գու, վիրադիր վճարով, Անդրը- կովկաս. երկաթուղով, վկա- յական. № 5607	24	120	1080	15	$\frac{3}{40}$	3673 28
Փետր.	28	Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ	158	108	970	05	$\frac{3}{10}$	3007 39
				228	2050	20	—	6680 67

5

Մուտք

Պղպեղ

Սինգապուրի

Եր

		Թոգ.	Քան.	Ձև	Բրուտտո	Տարա	Նետտո	Չին	Դուժարը
Յուն.	1	Մնաց. համաձ. ինվ.	1	28	$\frac{15}{42}$	85 15	1 30	83 25 $\frac{18}{50}$	1547 06
Փետր.	10	Ա. Ի. Կրասիլնիկեանից, Բաթում . .	100	30	$\frac{76}{105}$	93 15	2 02	91 13 $\frac{18}{25}$	1666 68
				58	—	178 30	3 32	174 38	3213 74
«	28	Շահ վաճառելուց .	155						65 09
				58	—	178 30	3 32	174 38	3278 83

		Թոգ.	Քան.	Ձև	Բրուտտո	Տարա	Նետտո	Չին	Դուժարը
Յուն.	7	Կանխիկ վաճառուած	17	4	$\frac{15}{18}$	12 08	0 10	11 38 $\frac{19}{75}$	236 01
Փետր.	9	Եղբ. Միրզախանեան-ներին, աստ . . .	92	15	$\frac{19}{33}$	46 10	0 33	45 17 $\frac{19}{75}$	897 14
				19	—	58 18	1 03	57 15	1133 15
«	28	Մնացորդ առ 28 փ. ս/թ	158	39	զան.*	120 12	2 29	117 23 $\frac{18}{25}$	2145 68
				58	—	178 30	3 32	174 38	3278 83

*34/42, 76/105

6

Մուտք

Դար

Հին

Եր

		Թոգ.	Քան.	Ձև	Բրուտտո	Տարա	Նետտո	Չին	Դուժարը
Յուն.	1	Մնաց. համաձ. ինվ.	1	15	$\frac{78}{92}$	53 15	11 10	42 05 $\frac{26}{100}$	842 50
Փետր.	10	Ա. Ի. Կրասիլնիկեանից, Բաթում . .	100	30	$\frac{126}{155}$	107 10	22 08	85 02 $\frac{20}{100}$	1743 52
				45	—	160 25	33 18	127 07	2586 02
«	28	Շահ վաճառելուց .	155						51 51
				45	—	160 25	33 18	127 07	2637 53

		Թոգ.	Քան.	Ձև	Բրուտտո	Տարա	Նետտո	Չին	Դուժարը
Յուն.	7	Կանխիկ վաճառուած	17	5	$\frac{78}{82}$	13 10	3 06	10 04 $\frac{22}{100}$	222 20
Փետր.	21	Եղբ. Միրզախանեան-ներին, աստ. . .	129	5	$\frac{83}{87}$	13 15	3 07	10 08 $\frac{22}{100}$	224 40
				10	—	26 25	6 13	20 12	446 60
«	28	Մնացորդ առ 28 փ. ս/թ	158	35	—	134 00	27 05	106 35 $\frac{20}{50}$	2190 93
				45	—	160 25	33 18	127 07	2637 53

7

Մուտք

Մ Է

		Յօդ.	Քան.	№	Բրուտտո	Տարա	Նետտո	Գինը	Գումարը
ՅուՆ.	1 Մնաց. համաձ. ինվ.	1	12	⁴⁰ / ₅₁	49 00	3 00	46 00	¹⁴ / ₅₀	667 00
«	4 Ն. Մ. Ղարաբեղեանից, աստ. . . .	13	30	³²⁰ / ₃₄₉	122 00	8 26	113 14	¹⁴ / ₇₅	1671 91
		42	—	—	171 00	11 26	159 14	—	2338 91
Փետր.	28 Շահ վաճառելուց .	155							96 48
		42	—	—	171 00	11 26	159 14	—	2435 39

8

Մուտք

Սուրճ

ՅուՆ.	1 Մնաց. համաձ. ինվ.	1	65	²⁷ / ₉₁	234 00	9 30	224 10	²³ / ₅₀	5269 87
«	23 «Աստղիկ» ընկ., աստ.	56	70	¹²⁵ / ₁₉₄	245 20	9 10	236 10	²³ / ₆₀	5575 50
		135	—	—	479 20	19 00	460 20	—	10845 37
Փետր.	28 Շահ վաճառելուց .	155							77 62
		135	—	—	479 20	19 00	460 20	—	10922 99

7

Խ ա Կ

Եր

		Յօդ.	Քան.	№	Բրուտտո	Տարա	Նետտո	Գինը	Գումարը
ՅուՆ.	7 Կանխ. վաճառուած	17	8	⁴⁰ / ₄₇	32 10	2 00	30 10	¹⁶ / ₀₀	484 00
Փետր.	9 « «	97	4	⁴⁸ / ₅₁	16 30	1 00	15 30	¹⁶ / ₀₀	252 00
«	21 Եղր. Միրզախանեան- նեղին, աստ. . . .	129	5	³²⁰ / ₃₂₄	20 25	1 12	19 13	¹⁶ / ₀₀	309 20
«	28 Մնաց. առ 28 փ. ս/թ	158	17	—	69 25	4 12	65 04	—	1045 20
			25	³²⁵ / ₃₄₉	101 15	7 14	94 10	¹⁴ / ₇₅	1390 19
		42	—	—	171 00	11 26	159 14	—	2435 39

8

Մօկկօ

Եր

ՅուՆ.	3 Ուղարկուած է Երևան- նեան բաժանմունքին	10	45	²⁷ / ₇₁	161 10	6 25	154 25	—	3633 69
«	28 Կ. Կ. Օրդուբաթ. աստ.	69	20	⁷¹ / ₉₁	72 30	3 05	69 25	²⁴ / ₅₀	1705 81
	« «	69	3	¹²⁵ / ₁₂₇	9 13	0 18	8 35	²⁴ / ₅₀	217 44
Փետր.	28 Մնաց. առ 28 փ. ս/թ.	158	68	—	243 13	10 08	233 05	—	5556 94
			67	¹²⁸ / ₁₉₄	236 07	8 32	227 15	²³ / ₆₀	5366 05
		135	—	—	479 20	19 00	460 20	—	10922 99

Մուտք

Շաբաթ Ալիք

Թիվ	Քան.	№ չ	Բրուտտո	Տարա	Նետտո	Գինը	Գումարը
Յուլն. 1	50	30/79	1559 37	74 15	1485 22	6/65	9878 91
« 15	20	185/204	602 25	30 00	572 25	6/60	3779 33
« 16	39						16 00
Փետր. 28	70		2162 22	104 15	2058 07	—	13674 24
	155						433 88
	70		2162 22	104 15	2058 07	—	14108 12

Մուտք

Թէյ

Յուլն. 1	60	31/90	147 15	24 25	122 30	45/50	5585 13
« 29	70	70/126	175 10	33 17	141 33	48/50	6424 67
Փետր. 28	130	—	322 25	58 02	264 23	—	12009 80
	155						591 68
	130	—	322 25	58 02	264 23	—	12601 48

սանդղավանդակի ընկ.

Եր

Թիվ	Քան.	№ չ	Բրուտտո	Տարա	Նետտո	Գինը	Գումարը
Յուլն. 3	10	25	30/54	749 30	37 20	712 10	6/65 4736 46
« 18	43	10	55/64	308 20	15 30	292 30	6/10 1785 78
Փետր. 16	117	15	65/79	617 30	32 05	585 25	6/50 3806 56
		5	185/189				
	55	—		1676 00	85 15	1590 25	— 10328 80
« 28	158	15	190/204	486 22	19 00	467 22	*8/08 3779 32
	70	—		2162 22	104 15	2058 07	— 14108 12

*) Սխալմամբ է գնահատուած 8 ր. 08 կողմ.

Եր

Յուլն. 3	10	25	31/55	53 20	9 35	43 25	45/50 1985 94
« 18	43	10	56/65	24 30	3 10	21 20	47/00 1010 50
« 29	71	30	126/155	76 20	12 10	64 10	49/50 3180 37
		65	—	154 30	25 15	129 15	— 6176 81
Փետր. 28	158	65	156/195	167 35	32 27	135 08	47/52 6424 67
	130	—		322 25	58 02	264 23	— 12601 48

11

b7p

		Թող.	Քան.	Պ. Բ.	Բրուտառ	Տարա	Նետառ	Գինը	Գումարը
Յուն.	11	Ներկայացուած է Թ. Առ. Բան. իբրև զրա- ւական ընթացիկ յա- տուկ յաշուի ապահո- վութեան համար.	26	75 ⁷⁶ / ₁₅₀	619 00	16 20	602 20	¹² / ₄₀	7471 00
Փետր.	12	Ա. Փրիդոնեանին և ընկ., աստ.	105	30 ⁷⁶ / ₁₀₅	241 05	6 15	234 30	¹⁴ / ₅₀	3403 87
«	28	Մնաց. առ 28 փետ. ս/թ	158	105 — 45 ¹⁰⁶ / ₁₅₀	860 05 377 35	22 35 10 05	837 10 367 30	— ¹² / ₄₀	10874 87 4560 10
				150 —	1238 00	33 00	1205 00	—	15434 97

12

b2p

Յօդ.	№ №	Քանակութ.		Արժին	Քիւնը	Գումարը		
		Հալ.	Կտ.					
Յոռն.	12 Ս. Ծատուրեանին և ըն.աստ.	30	$\frac{145}{164}$	20	800	$24500\frac{1}{4}$	$12\frac{1}{2}$	3062 53
«	27 Լ. Մ. Խալաթեանին, աստ.	66	$\frac{165}{179}$	15	600	$18750\frac{1}{4}$	$12\frac{1}{2}$	2343 78
Փետր.	28 Մնացորդ առ 28 փետ. ս/թ.	158	$\frac{180}{194}$	35	1400	$43250\frac{1}{2}$	—	5406 31
				15	600	$17949\frac{1}{2}$	$\frac{0}{11}$	1974 45
				160	2000	61200	—	7380 76

13

Մուտք

Երկաթ կրով.

			Յօդ.	Քան.	Փուխ.	Ֆ.	Գինը	Գումարը.
Յուն.	21	Ն. Վ. Կրուպչանովից, Մօսկ.	51	338	2700	00	$\frac{3}{63}$	9789 05
Փետր.	28	Շահ վաճառելուց	155					796 85
				338	2700	00	—	10585 90

13

8 գլ—ց

Ելք

			Յօդ.	Քան.	Փուխ.	Ֆ.	Գինը	Գումարը.
Յուն.	24	Կանխիկ վաճառուած.	60	50	470	00	$\frac{4}{10}$	1927 00
Փետր.	28	«Մասիս» ընկ., աստ.	135	150	1200	00	$\frac{4}{10}$	4920 00
				200	1670	00	—	6847 00
«	«	Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ.	158	138	1030	00	$\frac{3}{63}$	3738 90
				338	2700	—	—	10585 90

14

Մուտք

Կրուպչան

			Յօդ.	Պարկ.	Գինը.	Գումարը.
Փետր.	17	Ի. Ա. Սուպրունովից, Ռօստով Դ/վ	118	50	$\frac{11}{50}$	575 00
«	«	Երկաթուղուն քրէհ և մշակներին .	119			57 50
				50	—	632 50
«	28	Շահ վաճառելուց				7 06
				50	—	639 56

կա 000

Ելք

			Յօդ.	Պարկ.	Գինը.	Գումարը.
Փետր.	3	Ս. Կ. Միքայէլեանցին, աստ. (Կօնդիտ.)	122	20	$\frac{13}{00}$	260 00
«	19	Մնացորդ առ 28 փետրուարի ս/թ.	158	30	$\frac{13}{65}$	379 56
				50	—	639 56

15

Մուտք

Ալիւր

			Յօդ.	Պարկ.	Գինը	Գումարը.
Փետր.	17	Ի. Ա. Սուպրունովից, Ռօստով Դ/վ.	118	50	11/00	550 00
«	17	Երկաթուղուն քրէհ և մշակներին .	119			57 50
				50	—	607 50

16

Մուտք

Ալիւր

Փետր.	17	Ի. Ա. Սուպրունովից, Ռօստով Դ/վ.	118	50	9/00	450 00
«	«	Երկաթուղուն քրէհ և մշակներին .	119			57 50
				50	—	507 50
«	28	Շահ վաճառելուց և գնահատումից.				7 00
				50	—	514 50

15

I տեսակի

Եւր

			Յօդ.	Պարկ.	Գինը	Գումարը.
Փետր.	28	Մնացորդ առ 28 փետրուարի ս/թ.	158	50	12/15	607 50
				50	—	607 50

16

IV տեսակի

Եւր

Փետր.	18	Գ. Կվատաձէ, աստ. (հացթուխ).	122	10	10/50	105 00
«	«	Ա. Զալախեանցին, աստ. (հացթուխ)	122	10	10/50	105 00
				20	—	210 00
«	28	Մնացորդ առ 28 փետրուարի ս/թ.	158	30	10/15	304 50
				50	—	514 50

Ն. Ո. Ղարա-Մելիքեան

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

ԱՐԺԵՔԱԻՈՐ ԿԱՄ ՏՈԿՈՍԱԲԵՐ
ԹՂԹԵՐԻ ԳԻՐՔ

1911 թ.

1

Մուտք

Թիֆլիսի Քաղաքային Վարկի

Յուան.	1	Մնացորդ համաձայն ինվենտարի №№ 3751—3765	Յող.	Քանակ.	Գ Ն Ե Ր		Գումարը
					Անուանական	Կուրս.	
		5 ⁰ / ₀ կտրոն. ս/թ. յուլ. 1-ից 375,00	1	15	1000	83 ¹ / ₂	12525 00
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք . 18,75	1				356 25
Փետր.	28	Շահ վաճառելուց	155				19 65
				15			12900 90

2

Մուտք

I ներքին փոխառութեան

Յուան.	1	Մնացորդ համաձայն ինվենտարի № 11250/25—11274/49	Յող.	Քանակ.	100	468 ¹ / ₂	Գումարը
		5 ⁰ / ₀ կտրոն. ս/թ. յուլ. 1-ից 62,50	1	25			11712 50
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք . . 3,12	1				59 38
Փետր.	28	Շահ վաճառ. և կուրս. տարբերութ.	155				72 91
				25			11844 79

1

Ընկ. 5⁰/₀ պարտաթղթեր

Ելք

Փետր.	3	Ստացուած է 5 ⁰ / ₀ / ₀ 15 կտրոններից պայմ. 1-ն յունուարի ս/թ 375,00	Յող.	Քանակ.	Գ Ն Ե Ր		Գումարը
					Անուանական	Կուրս.	
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք . 18,75	82				356 25
»	7	Ս. Գիւլբէնկեանին, աստ, № 3751—3753	92	3	1000	85 ¹ / ₂	2565 00
		5 ⁰ / ₀ կտրոն. ս/թ. յուն. 1-ից 15,42	92				14 65
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք . 0,77					
»	28	Մնացորդ առ 1 Մարտի ս/թ. № 3754—3765	158	12	1000	82 ¹ / ₄	2935 90
		5 ⁰ / ₀ կտրոն. ս/թ. յուն. 1-ից 100,00	158				9870 00
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք . 5,00					95 00
				15			12900 90

2

5⁰/₀ խաղարկութեան տոմսեր

Ելք

Յուան.	14	Ստացուած է 5 ⁰ / ₀ / ₀ 25 կտրոններից պայման. 1 յունուարի ս/թ. 62,50	Յող.	Քանակ.	100	471 ¹ / ₂₅	Գումարը
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք . . 3,12	34				59 38
»	20	Կանխիկ վաճառուած է № 11250/25—11263/38	48	14	100	471 ¹ / ₂₅	6597 50
		5 ⁰ / ₀ կտրոն. ս/թ. յուն. 1-ից 3,89	48				3 70
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք . . 0,19					
Փետր.	28	Մնացորդ առ 1 Մարտի ս/թ. № 11264/39—11274/49	158	11	100	470 ¹ / ₂	6660 58
		5 ⁰ / ₀ կտրոն. ս/թ. յուն. 1-ից 9,17	158				5175 50
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք . . 0,46					8 71
				25			11844 79

3

Մուտք

II հերքին փոխառութեան

Թող.	Քանակ.	Գ ն ե Ր		Գումարը	
		Անուանական	Կուրս.		
Յուան. 1	Մնացորդ համաձայն ինվէնտարի №№ 7581/34--7592/46 5 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ սեպտ.1-ից 20,00 5 ⁰ / ₀ պետական տուրք 1,00	1	12	100 357 ¹ / ₄	4287 00
		1			19 00
		155			56 12
Փետր. 28	Շահ վաճառ. և կուրսերի տարբերութիւնից				
			12		4362 12

4

Մուտք

Պետական ռենտայի

Յուան.	1	Մնացորդ համաձայն ինվէնտարի №№ 43495—43506	1	12	500	90 ³ / ₄	5445	00
		4 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ դեկտ. 1-ից 20,00						
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք	1				19	00
Փետր.	27	Կանխիկ գնուած է № 1275—1304	144	30	100	88 ¹ / ₂	2655	00
		4 ⁰ / ₀ կտրոն ա/թ դեկտ. 1-ից 29,00						
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք	144				27	55
								</

3

5⁰/₀ խաղարկութեան տոմսեր

Ելք

Յուան.	Թող.	Քանակ.	Գ ն ե Ր		Գումարը	
			Անուանական	Կուրս.		
Փետր. 14		Կանխիկ վաճառուած է				
		№№ 7581/34—7583/36	108	3	100 366 ¹ / ₄	1098 75
		5 ⁰ / ₀ կտր. ա/թ. սեպտ. 1-ից 6,83				
» 28		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք	108			6 49
		Մնացորդ առ 1 Մարտի ս/թ.				
		№№ 7584/37—8592/46	158	9	100 359 ¹ / ₂	3235 50
		5 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ. սեպտ. 1-ից 22,50				
		5 ⁰ / ₀ պետական տուրք	158			21 38
			12			4362 12

4

4⁰/₀ վկայականներ

Ելք

Փետր. 14	Կանխիկ վաճառուած է								
	№ 43495—43497	108	3	500	89 ¹ / ₂	1342	50		
	4 ⁰ / ₀ կտրոն ա/թ. դեկտ. 1-ից 12,33								
	5 ⁰ / ₀ պետական տուրք	108				11	71		
» 28	Մնացորդ առ 1 Մարտի ս/թ.								
	№№ 43498—43506	158	9	500	88 ¹ / ₂	3982	50		
	4 ⁰ / ₀ կտրոն ա/թ. դեկտ. 1-ից 45,00								
	5 ⁰ / ₀ պետական տուրք	158				42	75		
» »	№№ 1275—1304	158	30	100	88 ¹ / ₂	2655	00		
	4 ⁰ / ₀ կտրոն. ա/թ. դեկտ. 1-ից 30,00								
	5 ⁰ / ₀ պետական տուրք	158				28	50		
			42			8062	96		
» »	Վնաս կուրսերի տարբերութիւնից .	155				83	59		
			42			8146	55		

Ն. Ո. Ղաթա-Մելիքեան

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

ՄՈՒՐՀԱԿՆԵՐԻ ԳԻՐԳ

ԻԶԻ Թ.

Գանձերի մուր

Պարտքի ստանդ.	№	Ո՞ր բուրգ			Մուրհակ կամ վճարողը.	Փոխադրութիւն մականգր. անունը	Մուրհակի սերը կամ ստացողը
		Տարի	Ամիս	Օր			
Մուրհ.	1	1910	Սեպտ.	11	4	Ալիբէկեանց Ս. Ի.	Ես ինքս
»	2	»	Հոկտեմ.	12	3	Մամէդով Աբաս-Կուլի	d°
»	3	»	»	17	3	Պապանով Ռ.	d°
»	4	»	»	25	3 10	Վարշամեան Վ.	d°
»	5	»	»	25	3 20	Ռուբինեան Ս. Ի.	d°
»	6	»	Նոյեմբ.	12	5	Մելիք-Նուրբեան Հ.	d°
»	7	»	Դեկտ.	1	5	Քերիմով Մ.	d°
»	8	1911	Յուն.	5	6	Եղբ. Միրզախանեան	d°
»	9	»	»	15	1 10	Ա. Քրիկեանց Տ. Խ.	d°
»	10	»	»	16	3 15	Հաջիկով Աբաս-Կուլի	d°
»	11	»	»	20	2 10	Ղարիբեանց Ա. Օ.	d°
»	12	»	»	27	7	Խալաթեանց Լ. Մ.	d°
»	13	1910	Նոյեմբ.	17	6	Խրիմեան Ռ.	d°
»	14	1911	Յուն.	1	4 25	Ս. Ծատուրեան և Ընկ.	d°
»	15	»	»	4	6	Ղարիբեանց Մ. Պ.	d°
»	16	1910	Նոյեմբ.	17	4	Մայսուրեանց Ս. Պ.	d°

հակներ (Բիմէսա)

Տարի	Քալմ.	Փետր.	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Յունիս	Յուլիս	Օգոստ.	Սեպտ.	Հոկտ.	Նոյեմբ.	Դեկտ.	Վճարե- լու սեղը	ԳՈՒՄԱՐ		ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ	Ժամանակ.
														Բուր.	Կ.		
1911	11												Աստ	3000	00	Ստացուած է	25
»	12												»	4500	00	Բողոքուած է	32
»	17												»	3450	00	Ստացուած է	40
»	4												»	6500	00	Ստացուած է	84
»	14												»	1420	00	Բողոքուած է	114
»				12									»	950	00	Գիւլբէկեանին	92
»					1								»	2300	00	Զեղջուած է Թ. Կ. Բ.	58
»						5							»	8450	00		
»	25												Երևան	1150	00	Թ. Կ. Բ. Ինկասսո	96
»				1									»	750	00		
»			30										»	800	00		
»							27						Աստ	2450	00		
»				17									»	5306	50		
»				26									»	3250	00	Զեղջուած է Թ. Կ. Բ.	130
»						4							»	3050	00		
»			17										»	2000	00		

Վճարելի մուր

Պարտքի ստանդ. №	Ո՞ր բուհ			Մուրհակ ստորը կամ վճարողը	Փոխադրութիւն մականգր. անունը	Մուրհակի տեղը կամ ստանդ.
	Տարի	Ամիս	Օր			
Մուրհ.	1	1910	Հոկտ.	14	3	Ես ինքս
»	2	»	»	17	3 10	d ⁰
»	3	»	Նոյեմբ.	2	3	d ⁰
»	4	»	»	12	2	d ⁰
»	5	»	Դեկտ.	10	4 10	d ⁰
»	6	1911	Յուն.	15	4	d ⁰
»	7	1910	Դեկտ.	17	6	d ⁰
»	8	»	»	18	4	d ⁰
»	9	1911	Յուն.	22	6	d ⁰
»	10	»	»	4	4	d ⁰
»	11	»	Փետր.	10	5	d ⁰

հակներ (Տրամառ)

Տարի	Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ս Ժ Ա Մ										Վճարե- լու տեղը	ԳՈՒՄԱՐԸ		ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ	Ժամ. թիվ.
	Յուն.	Փետր.	Մարտ.	Ապրիլ	Մայիս	Յուն.	Յուն.	Օգոստ.	Սեպտ.	Հոկտ.		Բուր.	Կ.		
1911	14										Աստ	6200	00	Վճարուած է	33
»	27										»	3550	00	Վճարուած է	61
»		2									»	7000	00	Վճարուած է	79
»	12										»	4350	25	Վճարուած է	29
»				20							»	4755	25		
»					15						»	2000	00		
»						17					Բաթում	4000	00		
»				18							Աստ	8964	00		
»							22				»	8000	00	Զեղչուած է	137
»					4						»	1371	91		
»						10					»	3509	66		

Ն. Ո. Ղարա-Մելիքեան

ԹԻՖԼԻՍ

ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄԻ ԳԻՐԲ

1911 թ

Գանձեղի մուրհակներ
(Բիմէսսա)

Յունուար

№	Ժամ.	Վճարելի տեղ	Գումարը	Ծանոթութիւն	Յօդ.
1	11	Ալիբէկեան Ս. Ի.	Աստ 3000 00	Ստացուած է	2
2	12	Աբաս Կուլի. Մամեղով	Աստ 4500 00	Բողոքուած է	3
3	17	Պապահ Բ.	Աստ 3450 00	Ստացուած է	4

Փետրուար

4	4	Վարչամեան Վ.	Աստ 6500 00	Ստացուած է	8
5	14	Ռուբինեան Ս. Ի.	Աստ 1420 00	Բողոքուած է	11
9	25	Աֆրիկեան Տ. Խ.	Երևան. 1150 00	Ինկասսո Թ. Առ. Բ.	9

Մարտ

11	30	Հարիրեանց Ա. Օ.	Երևան. 800 00		
16	17	Մայսուրեանց Ս. Պ. Ծատուրեանի բլ.	Աստ 2000 00		

Ապրիլ

6	12	Մելիք-Նուբարեան Լ.	Աստ 950 00	Յանձնուած է Գիւլբէկեանին	9
---	----	--------------------	------------	--------------------------	---

Մայիս

7	1	Քէրիմով Մ.	Աստ 2300 00	Զեղչուած է Թ. Առ. Բ.	6
10	1	Հաջիկ Աբաս-Կուլի	Երևան. 750 00		10
13	17	Խրիմեան Բ., Լ. Խալաթեանի բլանկ.	Աստ 5306 50		
14	26	Ս. Ծատուրեան և ընկ.	Աստ 3250 00	Զեղչուած է Թ. Առ. Բ.	13

Յունիս

--	--	--	--	--	--

Յուլիս

8	5	Եիւր. Միրզախանեաններ	Աստ 8450 00		
15	4	Հարիրեանց Մ. Պ., Ս. Ծատուր. բլ.	Աստ 3050 00		

Օգոստոս

12	27	Խալաթեանց Լ. Մ.	Աստ 2450 00		
----	----	-----------------	-------------	--	--

Սեպտեմբեր

--	--	--	--	--	--

Հոկտեմբեր

--	--	--	--	--	--

Նոյեմբեր

--	--	--	--	--	--

Դեկտեմբեր

--	--	--	--	--	--

Վճարելի մուրհակներ
(Տրատտա)

Յունուար

№	Ժամ.	Վճարելի տեղ	Գումարը	Ծանոթութիւն	Յօդ.
1	14	Կարախանեան Ս.	Աստ 6200 00	Վճարուած է	33
2	27	Քալանթարեան Ն. Կ.	Աստ 1550 00	Վճարուած է	61
4	12	Մարտիրոսեան Ն.	Աստ 4350 25	Վճարուած է	29

Փետրուար

2		Առաքելեան Հ.	Աստ 7000 00	Վճարուած է	79
---	--	--------------	-------------	------------	----

Մարտ

--	--	--	--	--	--

Ապրիլ

5	20	Ասրիել Ա. Խ.	Աստ 4755 25		
8	18	Կրուպչանսկիով Ն.	Աստ 8964 00		

Մայիս

6	15	Ալեքսանդրովսկի ընկ.	Աստ 2000 00		
10	4	Հարազեօգեան Ն. Ա.	Աստ 1671 91		

Յունիս

7	17	Կրասնինիկեան Ա. Մ.	Բաթում 4000 00		
---	----	--------------------	----------------	--	--

Յուլիս

9	22	Փանեան Պ. Ա.	Աստ 8000 00	Զեղչուած է	137
11	10	Կրասնինիկեան Ա. Մ.	Աստ 3509 66		

Օգոստոս

--	--	--	--	--	--

Սեպտեմբեր

--	--	--	--	--	--

Հոկտեմբեր

--	--	--	--	--	--

Նոյեմբեր

--	--	--	--	--	--

Դեկտեմբեր

--	--	--	--	--	--

Ն. Ո. Ղաբա-Մելիքեան

ԹԻՖԼԻՍ

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՈՆԵՐ

1911 թ

№ 1

Մոտքի հաշուեկշիռ
1 Յունուարի 1911 թ.

Պերսոն

Կրեդիտ

Պերսոն	Կրեդիտ
Դրամարկ	25000 00
Տոկոսաբեր թղթեր	34423 13
Անշարժ կայք, Բիֆիստ	45000 00
Շարժական կայք	1250 00
Ապրանք	51075 82
Զանազան անձինք	19504 66
Գանձելի մուրհակներ	22120 00
	198373 61
Զանազան անձինք	25607 75
Վճարելի մուրհակներ	25855 50
Փոխար. Բաղ. Վարկ. Ընկ.	
անշարժ կայքի գրա- վականով	21750 00
Դրամագլուխ	125160 36
	198373 61

№ 2

Փոքր և մեծ

Մայր տոմարի յունուար ամսուայ 1911 թ.

Նշանակություն	Մ և Գ Կ Ի Դ		Շրջանառություն		Մ և Գ Կ Ի Դ	
	Առ 1 յունուարի 0/0		յունուար ամսում		Առ 1 փետրուարի 0/0	
	Պերսոն	Կրեդիտ	Պերսոն	Կրեդիտ	Պերսոն	Կրեդիտ
1 Մոտքի հաշուեկշիռ	198373 61	198373 61	—	—	—	—
2 Դրամագլուխ	—	125160 36	1700 00	—	—	123460 36
3 Դրամարկ	25000 00	—	39666 66	62109 76	2556 90	—
4 Տոկոսաբեր թղթեր	34423 13	—	—	6660 58	27762 55	—
5 Անշարժ կայք	45000 00	—	—	—	45000 00	—
6 Շարժական կայք	1250 00	—	250 00	—	1500 00	—
7 Ապրանք	51075 82	—	27256 46	40078 87	38253 41	—
8 Զանազան անձինք	19504 66	25607 75	46790 27	50018 65	—	9331 47
9 Գանձելի մուրհակ	22120 00	—	11150 00	13250 00	20020 00	—
10 Վճարելի մուրհակ	—	25855 50	14100 25	22964 00	—	34719 25
11 Փոխար. Բ. Վ. Ը. ան- շարժ կայքի գրա- վականով	—	21750 00	117 50	—	—	21632 50
12 Առևտրական ծախս	—	—	1210 00	—	1210 00	—
13 Թիֆլիսի Առ. Բանկ. ընթ. հաս. հաշ.	—	—	28000 00	9500 00	18500 00	—
14 Շահագ. անշ. կայքի	—	—	749 08	448 33	380 75	—
15 Երևան. բաժանմունք	—	—	11051 34	2700 00	8351 34	—
16 Բոժոժ կոմիտ. Ա. Ի. Ղալամբարիանի մոտ, Մարտկյունի	—	—	12765 59	—	12765 59	—
17 Տնային ծախսեր	—	—	330 00	—	330 00	—
18 Ապրանք ճանապարհ.	—	—	9789 05	9789 05	—	—
19 Ապրանք իբրև գրաւ- կան Բ. Ա. Բ. ընթ. յառ. հաշուի ապա- հովութեան	—	—	7471 00	—	7471 00	—
20 Թիֆ. Առ. Բան. ընթ. յառ. հաշիւ	—	—	3500 00	7000 00	—	3500 00
21 Բողոքուած մուրհ.	—	—	4500 00	—	4500 00	—
22 Վերագիր վճարներ	—	—	6853 65	3673 28	3189 37	—
23 Կուրսած	—	—	27 87	—	27 87	—
24 Պատահական շահ և կորուստ	—	—	500 00	—	500 00	—
25 Տոկոսներ	—	—	227 67	118 87	108 80	—
26 Ռոճիկներ	—	—	305 00	—	305 00	—
	396747 22	396747 22	228311 39	228311 39	192643 58	192643 58

№ 3

Հաշիւների դրուբիւնը
Բէսկօնարօի յունուար ամսուայ 1911 թ.

Բէսկ. երես.	ՀԱՅԻՐԻՆԵՐԻ ԸՆՈՒՆՆԵՐԸ	Մ Գ ա ց ո ր դ		Թ Ե Բ ա ց ա		Մ Գ ա ց ո ր դ	
		Առ 1 յունուար ս/թ.		յունուար ամս.		Առ 1 փետրուար ս/թ.	
		Պէրսեր	Կրէդիտ	Պէրսեր	Կրէդիտ	Պէրսեր	Կրէդիտ
1	Գրիգորեանց և ընկ. աստ	759 75	—	38 80	—	798 55	—
2	Հայրումեանց Ա. Ս., Մօսկուա	3459 21	—	—	—	3459 21	—
3	Ս. Մատուրեան և ընկ., աստ	3250 00	—	3062 53	—	6312 53	—
4	Եղբ. Միրզախանեան- ներ, աստ	8450 00	—	—	8450 00	—	—
5	«Մասիս» ընկ., աստ	125 00	—	838 95	—	963 95	—
6	Ս. Գիւլբէկեան, աստ	3460 70	—	—	6595 99	—	3135 29
7	Մանթաշեան Ա. Ի., Բագու	—	7500 00	—	—	—	7500 00
8	Օրդուբաթեան Կ. Կ., աստ	—	1260 50	3183 75	—	1923 25	—
9	Ղարաբեօղեան Ն. Մ., աստ	—	726 25	—	1671 91	—	2398 16
10	Բ. Արզումանեան և որդ., Աստրախան	—	6125 00	—	—	—	6125 00
11	Կրասիւնիկեան Ա. Մ., Բաթում	—	8761 50	8761 50	—	—	5575 50
12	«Աստղիկ» ընկ., աստ	—	1234 50	1234 50	5575 50	—	5575 50
13	Փանեան Դ. Ա., աստ	—	—	11943 12	11943 12	—	—
14	Կրուպչանիկով Ն. Վ., Մօսկուա	—	—	8964 00	8964 00	—	—
15	Ադելխանեան Ա., Մօ- սկուա	—	—	823 80	823 80	—	—
16	Ալեքսանդրովս. ընկ.	—	—	3779 33	3779 33	—	—
17	Պօպով Կ., Բաթում	—	—	—	515 00	—	515 00
18	Արամեանց Մ. Օ., աստ	—	—	1700 00	1700 00	—	—
19	Խալաթեան Լ. Մ., աստ	—	—	2459 99	—	2459 99	—
		19504 66	25607 75	46790 27	50018 65	15917 48	25248 95

№ 4

Փոքր և կշիռ
Մայր տոմարի փետրուար ամսուայ 1911 թ.

Բէսկ. մ. տ.	ՀԱՅԻՐԻՆԵՐԻ ԸՆՈՒՆՆԵՐԸ	Մ Գ ա ց ո ր դ		Շրջանառութիւն		Մ Գ ա ց ո ր դ	
		Առ 1 փետրուար ս/թ.		փետրուար ամս.		Առ 1 փետր. ս/թ.	
		Պէրսեր	Կրէդիտ	Պէրսեր	Կրէդիտ	Պէրսեր	Կրէդիտ
1	Մուտքի հաշուեկշիռ	—	—	—	—	—	—
2	Դրամագլուխ	—	123460 36	125 00	—	—	123335 36
3	Դրամարկ	2556 90	—	57646 60	58162 10	2041 40	—
4	Տոկոսաբեր թղթեր	27762 55	—	2682 55	5395 35	25049 75	—
5	Անշարժ կայք	45000 00	—	—	—	45000 00	—
6	Շարժական կայք	1500 00	—	—	—	1500 00	—
7	Ապրանք	38253 41	—	20158 05	20968 38	37443 08	—
8	Զանազան անձինք	—	9331 47	57524 81	39553 12	8640 22	—
9	Գանձելի մուրհակ	20020 00	—	16056 50	13270 00	22806 50	—
10	Վճարելի մուրհակ	—	34719 25	15000 00	5181 57	—	24900 82
11	Փոխար. Բ. Վ. Ը. ան- շարժ կայքի գրա- ւականով	—	21632 50	—	78 32	—	21710 82
12	Առևտրական ծախս.	1210 00	—	817 38	745 52	1281 86	—
13	Թիֆլիս. Առ. Բանկ. ընթ. հաս. հաշ.	18500 00	—	16584 08	18500 00	16584 08	—
14	Շահագործումն ան- շարժ կայքի	300 75	—	451 75	937 32	—	184 82
15	Երևանեան բաժանմ.	8351 34	—	380 70	6305 70	2426 34	—
16	Բոժոժ Կոմիս. Ղա- լամբարեանի մօտ, Մարտէյլում	12765 59	—	150	14646 74	—	1879 65
17	Տնային ծախսեր	330 00	—	475 00	20 00	785 00	—
18	Ապրանք ճանապար.	—	—	4000 00	4000 00	—	—
19	Ապրանք իբրև գրա- ւական Թ. Առ. Բ. ընթ. յատ. հաշուի ապահովութեան	7471 00	—	5030 11	7471 00	—	—
20	Թիֆ. Առ. Բան. ընթ. յատ. հաշիւ	—	3500 00	1420 00	1530 11	—	—
21	Բողոքուած մուրհ.	4500 00	—	—	4500 00	1420 00	—
22	Վերադիր վճարներ	3180 37	—	43 68	—	3180 37	—
23	Կուրտած	27 87	—	—	—	71 55	—
24	Պատահական շահ և կորուստ	500 00	—	—	—	500 00	—
25	Տոկոսներ	108 80	—	188 97	633 99	—	336 22
26	Ռոճիկներ	305 00	—	455 00	150 00	610 00	—
Փոխանցումն		192643 58	192643 58	199041 68	202049 22	169340 15	172347 69

Փոխանցումն	192643 58	192643 58	199041 68	202049 22	189340 15	172347 69
27 Ռաբատ	—	—	22 52	—	22 52	—
28 Թիֆլիսի Ա. Ա. Բանկի ինկասսո տրուած մուրհակներ	—	—	1150 00	—	1150 00	—
29 Կամիսիա	—	—	—	15 00	—	15 00
30 Կարսերի տարբեր	—	—	—	110 99	—	110 99
31 Կասկածելի ստանալ լիքներ	—	—	1459 21	—	1459 21	—
32 Փոխանցիկ գումար	—	—	897 63	—	897 63	—
33 Դրամագլխի շիջու ցում	—	—	—	395 83	—	395 83
	192643 58	192643 58	202571 04	202571 04	172869 51	172869 51

№ 5

Հաշիւների դրութիւնը
Բէսկօնտրօի, փետրուար ամսուայ 1911 թ.

Բէսկ. երես.	Ք Ա Շ Ի Ի Ն Ե Ի Ի ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ	Մ Ե ա ց ո ր դ Ա. Ա. 1 յունուար ս/թ.		Յ' ր Ե ք ա ց ո յունուար ամս.		Մ Ե ա ց ո ր դ Ա. Ա. 1 փետրուար ս/թ.	
		Պէրներ		Պէրներ		Պէրներ	
		Պէրներ	Կրէդիտ	Պէրներ	Կրէդիտ	Պէրներ	Կրէդիտ
1	Դրիդորեանց և ընկ., աստ	798 55	—	—	798 55	—	—
2	Հայրումեանց Ա. Ս., Մօսկուա	3459 21	—	—	3459 21	—	—
3	Ս. Ծատուրեան և ընկ., աստ	6312 53	—	—	8312 53	—	2000 00
4	Եղբ. Միրզախանեան- ներ, աստ	—	—	1430 74	897 14	533 60	—
5	«Մասիս» ընկ., աստ	963 95	—	4920 00	963 95	4920 00	—
6	Ս. Գիւլբէկեան, աստ	—	3135 29	3529 65	394 36	—	—
7	Մանթաշեան Ա. Ի., Բագու	—	7500 00	7500 00	—	—	—
8	Օրդուբաթեան Կ. Կ., աստ	1923 25	—	—	—	1923 25	—
9	Հարաքեօղեան Ն. Մ., աստ	—	2398 16	2398 16	—	—	—
10	Բ. Արղումանեան և որդ., Աստրախան	—	6125 00	6125 00	—	—	—
11	Կրասիւնիկեան Ա. Մ., Բաթում	—	—	3509 66	3509 66	—	—
12	«Աստղիկ» ընկ., աստ	—	5575 50	—	—	—	5575 50
13	Փանեան Դ. Ա., աստ	—	—	—	—	—	—
14	Կրուպչանիկով Ն. Վ., Մօսկուա	—	—	—	—	—	—
15	Աղեյխանեան Ա., Մօ- սկուա	—	—	—	—	—	—
16	Ալէքսանդրովս. ընկ. Պօլով Կ., Բաթում	—	515 00	515 00	—	—	—
17	Արամեանց Մ. Օ., աստ	—	—	—	—	—	—
18	Խալաթեան Լ. Մ., աստ	2459 99	—	—	2459 99	—	—
19	Բէգլարեան Կ. Ի. Սարգվարում	—	—	4000 00	4000 00	—	—
20	Ա. Փրիդօնեան և ընկ., աստ	—	—	3403 87	—	3403 87	—
21							
	Փոխանցումն	15917 48	25248 95	37332 08	24795 39	10780 72	7575 50

Փոխանցումն	15917 48	25248 95	37332 08	24795 39	10780 72	7575 50
22 Ղալաճարեան Ա. Ի., Մարտէլում . . .	—	—	14757 73	14757 73	—	—
23 Սուպրոնով Ի. Ա., Ռոստով Դ/վ . . .	—	—	15 00	—	15 00	—
24 Միքայէլեանց Ս. Կ., աստ . . .	—	—	260 00	—	260 00	—
25 Կլատաձէ Գ., աստ.	—	—	105 00	—	105 00	—
26 Չալախեանց Ա., աստ.	—	—	105 00	—	105 00	—
27 Կ. Ստուկկէն և ընկ., աստ.	—	—	4950 00	—	4950 00	—
	15917 48	25248 95	57524 81	39553 12	16215 72	7575 50

№ 6

Ընդհանուր փորձակշիռ
Մայր տոմարի յունուար 1-ից ց' 1-ն մարտի 1911 թ.

Երես. մ. տ.	ՀԱՅԻՐՆԵՐԸ ԸՆԹԻՆՆԵՐԸ	Շրջանառութիւն		Մ Ե ա ց ո Ր Դ	
		Պիւս	Միւս	Պիւս	Միւս
1	Մուտքի հաշուեկշիռ	198373 61	198373 61	—	—
2	Դրամադուր . . .	1825 00	125160 36	—	123335 36
3	Դրամարկ . . .	122313 26	120271 86	2041 40	—
4	Տոկոսաբերք - թղթեր .	37105 68	12055 93	25049 75	—
5	Վաճարք կայ . . .	45090 00	—	45000 00	—
6	Շարժական կայք . .	1500 00	—	1500 00	—
7	Սպրանք . . .	98490 33	61047 25	37443 08	—
8	Չանազան անձինք .	123819 74	115179 52	8640 22	—
9	Գանձակի մուրհակներ.	49326 50	26520 00	22806 50	—
10	Վճարելի մուրհակներ.	29100 25	54001 07	—	24900 82
11	Փոխար. Բ. Վ. Ը. ան- շարժ կայքի գրա- ւականութ . . .	117 50	21828 32	—	21710 82
12	Առևտրական ծախս.	2027 38	745 52	1281 86	—
13	Քիֆ. Առ. Բանկ. ընթ. հաս. հաշիւ .	44584 08	28000 00	16584 08	—
14	Շահագործումն ան- շարժ կայքի . . .	1200 83	1385 65	—	184 82
15	Ներանեան բաժան.	11432 04	9005 70	2426 34	—
16	Բոժոժ Կոմիս. Ղա- լաճարեանի մօտ, Մարտէլում . . .	12767 09	14646 74	—	1879 65
17	Տնային ծախսեր . .	805 00	20 00	785 00	—
18	Ապրանք ճանապարհին	13789 05	13789 05	—	—
19	Ապրանք իրրե գրա- ւական Թ. Առ. Բ. ընթ. յատ. հաշուի ապահովութեան .	7471 00	7471 00	—	—
20	Քիֆ. Առ. Բան. ընթ. յատ. հաշիւ . . .	8530 11	8530 11	—	—
21	Քողորուած մուրհակներ	5920 00	4500 00	1420 00	—
22	Վերադիր վճարներ .	6853 65	3673 28	3180 37	—
23	Կուրտած . . .	71 55	—	71 55	—
24	Պատահական շահ և կորուստ . . .	500 00	—	500 00	—
25	Տոկոսներ . . .	416 64	752 86	—	336 22
26	Ռոճիկներ . . .	760 00	150 00	610 00	—
	Փոխանցումն	824100 29	827107 83	169340 15	172347 69

	Փոխանցումն	824100	29	827107	83	169340	15	172347	69
27	Ռաբատ	22	22	—	—	22	52	—	—
✓ 28	✓ Թիֆլիսի Առ. Բանկում ինկասսո տրուած . մուրհակներ . . .	1150	00	—	—	1150	00	—	—
29	Կոմիսսիա	—	—	15	00	—	—	15	00
30	Կուրսերի տարբերութիւն	—	—	110	99	—	—	110	99
✓ 31	✓ Կասկածելի ստանա- լիքներ	1459	21	—	—	1459	21	—	—
✓ 32	✓ Փոխանցիկ գումարներ	897	63	—	—	897	63	—	—
✓ 33	✓ Դրամագլխի շիջու- ցումն	—	—	395	83	—	—	395	83
		827629	65	827629	65	172869	51	172869	51

№ 7

«Ընդհանուր հաշիւների դրուքիւնը
Բէսիօնարօի, յունուարի 1-ից 5 Է-ն մարտի 1911 թ.»

Թիւ. երես.	ՀԱՅԻՐՆԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ	Թ Ե Գ ր ա ց ա յուճ. և փետ. ամիս.		Մ Ե ր ց ու ղ					
		Պրճեր	Արեղիք	Պրճեր	Արեղիք				
1	Գրիգորեանց և ընկ., աստ.	798	55	798	55	—	—	—	—
2	Հայրումեանց Ա. Ս., Մոսկուա.	3459	21	3459	21	—	—	—	—
3	Ս. Մատուրեան և ընկ., աստ.	6312	53	8312	53	—	—	2000	—
4	Եղբ. Միքայիլեաններ, աստ.	9880	74	9347	14	533	60	—	—
5	«Մասիս» ընկ., աստ.	5883	95	963	95	4920	00	—	—
6	Ս. Գիւլբէկեան, աստ.	6990	35	6990	35	—	—	—	—
7	Մանթաշեան Ա. Ի., Բագու	7500	00	7500	00	—	—	—	—
8	Օրդուբաթեան Կ. Կ., աստ	3183	75	1260	50	1923	25	—	—
9	Հարաքեօղեան Ն. Մ., աստ	2398	16	2398	16	—	—	—	—
10	Բ. Արզումանեան որդ., Աստրախան	6125	00	6125	00	—	—	—	—
11	Կրասիլնիկեան Ս. Մ., Բաթում	12271	16	12271	16	—	—	—	—
12	«Աստղիկ» և ընկ., աստ.	1234	50	6810	00	—	—	5525	50
13	Փանեան Գ. Ա., աստ.	11943	12	11943	12	—	—	—	—
14	Կրուպչատնիկով Ն. Վ., Մոսկուա	8964	00	8264	00	—	—	—	—
15	Աղելեանեան Ա., Մոսկուա	823	80	823	80	—	—	—	—
16	Ալեքսանդրովսկի ընկ. Օդ.	3779	33	3779	33	—	—	—	—
17	Պոպով Կ., Բաթում	515	99	515	00	—	—	—	—
18	Արամեանց Մ. Օ., աստ.	1700	00	1700	00	—	—	—	—
19	Խալաթեան Լ. Մ., աստ.	2459	00	2459	99	—	—	—	—
20	Բէգլարեանց Կ. Ի., Սարգվարում	4000	00	4000	00	—	—	—	—
21	Ա. Փրիդոնեան Կ., աստ.	3403	87	—	—	3403	87	—	—
22	Հալամբարեան Ա. Ի., Մարսէյում	14757	73	14757	73	—	—	—	—
23	Սուպրունով Բ. Ա., Ռոստով Դ/վ.	15	00	—	—	15	00	—	—
24	Միքայելեանց Ս. Կ., աստ	260	00	—	—	260	00	—	—
25	Կվատաձէ Գ., աստ.	105	00	—	—	105	00	—	—
26	Չալախեանց Ա., աստ.	105	00	—	—	105	00	—	—
27	Կ. Ստուկկէն և ընկ., աստ.	4950	00	—	—	4950	00	—	—
		123819	74	115179	52	16215	72	7575	50

№ 8

Մայր հաշուեկշիռ
28 փետրուարի 1911 թ.

Պրեկտ

Կրեդիտ

✓ Դրամարկդ	2041 40	✓ Պարտատերեր (Ձան. անձ.)	7575 50
✓ Թիֆլ. Առ. Բանկ ընթ. հաս. հաշ.	16584 08	✓ Վճարելի մուրհակներ .	24900 82
✓ Տոկոսաբեր թղթեր	25114 84	✓ Փոխար. Գաղ. Վարկ. Ընկ. անշարժ կայքի գրա- ւականով	21710 82
✓ Անշարժ կայք, Թիֆլիսում .	45000 00	✓ Դրամագլխի շիջուցումն .	395 83
✓ Շարժական կայք	1500 00	✓ Դրամագլուխ	127216 88
✓ Ապրանք	42487 16		
✓ Երևանի բաժանմունք.	2652 94		
✓ Պարտապաններ (Ձան. անձ.)	16215 72		
✓ Գանձելի մուրհակներ	22806 50		
✓ Վերադիր վճարներ	3180 37		
✓ Թիֆ. Առ. Բանկ. ինկասսո տրուած մուրհակներ	1150 00		
✓ Բողոքուած մուրհակներ	710 00		
✓ Կասկածելի ստանալիքներ	1459 21		
✓ Փոխանցիկ գումարներ	897 63		
	181799 85		181799 85

№ 9

Մուտքի հաշուեկշիռ
1-ն մարտի 1911 թ.

Պրեկտ

Կրեդիտ

✓ Դրամարկդ	2041 40	✓ Պարտատերեր (Ձան. անձ.)	7575 50
✓ Թիֆլ. Առ. Բանկ ընթ. հաս. հաշ.	16584 08	✓ Վճարելի մուրհակներ .	24900 82
✓ Տոկոսաբեր թղթեր	25114 84	✓ Փոխար. Գաղ. Վարկ. Ընկ. անշարժ կայքի գրա- ւականով	21710 82
✓ Անշարժ կայք, Թիֆլիսում .	45000 00	✓ Դրամագլխի շիջուցումն .	395 83
✓ Շարժական կայք	1500 00	✓ Դրամագլուխ	127216 88
✓ Ապրանք	42487 16		
✓ Երևանի բաժանմունք.	2652 94		
✓ Պարտապաններ (Ձան. անձ.)	16215 72		
✓ Գանձելի մուրհակներ	22806 50		
✓ Վերադիր վճարներ	3180 37		
✓ Թիֆ. Առ. Բանկ. ինկասսո տրուած մուրհակներ	1150 00		
✓ Բողոքուած մուրհակներ	710 00		
✓ Կասկածելի ստանալիքներ	1459 21		
✓ Փոխանցիկ գումարներ	897 63		
	181799 85		181799 85

ԱՐԱՇՈՒՄՆ
Եւրոպական Կոնգրես

Մ օ ղ ի ռ Ե Ր Ե Ն		Գ ու մ ա Ր Ն Ե Ր	Շ ա հ	Վ Ն ա ս
4	Տոկոսաբեր թղթեր Գերեստ հաշուեկշռով Ակտիւ ինվէնտարով	25049 75 25114 84	65 09	
7	Ապրանք Գերեստ հաշուեկշռով Ակտիւ ինվէնտարով	37443 08 42487 16	5044 08	
12	Առևտրական ծախսեր Գերեստ հաշուեկշռով Ակտիւ ինվէնտարով չկայ	1281 86 — —		1281 86
14	Շահագործումն անշարժ կայքի Կրէդիտ հաշուեկշռով Պասսիւ ինվէնտարով չկայ	184 82 — —	184 82	
15	Երևանեան բաժանմունք Գերեստ հաշուեկշռով Ակտիւ ինվէնտարով	2426 34 2652 94	226 60	
16	Բոժոժ կօմիս. Քալանթարովի մօտ, Մարսէյլում Կրէդիտ հաշուեկշռով Պասսիւ ինվէնտարով չկայ	1879 65 — —	1879 65	
17	Տնային ծախսեր Գերեստ հաշուեկշռով Պասսիւ ինվէնտարով չկայ	785 00 — —		785 00
21	Բողոքուած մուրհակներ Գերեստ հաշուեկշռով Ակտիւ ինվէնտարով	1420 00 710 00		710 00
23	Կուրտած Գերեստ հաշուեկշռով Ակտիւ ինվէնտարով չկայ	71 55 — —		71 55
Փոխանցումն . . .			7400 24	2848 41

[illegible]

Թիֆլիսի Առևտրական Բանկ.,

Պետեր

Փակուած 28 փետ-

			Գումար		Օրեր	Տոկոսների թուեքը
ՅուՆ.	2	Դրամարկդին ներմուծուած է	20000	00	55	11000
«	5	Դրամարկդին ներմուծուած է	2000	00	52	1040
«	20	Դրամարկդին ներմուծուած է	2500	00	37	925
«	30	Դրամարկդին ներմուծուած է	3500	00	27	945
Փետր.	4	Դրամարկդին ներմուծուած է	4500	00	23	1035
«	13	Դրամարկդին ներմուծուած է	4000	00	14	560
«	15	Դրամարկդին ներմուծուած է	4000	00	12	480
«	21	Զանազան անձանց Ա. Ս. Հայրումեանից, Մօսկուա	2000	00	6	120
«	22	Դրամարկդին ներմուծուած է	2000	00	5	100
			44500	00		16205
4% № №-ից 7965 (նամբրո) 88,50						
5% պետական տուրք 4,42			84	08		
			44584	08		16205

ընթաց. հասարակ հաշիւ.

բուլարի 1911 թ.

Կրէդիտ

			Գումար		Օրեր	Տոկոսների թուեքը
ՅուՆ.	11	Դրամարկդից Ստացուած է № 1 չէկով	5000	00	47	2350
«	15	Դրամարկդից Ստացուած է № 2 չէկով	2500	00	43	1075
«	26	Դրամարկդից Ստացուած է № 3 չէկով	2000	00	32	640
Փետր.	2	Դրամարկդից Ստացուած է № 4 չէկով	6000	00	26	1560
«	5	Զանազան անձերից Եղբ. Ա. և Ա. Միլոշևերին № 5 չէկ.	7500	00	23	1725
«	9	Դրամարկդից Ստացուած է № 6 չէկով	3000	00	19	570
«	12	Թ. Առ. Բ. ընթ. յատ. հաշուից Ստացուած է № 7 չէկով	2000	00	16	320
			28000	00		8240
Մնացորդ առ 28 փետր. ս/թ.			16584	08		7965
			44584	08		16205

ԱՆՓՈՓՈՒՄՆ ՄԱՏԵԱՆՆԵՐԻ

(Հաշիւների փակումը)

(Заключение книгъ).

Մատենաների անփոփման կամ գոցման նպատակն է պարզել ներկայումս առևտրական գործողութեանց հետևանքը, համեմատելով նրան անցեալի հետ և ապագայի համար օգտակար ցուցմունքներ գտնել:

Նախ քան ամփոփման մասին խօսելը, մենք պէտք է ծանօթանանք հաշուեկշիռների էութեան հետ և թէ երբ կամ ինչ հանգամանքներում են նորա կազմվում:

Հաշուեկշիռները (балансы) լինում են երեք տեսակի. Մուտքի հաշուեկշիռ, Հասարակ հաշուեկշիռ կամ Փորձակշիռ և Անփոփման կամ Գլխաւոր հաշուեկշիռ:

Մուտքի հաշուեկշիռը կազմւում է տարեկան մի անգամ և ծառայում է գլխաւորապէս մատենաները բացելուն, տարուայ սկզբին. նա կազմւում է ինվենտարից համառօտ թուելով բոլոր գոյքը համապատասխան իրենց տեսակին: Դերեւ գրվում է ինվենտարի ակտիւր և կրէդիտ — պասսիւն ու հաւասարակշռւում է դրամագլխով:

Փորձակշիռ: Փորձակշիռը ամեն ամսուայ վերջին է կազմվում և ծառայում է ժուրնալից մայր տոմար անցած յօդւածների ճշտութեան ստուգմանը. նա փորձի է կոչվում, որովհետև նրանով են փորձում դէբէտ-կրէդիտի գումարների ճշտութիւնը: Որովհետև, որպէս յայտնի է, ամեն մի յօդւած երկու անգամ է անցնում մայր տոմար, մի անգամ մի հաշուին՝ դերեւտը և միւս անգամ մի ուրիշ հաշուին՝ կրէդիտը, ուստի ամեն ժամանակ մայր տոմարի դերեւտների գումարը պիտի

հաւասար լինի կրէդիտների գումարին: Այս պիտի ցոյց տայ հաշուեկշիռը:

Մայր հաշուեկշիռը կազմւում տարեկան մի անգամ տարուայ վերջը և ցոյց է տալիս դրամագլխի դրութիւնը և գործի արդիւնքը:

Գործնականապէս մենք գիտենք, թէ ինչպէս է կազմւում հաշուեկշիռը (տես հաշուեկշիռի տետրակ երես 251): Հաշուեկշիռները ուղղակի մաքուր չեն շինւում, առաջ սեւագրութիւն են շինվում և ապա ուղղելով անցւում են հաշուեկշիռի մաքուր տետրակը:

Մենք վերցրինք մայր տոմարից բոլոր հաշիւները կարգով. դերեւտի և կրէդիտի գումարները, անցեալ ամսուայ մնացորդը, ներկայ ամսուայ գործողութիւնները և այն մնացորդը, որ պիտի գոյանայ առաջիկայ ամսուայ սկզբին, և դրանք հաւասար եղան. սրանից պէտք է եզրակացնել, որ ժուրնալից մայր տոմարը յօդւածները ճիշտ են անցկացրած: Փորձակշիռները կազմւում են հետևեալ կերպով: Մայր տոմարի բոլոր հաշիւները կարգով գրվում են այն տողում, ուր նշանակված է «Հաշիւների անունները», ձախ կողմում գրվում են մայր տոմարի երեսները, աջ կողմում, դերեւտում գրվում է իւրաքանչիւր հաշուի դիմաց ամբողջ ամսուայ գործողութեան գումարը, կրէդիտում նոյն հաշուի կրէդիտի գործողութեան գումարը: Կրէդիտը հանելով համապատասխան հաշուի դերեւտից, տարբերութիւնը գրվում է դերեւտի գծում. նոյնպէս պէտք է վարվել և ընդհակառակը. դերեւտը հանել կրէդիտից և գրել մնացորդը կրէդիտի հաշուին: Դէպքեր են լինում, երբ դերեւտում գումար կայ, իսկ կրէդիտում չկայ, այն ժամանակ դերեւտի մնացորդում գրվում է ամբողջ թիւը որպէս մնացորդ. ընդհակառակը, եթէ կրէդիտում գումար լինի, իսկ դերեւտում չլինի, այն ժամանակ պէտք է կրէդիտի ամբողջ գումարը գրել մնացորդում, համապատասխան գծում: Երբ գրվեց վերջացաւ, նախ հաշուում է անցեալ ամսից մնացորդների դերեւտ և կրէդիտը, ապա գործողութեանց դերեւտ ու կրէդիտը և վերջապէս հետևեալ ամսի 1-ին մնացորդ դերեւտ ու կրէդիտը: Ինչպէս առաջինները, նոյնպէս երկրորդները և երրորդները պիտի իրար հաւասար լինեն: Գործողութեանց ընդհանուր գումարները կոչվում են փորձակշիռ այս ինչ ամսուայ և պիտի հաւասար լինեն ժուրնալի նոյն ամսուայ գործողութեանց գումարին:

Սրանով ապացուցւում է, որ ժուրնալից գումարները ճիշտ են անցել մայր տոմարը. հակառակ դէպքում, այսինքն իբրև գումարներ, իրար չեն համապատասխանի, այդ ցոյց է տալիս կամ

հաշուեկշռի սխալը կամ մայր տոմարի: Եթէ ընդհանուր շրջանառութեան դերեւտ կրէդիտի գումարները իրար հաւասար չեն և չեն համապատասխանում ժուրնալի գումարին, այդպիսով դերեւտ և կրէդիտի մնացորդներն էլ իրար հաւասար լինել չեն կարող: Այդպիսի դէպքերում նախ քան մատենաները պտրտելը պէտք է համարակալով ժուրնալի գումարները երկու անգամ հաշուել և հանել ամբողջ ամսուայ գումարը, ապա ստուգել գործողութեանց դերեւտ ու կրէդիտը և փորձակշիռը: Եթէ այս ձևով սխալը չը գտնվեց, նշանակում է սխալը ժուրնալից մայր տոմար անցկացնելու մէջն է, կամ մայր մատենանում գումարները սխալ են գումարված: Ուստի մայր տոմարի գումարները մէկ էլ պէտք է գումարել և ժուրնալի իւրաքանչիւր յօդուածը նայել, թէ ճիշտ է անցկացրած տոմար թէ չէ, այսինքն վարուել այնպէս, որպէս թէ այդ յօդուածները նոր են անցկացնում, այդ պարագայում անպատճառ, եթէ ոչ առաջինում գէթ երկրորդ դէպքում սխալը անպատճառ կը գտնուի: Այդպիսով սխալը գտնելուց անմիջապէս պէտք է ամեն տեղ ուղղել, որպէսզի երկրորդ անգամ կամ տարուայ վերջը նա մեզ դարձեալ չը սխալեցնի:

Մայր տոմարի փորձակշիռը կազմելուց յետոյ (տես № 2 փորձ.) ստուգվում են ըսկոնորոի կամ զանազան անձանց հաշիւները. կազմվում է պարտատէրերի և պարտապանների ցուցակը (տես № 3 հաշիւների դրութիւնը) պարտքը պահանջի կամ ընդհակառակը պահանջը պարտքից հանելուց յետոյ մնացորդը պիտի հաւասար լինի նոյն ամսի Մայր տոմարի «Ձանազան անձանց» հաշուի մնացորդին:

Նոյն ձևով ստուգվում են նաև մնացած օժանդակ գրքերը: Օժանդակ գրքերը ստուգելուց և փորձակշիռները կազմելուց յետոյ, դրանց ամսական գումարները պէտք է անցկացնել երկրորդ տողը միևնոյն գրքերի: Այսպէս ստուգւում են և միւս օժանդակ գրքերը: Յիշեալներից մենք եզրակացնում ենք, որ կրթական հաշուապահութեամբ տարուայ գրքերը իրար հետ շղթայի նման կապուած թուեր եւ գումարներ են, որոնք բոլորը միմեանց ստուգում են: Միայն այս հանգամանքում հաշուապահը հանգիստ կը լինի, համոզուած լինելով, որ բոլոր գրուածները ճիշտ են: Կարող է պատահել, որ ամբողջ մի գործողութիւն բաց թողուած լինի, եթէ նա չէ անցած ոչ ժուրնալը և ոչ դրամարկղը, կամ կարող է պատահել ծախսերը սխալ գրուած, լինեն. վերջապէս կարող է պատահել, որ մի գումար փոխանակ մի անձի հաշուին գրելու մի ուրիշ անձի հաշուին գրուի, որից ստուգւում է կամ որին տրուած է. այսպիսի սխալներ փորձակշիռները չեն ցոյց տալ, սակայն դոքա երկար ծածկուել չեն կարող անձանց հետ հաշիւ տեսնելիս և կամ գործի ընթացքում կերեան:

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԿԱՄ ՄԱՅՐ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

Մենք արդէն տեսանք, թէ ինչ եղանակաւ են ստուգւում իւրաքանչիւր ամիս օժանդակ գրքերը, ինչպէս են կատարւում հաշիւներ անցնելը (расходка), ինչպէս են հանւում մայր տոմարում մնացորդները փորձակշիռներով: Այժմ մենք պէտք է ծանօթանանք գրքերը փակելու (ամփոփելու) հետ, օժանդակութեամբ մայր հաշուեկշռի: Այս նպատակաւ նախ պէտք է կազմել փորձակշիռ վերջին ամսուայ համար, նաև անհրաժեշտ էր աչքի անցկացնել ըսկոնորոի գիրքը և նայել բոլոր հաշիւները մի առ մի և տեսնել թէ արդեօք նրա հետ էլ որևէ հաշիւ չը կայ (օրինակ՝ տոկոսների հաշիւ, յանձնարարական վարձատրութիւն և այլ ծախսեր), լրացուցիչ յօդուածներ կազմելու և վճարումներ կամ ստանալիքներ կատարելու նպատակով: Բացի այդ, անհրաժեշտ է պարտապանների հաշիւները ուղարկել իրենց և նշանակել վճարման ժամանակը. նոյնպէս պէտք է ուղարկել այն անձանց հաշիւները, որոնց հետ դեռ չէ վերջացրած և խնդրել հաստատել հաշուի ճշտութիւնը: Նոյնպէս պէտք է ստուգել մեր գրքերի հետ այն հաշիւները, որոնք ուղարկուած են մեզ ստուգելու համար և եթէ որևէ սխալմունք գտնուի պէտք է յայտնել ում պէտք է, ապա անհրաժեշտ է բանկային հիմնարկութեանց և այլ մասնաւոր անձանց հետ մեր ունեցած հաշիւները կարգի բերել, այսինքն որոշել մեզ հասանելիք կամ վճարելիք տոկոսները և այլն, պարզել մեր հաշիւները այն անձանց կամ հիմնարկութեանց հետ, որոնք մեզ հետ օտար դրամներով հաշիւ են պահում և որոշել կուրսերի տարբերութիւնը ինվենտար կազմելու օրուան կուրսով:

Ըսկոնորոի գրքով զանազան անձանց բոլոր հաշիւները պէտք մէկ մէկ և առանձին ուշադրութեամբ նայել. գրքերը փակելիս կասկածելի ստանալիքները, բողոքուած մուրհակներով ստանալիքները անցնում են ինվենտար գումարներով, եթէ յոյս կայ ստանալու: Այդպիսի ստանալիքները գնահատուում են պարտապանների հանգամանքներին նայելով՝ որոշ տոկոս գեղջւում է, համեմատաբար ամենապակասը, իսկ սնանկների պարտքը գնահատուում է ուղբուն 50 կոպէկ, պարտքերի, այսպէս ասած, կոնկուրսոյէ ուղբովիս (конкурсное управление), որ կազմւում է սնանկի գործը կարգադրելիս, շատ հազուադէպ դէպքում է այս գնահատումից աւել վճարում:

Այն ստանալիքները, որոնք անյուսալի են, հէնց առաջին տարին անց են կանցւում կասկածելի ստանալիքների հաշուին, հետև-

եալ հաշիւները 50%⁰ փաս է կրում և այդ մասին ժուրնալում յօդուած է կազմուած. յամենայն դէպս զրանց հաշիւները բոլորովին չեն փակուած, այլ թողնուած են աննշան գումարներով, որ է 1 կամ 2 ռուբլով:*)

Առհաշիւ գումարների (подотчетные суммы) աւանսների և այլ զրամական վճարումների մասին մենք դեբետում կարող ենք այնպիսի գումարների հանդիպել, որոնք նշանակուած են որպէս զանազան անձանց պարտք և որոնք այդ գումարները ծախսելու մասին հաշիւներ չեն ներկայացրել: Այդ դէպքում անհրաժեշտ է աչքի անցկացնել բոլոր առհաշիւ գումարները, որոնք տրուած են զանազան անձանց, և պէտք է այդ անձերից հաշիւ պահանջել և ծախսուած գումարները համապատասխան հաշուին անցկացնել, կցելով նրանց արդարացուցիչ դօկումենտները: Պահանջուած հաշիւները ստանալիս պէտք է ժուրնալում համապատասխան յօդուածներ կազմել և զանազան անձանց որպէս պարտք գրուած գումարներից պէտք է գուրս գալ նրանց տուած հաշիւները: Ամեն ըստ է գործատէրը իրաւունք ունի իւրաքանչիւր ծառայողից հաշիւ պահանջել և ոչ ոք իրաւունք չունի մերժել կամ խուսափել հաշուից: Դէպքեր են լինում, երբ հաշուի հետ ներկայացնում է նաև աւել մնացած կանխիկ զրամը, սակայն այդպիսի մնացորդները կարող են և չըվերազարձուել, որոնք շարունակում են ծախսուել, այդ դէպքում պէտք է տուած հաշուում յիշել այդ մասին: Ապա տարուայ վերջը այդպիսի մնացորդը հաւասարակշռում է և անցնում է հետևեալ տարուայ յիշեալ անձի պարտքին ըստ իրաւունքով կամ առանձին առհաշիւ գումարների գրքում, եթէ այդպիսի գիրք գոյութիւն ունի, իսկ մնացորդը պէտք է մտցնել ինվենտարի ակտիւր:

Ապրանքի գրքով ապրանքի մնացորդը պէտք է իսկականի հետ ստուգել: Այս գրքի ճիշտ տանելը ինվենտարի գրքին կրփոխարինէ: Գործնականապէս մենք տեսնում ենք, որ այդ գրքի ձեւը ցոյց է տալիս մեզ, թէ նախ որքան, երբ և ինչ ապրանք է ստացուել և ինչ արժէքներով, երկրորդ որքան և ինչ ապրանք է գուրս եկել և

*) Թէպէտ օրէնքում ասուած է, որ սնանկների հաշիւները բոլորովին չըպիտի փակել, այլ պէտք է թողնել մի աննշան գումարով, սակայն այդ կէտքում չէ գործադրուած: 10 տարուայ ընթացքում այդպիսի հաշիւներ շատ են հաւաքուած, ուստի նոքա բոլորովին հանուած են, աւելորդ կամ անօգուտ համարելով նոր գրքերում մուծելը:

որտեղ է ուղարկուած և այն ամբողջ պարտիայով, թէ մաս-մաս և երրորդ՝ որքան ապրանք է մնում դեռ չըվաճառուած:

Մատենաների անփոփոխ ժամանակ տարուայ վերջում, տարուայ արժէքները որոշուած են շուկային նայած, գնահատելով օրուայ արժէքով: Շարժական և անշարժ կայքերը աչքի անցկացնելիս, որոնք առանձին ցուցակներով ունենք, նրանց արժէքներից զեղչում են որպէս հնացած կամ մաշուած, առանձին առանձին: Նախքան այդ զեղչումը կատարելը և մնացորդները նոր գումարներով առանձին տետրակ անցկացնելը, պէտք է նրանց ստուգել, այսինքն այդ գումարները համեմատել իսկական մնացորդների հետ: Զեղչի չափը որոշում է հաշուապահը գործատիրոջ համաձայնութեամբ, և զանազան առարկաների համար զեղչը զանազան չափով է լինում: Առհասարակ անշարժ կայքից զեղչում է 1%—10%, շարժական կայքից՝ 5—15%⁰ ը բաց առեալ այն առարկաները, որոնք բոլորովին փչացած են. այդպիսիները ուղղակի փաս են գրում շարժական կայքից հանելով և ժուրնալում համապատասխան յօդուած կազմելով: Գործարանի կայքից աւելի տոկոս է զեղչում, քան քաղաքային կայքից, որովհետև գործարանի կայքը աւելի շատ է փչանում քան քաղաքինը: Ընդունուած է գործարանի կայքը զեղչել 20%⁰: Զըշահագործուած կայքերի զեղչը տարուայ վերջին չըպէտք է անել:

Տոկոսաբեր կամ արժէքաւոր թղթերի մնացորդները արժէքաւոր թղթերի գրքով ստուգուած են իսկական մնացորդի հետ. նոքա մտցում են ինվենտարի գիրքը երկու տեսակ, կամ կուրսի արժէքով կամ գնուած արժէքով. սակայն, մենք առաւելութիւն ենք տալիս կուրսով անցկացնելու եղանակին: Երկու եղանակով էլ ինվենտար անցկացնելը համարեայ միևնոյն հետևանքին են հասնում, որովհետև այդ թղթերը շուտ-շուտ և շարունակ փոփոխում են իրենց արժէքները շուկայում:

Բոլոր օժանդակ գրքերը ստուգելուց և յիշեալ գումարների մասին համապատասխան յօդուածներ կազմելուց ու մայր տոմարը անցկացնելուց յետոյ, կազմում են վերջին ամսուայ և ապա ամբողջ ժամանակամիջոցի փորձակշիռները: Երբ ընդհանուր հաշուեկշիռը կազմում է, օժանդակները ստուգուած և գումարները երկրորդ տողերը անցած են լինում, այն ժամանակ պէտք է կազմել գրքերի անփոփոխ օրը ինվենտար: Ինվենտարը, ինչպէս մեզ արդէն յայտնի է, առաջին տարին երկու անգամ է կազմում, մէկը տարուայ սկզբին, գրքերը բացելու համար, միւսը տարուայ վերջին գրքերը

անփոփոխ, որպէսզի որոշենք անուարի հետեանքը (результатъ). ապա հետեանք տարիներ ընթացքում ինվենտարը կազմուում է տարին միայն մի անգամ և այն՝ տարուայ վերջին: Որպէս նիւթ ինվենտար կազմելուն ծառայում են ընդհանուր հաշուեկշռի մնացորդները, որոնք գոյանում են օժանդակ գրքերից՝ ապրանքների, արժէթղթերի, բեռնակցարքի և այլն: Ուստի կարող է պատահել, որ այդ գումարները չեն համապատասխանի ընդհանուր հաշուեկշռի գումարներին, որովհետև վերջին ինվենտարի ամբողջ գումարները, որոնք մտած են յիշեալ գրքերը անփոփոխ, ընդհանուր հաշուեկշռում կարող են փոփոխութեան ենթարկուել բացասական կամ յաւելեալ ձևով, նայելով թէ ինչպէս են դնահատուած առևտրական տեսակէտից: Ընդհանուր հաշուեկշռի այս վերջին առաւելութիւնը կազմում է այն առաւել և ծանրակշիռ յատկութիւնը, որը ցոյց է տալիս գործից ստացած օգուտը կամ վնասը տուեալ դէպքում, ուստի հարկաւոր է առանձին ուշադրութիւն և զգուշութիւն վերջին ինվենտարը կազմելու ժամանակ:

Որովհետև վերջին ինվենտարը պարզում է առևտրական գործի օգուտ կամ վնաս բերելը և միևնոյն ժամանակ ծառայում է որպէս նիւթ նոր հաշիւներ բացելուն հետեանք տարուայ համար, ուստի սրա ակտիւում կարող են մտնել և այն ծախսերը, որոնք կատարուած են ապագայի համար, օրինակ՝ զրասնենակում կամ մթերանոցի եկող տարուայ քրէհր, որ առաջուց վճարուած է, հողերի կապալավճարը, գիրդիական վկայականներին վճարածը և այլն: Յիշեալ ծախսերը կարելի է ինվենտարում առանձին-առանձին գրել կամ մի ընդհանուր անունով անցկացնել «Փոխանցիկ գումարները»: Այդ կախուած է հաշուապահի հայեցողութիւնից. այդ գումարները անցնում են նոր ինվենտար որպէս պարտք զանազան անձանց և յետոյ ցոյց են տրուում որպէս վնաս, որովհետև այդ ծախսերը այլևս յետ չեն ստացուում:

Ինվենտարի ակտիւ և պասսիւր կազմելուց և զուտ գրամագուլիւր գուրս բերելուց յետոյ, կազմում է մայր հաշուեկշիռը, իսկ գործի հետեանքի մանրամասնութիւնները գուրս բերելու համար կազմում է ցուցակ շահ և վնաս (տես երես 264): Եթէ գուտ գրամագուլիւր գրքերը ամփոփելիս մեծացել է, նշանակում է գործը շահ է տուել, իսկ եթէ փոքրացել է — վնաս է հասել: Ուրեմն գրամագուլիւրների տարբերութիւնը ցոյց է տալիս գործի հետեանքը, այսպէս կամ այնպէս:

Գրքերը մենք բացեցինք մուտքի հաշուեկշռի օգնութեամբ, որից, որպէս թէ մենք ընդունել էինք ինվենտարի գումարները,

իսկ գրքերի փակումն պէտք է կատարենք մայր հաշուեկշռի օգնութեամբ, որին կարծես յանձնում ենք մնացորդները:

Ներկայ դէպքում մայր հաշուեկշիռը միևնոյն դերն է կատարում, ինչ որ գրքերը բացելիս մուտքի հաշուեկշիռը: Երևակայենք թէ մայր հաշուեկշիռը այն անձն էր, որին մենք յանձնում ենք մեր կարողութիւնը, այսինքն ակտիւր և պասսիւր. այսպիսով մայր հաշուեկշռի դերերը մեր ակտիւր կլինի և նրա կրէդիտը մեր պասսիւր: Դերերից կրէդիտը հանելով, մնացորդը կլինի մեր նոր գրամագուլիւր, որը կը նշանակուի մայր հաշուեկշռի կրէդիտում, որպէսզի դերերը և կրէդիտը հաւասարակշռուեն: Ներկայ և անցեալ դրամագուլիւրի տարբերութիւնը կարտայայտէ այն վնասը կամ շահը, որ ստացուել է առևտրական գործողութիւններից:

Սակայն հաշուապահութեան էութիւնը ընդհանուր շահ կամ վնասը որոշելով չէ սահմանափակում. նա պէտք է պարզապէս ցոյց տայ թէ գործողութեանց որ մասը և ինչ գումարով է օգուտ կամ վնաս պատճառել, ուստի հարկաւոր է, ինչպէս այդ արինք մայր հաշուեկշիռը կազմելիս, հաւասարակշռել դերերի և կրէդիտի գումարները համապատասխան հաշիւներ գրելով, պարզել ճիշտ տարբերութիւնը ինչպէս առաջին հաշուի մասնաւորապէս, նոյնպէս և ընդհանուր հաշուեկշռինը ինվենտարի համեմատութեամբ: Եթէ հաշուեկշռով պասսիւրի գումարը աւել է ինվենտարի ակտիւից կամ եթէ ակտիւում բոլորովին ոչինչ չկայ, նշանակում է վնաս, եթէ ընդհակառակը հաշուեկշռով ակտիւի գումարը աւելի է ինվենտարի պասսիւրից կամ պասսիւրում ոչինչ չկայ, նշանակում է շահ: Այս ձևով շահ ու վնասը պարզ և որոշ է լինում, թէ որ կայքը կամ որ հաշիւը և որքան են տուել շահ կամ վնաս:

Որպէսզի պարզապէս պատկերացնէք վերոյիշեալը, առաջարկում ենք ներկայ ձեռնարկումս ցոյց տուած «շահ և վնասի որոնումն» ցուցակը: (Տես երես 264):

Շահ և վնասը գտնելուց յետոյ պէտք է հաւասարակշռել այն օժանդակ գրքերի գումարները, որոնք մեզ օգուտ կամ վնաս են տուել, օրինակ՝ ապրանաք գրքի գումարները, արժէքաւոր կամ տուկոսարեր թղթերինը և այլն. եթէ յիշեալ գրքերով ելքը և մնացորդը աւել լինեն մուտքից, տարբերութիւնը շահ է: Եթէ համապատասխան գրքով ապրանքը մուտք և ապա ելք է գրուած կամ ծախուած է այնպէս, որ վաճառումից գոյացած գումարը մուտքի գումարից աւել է, այն ժամանակ պարզ է, որ տարբերութիւնը ներկայ դէպքում շահ է նշանակում: Աւելի պարզելու համար մեր

ասածը, ապրանաց գրքից մի օրինակ բերենք, հէնց մեր ձեռնարկից: Վերցնենք ապրանաց գրքի 1-ին երեսը:

Խողովակներ 2" գազ. Մուտքում կայ ապրանք 2109. 40 կ., ելքում վաճառուած է 1278. 54. աւելացնելով առ 28-ն փետրուարի ս/թ. մնացորդը 1016. 36 կ., հաւասար կլինի ելքը և մնացորդը միասին 2294. 90 համեմատելով մուտքի հետ, տարբերութիւնը 185. 50 կ., որը այս ապրանքի շահն է, գրուում է մուտքում, որպէսզի գումարները հաւասարակշռուեն: Մի ուրիշ օրինակ, տես երես 8 միւսնոյն գրքում: Սուրճ Մօկկօ. մուտքում գրուած է ապրանք 10845. 37 կ., ելքում գոյացել է վաճառումից 5556. 94. աւելացնելով, առ 28-ն փետրուարի ս/թ մնացորդ 5366. 05 կ. հաւասար կլինի ելքը և մնացորդը միասին 10922. 99 կ., համեմատելով ելքը մուտքի հետ, 77. 62 կ. տարբերութիւնը նշանակում է շահ: Ընդհակառակն, գրքերի ամփոփման ժամանակ, եթէ ապրանաց գրքով մուտքը և մնացորդը համեմատելով ելքի հետ աւել երևայ, այսինքն եթէ ելքը ապրանքի այնպէս անյաշող էր, որ վաճառումից գոյացած գումարը մուտքի գումարից պակաս է, այն ժամանակ տարբերութիւնը կընշանակէ վնաս: Ներկայ դէպքում այս հաշիւը հաւասարակշռելու համար տարբերութիւնը պէտք է ելքում գրել, որովհետև մուտքը ելքից աւել է:

Օժանդակ գրքերի ընդհանուր շահ և վնասը պէտք է հաւասար լինեն այն թուերին, որ ստացւում են շահի և վնասի որոշումը կազմելուց յետոյ: Որպէսզի օժանդակ գրքերը և մայր ստմարը հաւասարակշռել, պէտք է շահ և վնասի համար ժուրնալում համապատասխան յօդուածներ կազմել և անցկացնել իրենց համապատասխան գրքերը (տես ժուր. յ. 155 և 156): Իսկ ընդհանուր շահ և վնասի տարբերութեան համար կազմւում է առանձին յօդուած, որը ցոյց է տալու դրամագլխի աւելանալը և պակասելը (տես ժուր. յօդ. 160): Նոյնպէս կազմւում են յօդուածներ ժուրնալում և վերջին ինվենտարում ցոյց տուած ակտիւի և պասսիւի համար. ակտիւը Մայր հաշուեկշռի Դեբետն է, պասսիւը—Կրէդիտը (տես ժուր. յօդ. 158 և 159):

Մայր հաշուեկշռի տարբերութիւնը այն վերջնական հետևանքն է (результатъ), որ ստացուել է որոշ ժամանակամիջոցում առևտրական ձեռնարկութեան. այդ այն դրամագլուխն է, որի համար պէտք է յօդուած կազմել ժուրնալում և աւելացնել զուտ դրամագլխին, որպէսզի հաւասարակշռութիւն լինի (տես ժուր. յօդ. 160):

Այսպիսով, գրքերում բոլոր հաշիւները կըհաւասարակշռուեն, այսինքն դեբետն ու կրէդիտը կըհաւասարուեն. այդ համարների

տակը կըկնակի գծեր են քաշւում, որոնք ցոյց են տալիս, որ վերջնականապէս փակուած են այդ հաշիւները և այդ գծերից յետոյ ոչ մի թուանշան չի կարելի: Ապա, եթէ դեբետի կամ կրէդիտի երեսներում ոչ մի հաշիւ գրուած չի լինիլ, կամ գրուածը շատ չնչին տեղ կլինի բռնած, մնացած ազատ երեսին թեք գիծ է քաշւում, որպէս զի այդ բաց տեղը ի չարը գործ չըդրուի:

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ
ՏԵՐՄԻՆՆԵՐԻ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

'	—	Ֆուտ (երկարություն չափ)
"	—	Դիմիտ » »
à	—	Արժեքով (по цене)
ս/ա.	—	Սոյն ամսոյն
ս/թ.	—	Սոյն թուին
ա/ա.	—	Անցեալ ամսին
ա/թ.	—	Անցեալ թուին
հ.	—	Հակ կամ հատ
ժ.	—	Ժուրնալ
յ.	—	Յատուկ
0/	—	Հրամանաւ
0/0	—	Տոկոս
0/00	—	Տոկոս հազարից (սրով հազար)
Բ ^{առ}	—	Բրուտո (ծրարած ապրանքի քաշը)
Տ.	—	Տարա (ծրարի քաշը)
Ն ^{առ}	—	Նետո (ապրանքի զուտ քաշը)
Փ.	—	Փուլ
Ֆ.	—	Ֆունտ և ֆուտ
Բ. ճնշ.	—	Բարձր ճնշման (высокого давления)
Մ. տ.	—	Մայր տոմար
Եր.	—	Երես
Յօդ.	—	Յօդուած
վճ.	—	Վճարել
Թ. Գ. Վ. Ը.	—	Թիֆլիսի Քաղաքային Վարկի Ընկերութիւն
Գր-ց	—	Գրուանքանոց
Պայմ.	—	Պայմանաժամ
Պ.	—	Պարկ
Թ.	—	Թերթ

Տ.	—	Տակառ
Կ.	—	Կապոց
Արշ.	—	Արշին
Ընկ.	—	Ընկերութիւն
Բոժ.	—	Բոժոժ
Կա.	—	Կտաւ
Թ. Գ. Վ. Ը.	—	Թիֆլիսի Փոխադարձ Վարկի Ընկերութիւն
Թ. Առ. Բ., Ընթ. յատ. հաշ.	—	Թիֆլիսի Առևտրական Բանկ, Ընթացիկ յատուկ հաշիւ

Անշ.	—	Անշարժ
Զան. կամ Զանադ.	—	Զանազան
Քան.	—	Քանակութիւն
Մնաց.	—	Մնացորդ
Դ/վ.	—	Դօնի վերայ
Կօմ.	—	Կօմիտայ (յանձնարարութիւն)
Ինվ.	—	Ինվէստար
Գաղ.	—	Գաղօվի
Դերետ	—	Պարտք
Կրէզիա	—	Պահանջք
Տրատտա	—	Վճարելի մուրհակներ
Բիմէստ	—	Գանձելի մուրհակներ
Կուրս	—	Տոկոսաբեր թղթերի արժեքը
Ռաբատ	—	Զեղջ հաշուի գումարից
Կուրտաժ	—	Միջնորդավարձ

Ց Ա Ն Կ

Յառաջարան	Երես 3
Հաշուապահների պարտականութիւնները	5
Ներածումն. Հաշուապահութիւնը առևտրական աշխարհում.	6

ՏԵՍԱԿԱՆ ՄԱՍ (Թէօրիա)

Կրկնակի իտալական հաշուապահութեան էութիւնը	8
Հաշուապահութեան գրքերի նշանակութիւնը և նրանց բացատրութիւնը	10
Ինվէնտար (գոյքի գիրք)	11
Ժուրնալ (օրահաշիւ)	14
Ժուրնալի զանազան մասերը	21
Մայր տոմար	23
Բեկօնարօ (Ձանազան անձանց հաշիւներ)	28
Ապրանաց գիրք	29
Արժէքաւոր թղթերի գիրք	31
Մուրհակների գիրք	—
Դրամարկդ	32
Պատճէնի գիրք	34
Թղթատար կամ շրջաբերական մատեան	35
Յօդուածները գրքերն անցկացնելու սխառմը և եղանակը	—

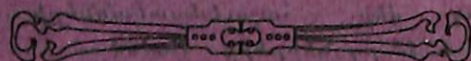
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԱՍ (Պրակտիկա)

Ինվէնտար	49
Ժուրնալ	65
Դրամարկդ	113
Մայր տոմար	125
Բեկօնարօ	181
Ապրանաց գիրք	213
Արժէքաւոր կամ Տոկոսաբեր թղթերի գիրք	235
Մուրհակների գիրք	241
Պայմանաժամի գիրք	247
Հաշուեկշիռներ	251
Որոշումն շահի և վնասի	264
Թիֆլ. Առ. Բանկ, ընթ. հաս. հաշուի փակումն	266/7
Անփոփոխ մատեանների	268
Համառօտագրութիւնը և առևտրական կարևոր տէրմինների բացատրութիւն	278

Վ Ր Ի Պ Ա Կ Ն Ե Ր

Տպուած է				Պէտք է կարդալ.	
Երես 9	տող 7-րդ	Ներք.	— հաշուեկշիռ	հաշուեկշիռ	հաշուեկշիռ
» » » 1 »	»	»	— հաշուեկշիռ	հաշուեկշիռ	հաշուեկշիռ
» 11 » 5 «	վեր.	»	— օրպիսին է	օրպիսին է	օրպիսին է
» » » 7 »	Ներք.	»	— հաշուեկշիռ	հաշուեկշիռ	հաշուեկշիռ
» 13 » 3 »	վեր.	»	— տարույ	տարույ	տարույ
» 16 » 5 »	»	»	— Առաքիւններ	Առաքիւններ	Առաքիւններ
» 35 » 6 »	»	»	— հաշուեկտարի	հաշուեկտարի	հաշուեկտարի
» » » 9 »	Ներք.	»	— հաշուեմատեանները	հաշուեմատեանները	հաշուեմատեանները
» 36 » 11 »	վեր.	»	— կանկիկ	կանկիկ	կանկիկ
» 37 » 15 »	»	»	— յօդուածում	յօդուածում	յօդուածում
» 38 » 8 »	Ներք.	»	— ժուրնալով	ժուրնալով	ժուրնալով
» 39 » 10 »	»	»	— միմիանցից	միմիանցից	միմիանցից
» 44 » 7 »	»	»	— հաշուեկշիռով	հաշուեկշիռով	հաշուեկշիռով
» 46 » 3 »	»	»	— հաշիւներները	հաշիւներ	հաշիւներ
» 50 » 16 »	»	»	— 62, 50	20, 00	20, 00
» 60 » 12 »	վեր.	»	— Չարսիսեան	Չարսիսեան	Չարսիսեան
» 66 » 2 »	»	»	— «Կրէդիտի» սխառմ. — հաշուեկշ.	հաշուեկշ.	հաշուեկշ.
» 67 » 5 »	Ներք.	»	— 26732.00	6732.00	6732.00
» 68 » Ներք.	»	»	— «Դիւրիսի» սխառմ. — հաշուեկշ.	հաշուեկշ.	հաշուեկշ.
» 69 տող 1	վեր.	»	— Ղարադեղէան	Ղարադեղէան	Ղարադեղէան
» » Ներք.	»	»	— «Կրէդիտի» սխառմ. — հաշուեկշիռ	հաշուեկշիռ	հաշուեկշիռ
» 70 տող 8-րդ	վեր.	»	— հաշուեմատեանների	հաշուեմատեանների	հաշուեմատեանների
» 73 » 2 » և 13-րդ	Ներք.	»	— Բոժոժ	Բոժոժ	Բոժոժ
» 74 » 9	Ներք.	»	— Ս. Աղելիսեան	Ս. Աղելիսեան	Ս. Աղելիսեան
» 79 » 8	վեր.	»	— վաճառուած է	վաճառուած է	վաճառուած է
» 82 » 7 »	»	»	— բոժոժ	բոժոժ	բոժոժ
» 90 » 3 »	»	»	— ապարիկով	ապարիկով	ապարիկով
» 95 » 3	Ներք.	»	— ֆ	ֆ.	ֆ.
» » » 6 »	»	»	— ֆ	ֆ.	ֆ.
» 97 » 4 »	»	»	— 487 ֆ.	487 ֆ.	487 ֆ.
» » » 4	վեր.	»	— բոժոժների	բոժոժների	բոժոժների
» 100 » 11	Ներք.	»	— բոժոժների	բոժոժների	բոժոժների
» 102 » 8	վեր.	»	— 580 ֆ.	580 ֆ.	580 ֆ.
» » » 13	Ներք.	»	— 4.42	4.42	4.42
» » » 3	»	»	— Գալստեանին	Գալստեանին	Գալստեանին
» 103 » 7	վեր.	»	— փոխանցիկ	փոխանցիկ	փոխանցիկ
» 104 » 10	»	»	— բոժոժների	բոժոժների	բոժոժների
» 106 » 7	»	»	— պէտք է	պէտք է	պէտք է
» 109 » 7	»	»	— դեպքերում	դեպքերում	դեպքերում
» 110 » 7	Ներք.	»	— վճարուած է	վճարուած է	վճարուած է
» 121 » 3	»	»	— վճարուած է	վճարուած է	վճարուած է

» 127 տող 8 վեր.	— բոժոժ	բոժոժ
» 133 » 1 ներք.	— հաշուեկշռից . . .	հաշուեկշռից
» 141 » 1 վեր.	— զրամադիլից . . .	զրամադիլից
» 142 » 2 ներք.	— պարտատերերից . .	պարտատերերին
» » » 4 »	— պարտատերերից . .	պարտատերերին
» 172 » 8 վեր.	— Գործակատար . . .	Գործակատար
» 175 » 1 »	— հաշուեկշռից . . .	հաշուեկշռից
» 183 » 1 ներք.	— Օրդու խանհան Գ. .	Օրդու բաժնեան Կ. Կ.
» » » 2 վեր.	— Ղարազեօղիան . . .	Ղարազեօղեան
» » » 6 »	— Միքայելեանց . . .	Միքայելեանց
» 195 » 7 »	— արկղ	արկղ
» 222 » 1 »	— Դինը	Դինը
» 248 » 7 ներք.	— Երբ	Երբ.
» 253 » 12 վեր.	— զրաւականով . . .	զրաւականով
» 269 » 4 ներք.	— գործողութեանց . .	գործողութեանց
» 275 » 13 վեր.	— ընդհանուր	ընդհանուր

25.113